

Rynek pracy w województwie lubuskim w 2021 r.

Labour market in Lubuskie Voivodship in 2021

Rynek pracy w województwie lubuskim w 2021 r.

Labour market in Lubuskie Voivodship in 2021

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze - Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Zielona Góra - Lubuskie Regional Research Centre

pod kierunkiem
supervised by
Iwony Goździckiej

Zespół autorski

Editorial team

Elżbieta Adamska, Anna Kuźma

Prace redakcyjne

Editorial work

Piotr Wawrzusik

Tłumaczenie

Translation

Roksana Bach

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Piotr Wawrzusik

Recenzent

Reviewer

Roman Fedak

ISSN 1898-0376

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

zielonagora.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji – tel.: (22) 608 32 10, 608 38 10

Zam. XXX/2022/nakł. 55

Przedmowa

Przekazujemy Państwu publikację „Rynek pracy w województwie lubuskim w 2021 r.”, będącą kolejnym opracowaniem tematycznym, charakteryzującym sytuację na lokalnym rynku pracy.

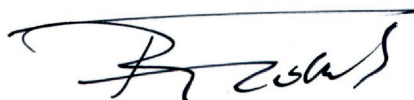
Prezentowane dane statystyczne zgrupowane zostały w dziewięciu działach obejmujących między innymi informacje o aktywności ekonomicznej ludności, pracujących, zatrudnionych i ich wynagrodzeniach oraz bezrobotnych i warunkach pracy.

Opracowanie składa się z syntezy wyników badań, tekstów analitycznych wzbogaconych wykresami i kartogramami obrazującymi niektóre zjawiska występujące na terenie województwa lubuskiego oraz tablic statystycznych dostępnych w wersji elektronicznej.

Dla pełniejszego zobrazowania sytuacji na rynku pracy wybrane dane statystyczne przedstawione zostały w podziale na podregiony, powiaty i gminy. Publikacja zawiera również zestaw informacji w układzie wojewódzkim, który umożliwia porównanie podstawowych wskaźników w odniesieniu do innych województw oraz Polski.

Wyrażamy nadzieję, że niniejsze opracowanie zaspokoi potrzeby informacyjne szerokiego grona odbiorców. Wszystkich zainteresowanych tematyką rynku pracy proszę o uwagi i sugestie pozwalające w przyszłości udoskonalić kolejne edycje.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze

Roman Fedak

Preface

The Statistical Office in Zielona Góra presents you the publication titled "Labour market in Lubuskie Voivodship in 2021", which is a thematic study on local labour market.

The statistical data presented in this publication is divided into nine chapters, which include data on Labour Force Survey, employees, their salaries and wages, the unemployed and working conditions.

The study consists of the synthesis of research results, analytical texts enriched with charts and cartograms showing some of the phenomena occurring in Lubuskie Voivodship and statistical tables in electronic form available on website.

In order to give a complete picture of labour market, selected statistical data is arranged by subregions, powiats and gminas. The publication also contains data for other voivodships, which enables to see basic indexes for Lubuskie Voivodship in comparison to other voivodships and all Poland.

I hope this publication will meet informational needs of a wide group of recipients.

I would appreciate any comments and suggestions that contribute to improving the next editions.

President
of the Statistical Office in Zielona Góra

Roman Fedak

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	
Spis tablic	7
List of tables	
Spis wykresów	8
List of charts	
Spis map.	10
List of maps	
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	11
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	12
Synthesis	
Wyniki badań	14
Results of surveys	
Rozdział 1. Aktywność ekonomiczna ludności	14
Chapter 1. Economic activity of the population	
Podrozdział 1.1. Pracujący (według BAEL)	16
Subsection 1.1. Employed persons (on the LFS basis)	
Podrozdział 1.2. Bierni zawodowo (według BAEL)	19
Subsection 1.2. Economically inactive persons (on the LFS basis)	
Rozdział 2. Pracujący i zatrudnienie.	20
Chapter 2. Employed persons and paid employment	
Podrozdział 2.1. Pracujący	20
Subsection 2.1. Employed persons	
Podrozdział 2.2. Zatrudnienie.	25
Subsection 2.2. Paid employment	
Rozdział 3. Przyjęcia i zwolnienia.	25
Chapter 3. Hires and terminations	
Rozdział 4. Popyt na pracę	27
Chapter 4. Demand for labour	
Rozdział 5. Wynagrodzenia.	31
Chapter 5. Wages and salaries	
Rozdział 6. Bezrobocie rejestrowane	34
Chapter 6. Registered unemployment	
Rozdział 7. Warunki pracy. Wypadki przy pracy	41
Chapter 7. Work condition. Accidents at work	
Podrozdział 7.1. Warunki pracy	41
Subsection 7.1. Work conditions	
Podrozdział 7.2. Wypadki przy pracy	45
Subsection 7.2. Accidents at work	

Spis treści (dok.)

Contents (cont.)

	<i>Str.</i> <i>Page</i>
Rozdział 8. Świadczenia społeczne	50
Chapter 8. Social benefits	
Rozdział 9. Podstawowe dane o województwie w 2021 r.	52
Chapter 9. General data about voivodship in 2021	
Uwagi ogólne	64
General notes	
Uwagi metodologiczne	68
Methodological notes	
Aneks 1. Spis tablic załączonych do publikacji w wersji elektronicznej (format XLS)	92
Appendix 1. List of tables attached to the publication in the electronic version (XLS format)	

Spis tablic

List of tables

	Nr <i>No</i>	Str. <i>Page</i>
Ludność aktywna i bierna zawodowo w wieku 15-89 lat 2021 r.	1	14
Economically active and inactive population aged 15-89 in 2021		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15-89 lat według grup wieku i wykształcenia w 2021 r.	2	18
Economic activity of the population aged 15-89 by aged groups and level attainment in 2021		
Zatrudnieni w gospodarce narodowej w województwie lubuskim	3	25
Paid employment in national economy in lubuskie voivodship		
Przyjęcia i zwolnienia z pracy	4	27
Hires and terminations		
Bezrobotni zarejestrowani	5	34
Registered unemployed persons		
Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	6	39
Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market		
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia w 2021 r.	7	42
Persons working in hazardous conditions in 2021		
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2021 r.	8	44
Employees at workstations assessed for occupational risk in 2021 and employees in these positions in 2020		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według sektorów własności	9	46
Persons injured in accidents at work by ownership sectors		
Świadczenia społeczne	10	51
Social benefits		
Województwo na tle kraju w 2021 r.	11	52
Voivodship on the background of the country in 2021		
Ważniejsze dane o województwie w 2021 r.	12	58
Major data on the voivodship in 2021		
Wybrane dane o podregionach i powiatach w 2021 r.	13	62
Selected data on subregions and powiats in 2021		

Spis wykresów

List of charts

	Nr No	Str. Page
Ludność w wieku 15-89 lat według typów aktywności zawodowej	1	14
Population aged 15-89 by types of economic activity		
Współczynnik aktywności zawodowej według płci	2	15
Activity rate by sex		
Wskaźnik zatrudnienia według wieku i płci w 2021 r.	3	17
Employment rate by age and sex in 2021		
Struktura pracujących według wieku w 2021 r.	4	17
Structure of employed by age in 2021		
Struktura pracujących według wielkich grup zawodów w 2021 r.	5	19
Structure of employed by great occupational groups in 2021		
Struktura biernych zawodowo według przyczyn bierności w 2021 r.	6	19
Structure of economically inactive persons by reasons for inactivity in 2021		
Pracujący według płci	7	20
Employed persons by sex		
Struktura pracujących w województwie lubuskim w 2021 r. według sekcji PKD	8	21
Structure of employed persons in the Lubuskie Voivodeship in 2021 by sections		
Struktura pracujących według sektorów ekonomicznych i powiatów w 2021 r.	9	22
Structure of employed persons by economical sectors and powiats in 2021		
Przyjęcia i zwolnienia pracowników pełnozatrudnionych	10	26
Hires and terminations of full-time paid employees		
Struktura pracujących według grup zawodów i wielkości jednostek w 2021 r.	11	28
Structure employed persons by occupational groups and unit size in 2021		
Struktura wolnych miejsc pracy według grup zawodów w 2021 r.	12	30
Structure of vacancies job by occupational groups in 2021		
Nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy według wybranych sekcji PKD w 2021 r.	13	31
Newly created jobs and liquidated jobs by sections in 2021		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	14	32
Average monthly gross wages and salaries		
Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto według wybranych sekcji od przeciętnego wynagrodzenia w województwie w 2021 r.	15	33
Relative deviations of average monthly gross wages and salaries by selected sections from the average wages and salaries in the voivodeship in 2021		
Bezrobotni zarejestrowani	16	34
Registered unemployed persons		
Stopa bezrobocia rejestrowanego	17	35
Registered unemployment rate		
Bezrobotni zarejestrowani według wielkich grup zawodów w 2021 r.	18	37
Registered unemployed by great occupational groups in 2021		

Spis wykresów (dok.)

List of charts (cont.)

	Nr No	Str. Page
Bezrobotni zarejestrowani według wieku i wykształcenia w 2021 r.	19	38
Registered unemployed persons by age and level of education in 2021		
Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w 2021 r.	20	38
Registered unemployed persons by work seniority and duration of unemployment in 2021		
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani według miesięcy w 2021 r.	21	40
Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls by months in 2021		
Oferty pracy w 2021 r.	22	41
Job offers in 2021		
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według sekcji PKD w 2021 r.	23	43
Persons working in hazardous conditions by sections Nace Rev. 2 in 2021		
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według sekcji PKD w 2021 r.	24	43
Persons working in hazardous conditions per 1000 paid employees by sections Nace Rev. 2 in 2021		
Wypadki przy pracy według wybranych sekcji w 2021 r.	25	45
Accidents at work by selected sections in 2021		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wieku w 2021 r.	26	47
Persons injured in accidents at work by age in 2021		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według stażu pracy w 2021 r.	27	47
Persons injured in accidents at work by work seniority in 2021		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wielkich grup zawodów w 2021 r.	28	48
Persons injured in accidents at work by occupation groups in 2021		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według przyczyn w 2021 r.	29	48
Persons injured in accidents at work by causes in 2021		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według grup wydarzeń powodujących uraz w 2021 r.	30	49
Persons injured in accidents at work by location of accidents and contact-mode of injury in 2021		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według czynności wykonywanych przez poszkodowanego w chwili wypadku w 2021 r.	31	49
Persons injured in accidents at work by specific physical activity performed by the victim at the moment of accident by consequence of accidents in 2021		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według dni niezdolności do pracy w 2021 r.	32	50
Persons injured in accidents at work by days of inability to work in 2021		

Spis map

List of maps

	Nr No	Str. Page
Współczynnik aktywności zawodowej według województw w 2021 r.	1	15
Activity rate by voivodship in 2021		
Wskaźnik zatrudnienia według województw w 2021 r.	2	16
Employment rate by voivodship in 2021		
Pracujący w gospodarce narodowej według województw w 2021 r.	3	21
Employed persons in the national economy by voivodship in 2021		
Pracujący według powiatów w 2021 r.	4	23
Employed persons by powiats in 2021		
Pracujący według gmin w 2021 r.	5	24
Employed persons by gminas in 2021		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według województw w 2021 r.	6	31
Average monthly gross wages and salaries by voivodship in 2021		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według powiatów w 2021 r.	7	32
Average monthly gross wages and salaries by powiats in 2021		
Stopa bezrobocia rejestrowanego według województw w 2021 r.	8	36
Registered unemployment rate by voivodship in 2021		
Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w 2021 r.	9	36
Registered unemployment rate by powiats in 2021		
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według województw w 2021 r.	10	42
Persons working in hazardous conditions per 1000 paid employees by voivodship in 2021		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według powiatów w 2021 r.	11	46
Persons injured in accidents at work by powiats in 2021		

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit.</i>
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.</i>
Kropka (.)	brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej lub wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>data not available, necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics or not applicable.</i>
„W tym” <i>Of which</i>	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
zł <i>PLN</i>	złoty <i>zloty</i>
tys.	tysiąc <i>thousand</i>
mln	milion <i>million</i>
pkt	punkt <i>point</i>
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>

Synteza

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w 2021 r. zmniejszyła się liczba ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 - 89 lat. Mniejsza niż przed rokiem była liczba pracujących, jak również liczba biernych zawodowo. Wyższe niż przed rokiem były współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia.

Liczba pracujących w województwie lubuskim w końcu grudnia 2021 r. była wyższa niż w poprzednim roku. Od lat najwięcej osób pracuje w przemyśle oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych. Pracujący w województwie, tak jak w poprzednim roku, stanowili 2,3% ogółu pracujących w kraju.

W 2021 r. w podmiotach gospodarczych, o liczbie pracujących 9 i więcej osób, zwiększyła się liczba przyjętych do pracy w porównaniu z poprzednim rokiem. Najwięcej przyjęć odnotowano w przemyśle, w transporcie i gospodarce magazynowej oraz w administrowaniu i działalności wspierającej. Mniejsza niż przed rokiem była liczba zwolnień z pracy. Najczęściej były to zwolnienia na mocy porozumienia stron.

W województwie lubuskim liczba nowo utworzonych miejsc pracy w 2021 r. była wyższa niż w poprzednim roku. Ponad połowa nowych miejsc pracy powstała w jednostkach małych (o liczbie pracujących do 9 osób). Jednocześnie zlikwidowano więcej miejsc pracy niż w przed rokiem. Zanotowano dodatni bilans miejsc pracy (tj. różnica pomiędzy powstałymi i zlikwidowanymi miejscami pracy). W końcu 2021 r. 6% podmiotów, które brały udział w badaniu deklarowało, że w swoich zasobach dysponowało wolnymi miejscami pracy.

W końcu 2021 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia rejestrowanego były mniejsze niż przed rokiem. Spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych zanotowano we wszystkich lubuskich powiatach. Najmniejszą stopę bezrobocia rejestrowanego zanotowano w powiecie ślubickim, w Gorzowie Wlkp., powiecie świebodzińskim i w Zielonej Górze. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie strzelecko-drezdeneckim.

W 2021 r. w warunkach zagrożenia pracowało 9,4 tys., tj. blisko 7% ogółu zatrudnionych w badanych podmiotach. O skali zatrudnienia w warunkach zagrożenia informuje wskaźnik przedstawiający liczbę osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości. Wartość wskaźnika w województwie lubuskim była wyższa od jego przeciętnej wartości w kraju. Wśród województw lubuskie znalazło się na 10 lokacie (licząc od najwyższych wartości).

W województwie lubuskim zarówno liczba wypadków przy pracy, jak i liczba poszkodowanych w tych wypadkach wzrosła. W wypadkach przy pracy poszkodowanych zostało 1750 osób, tj. o 275 osób więcej niż w poprzednim roku.

W 2021 r. zanotowano dalszy wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie lubuskim w skali roku, a jego tempo było szybsze niż w poprzednim roku. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w województwie stanowiło 88,3% przeciętnego wynagrodzenia w kraju. Zmniejszyła się, w relacji do poprzedniego roku, liczba pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz liczba pobierających świadczenia z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Executive summary

The results of the Labour Force Survey (LFS) conducted in 2021 indicate that the population of economically active persons aged 15 - 89 in Lubuskie Voivodship decreased over the year. In comparison to the previous year, both the number of the employed and the number of economically inactive persons decreased. The economic activity rate and the employment rate according to the LFS increased over the year.

At the end of December 2021, the number of employees in Lubuskie Voivodship increased compared to the previous year. Since the last few years, the majority of employed have worked in industry and trade; repair of motor vehicles. As in the previous year, employed persons in the voivodship constituted 2.3% of the total number of working persons in the country.

In 2021, in economic entities employing 9 persons and more, compared to the previous year, more persons were employed. The greatest number of receptions was recorded in industry, transport and warehouse management, as well as in administrative and support service activities. The number of terminations was lower than a year ago. In the total number of terminations, the greatest number of people left the job by virtue of mutual agreement.

In Lubuskie Voivodship, the number of newly created jobs was higher than in the previous year. More than half of the new jobs were created in small entities (employing up to 9 persons). At the same time, more jobs were liquidated in 2021 than in the previous year. A positive balance of jobs was recorded (i.e. the difference between created and liquidated jobs). At the end of 2021, 6% of entities that participated in the survey declared that they had job vacancies in their resources.

At the end of 2021, the number of registered unemployed and the registered unemployment rate decreased compared to the previous year. The decline of the number of registered unemployed persons was registered in all Lubuskie powiats. The lowest registered unemployment rate was recorded in Słubice powiat and Świebodzin powiat as well as in cities with powiat status both Gorzów Wielkopolski and Zielona Góra. The highest registered unemployment rate was recorded in Strzelecko-drezdenecki powiat.

In 2021, the number of people working in hazardous conditions amounted to 9.4 thousand, i.e. nearly 7% of the employed persons in the inquired entities. The scale of employment in hazardous conditions is indicated by an index representing the number of people employed in hazardous conditions per 1,000 employees of the surveyed group. The value of the index in Lubuskie was higher than its average value in the country. Among the voivodships, Lubuskie was ranked 10th (counting from the highest values).

In Lubuskie Voivodship the number of accidents at work and the number of people injured in these accidents increased. In total, 1750 persons were injured in accidents at work, i.e. 275 people more than in the previous year.

In 2021, a further year-over-year increase in the average gross monthly salary was observed in Lubuskie Voivodship, and its rate was faster than in the previous year. The average monthly salary in the voivodship accounted for 88,3% of the average salary in the country. The number of people receiving pensions paid by the Social Insurance Institution (ZUS) and the number of people receiving benefits from the Agricultural Social Insurance Fund (KRUS) decreased compared to the previous year.

Wyniki badań

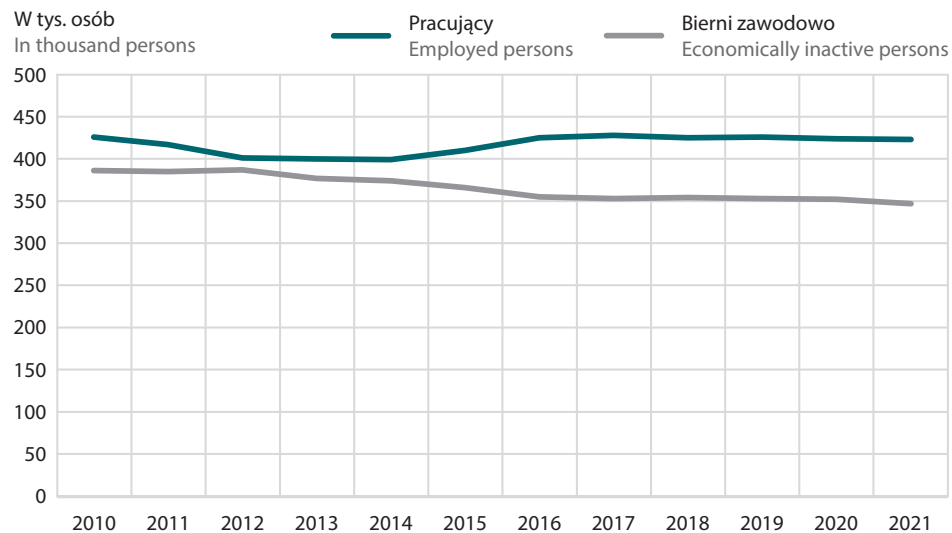
Results of surveys

Rozdział 1. Aktywność ekonomiczna ludności

Chapter 1. Economic activity of the population

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w ostatnich latach w województwie lubuskim zmniejsza się liczba ludności aktywnej zawodowo (tj. zgodnie z definicją badania jest to liczba osób uznanych za pracujące lub bezrobotne). W 2021 r. liczba aktywnych zawodowo w województwie wyniosła 432 tys. osób, tj. o 1,0 tys. (o 0,2%) mniej w relacji do poprzedniego roku. Grupa ta stanowiła 51,3% ludności w wieku 15-89 lat. Wśród aktywnych zawodowo liczba pracujących była najmniejsza od 2015 r. i wyniosła 423 tys. (tj. o 0,2% mniej w skali roku). Liczba osób bezrobotnych była mniejsza 10 tys. osób, stąd nie może być prezentowana ze względu na wysoki losowy błąd próby.

Wykres 1. Ludność w wieku 15 -89 lat według typów aktywności zawodowej
Chart 1. Population aged 15 -89 by types of economic activity

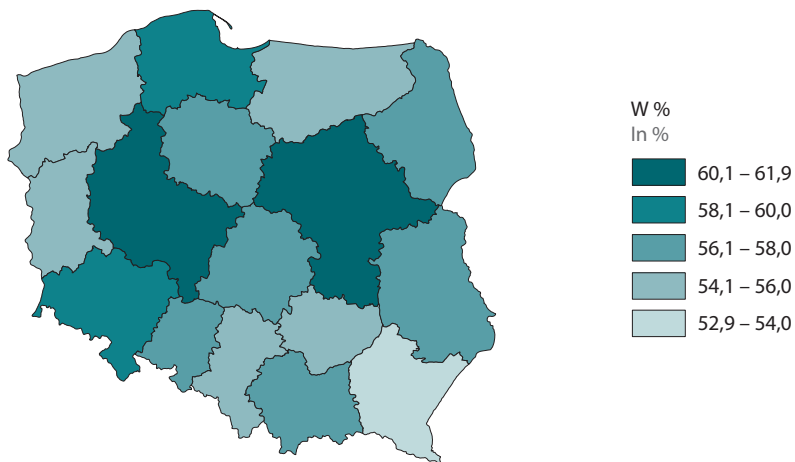
Tablica 1. Ludność aktywna i bierna zawodowo w wieku 15 - 89 lat w 2021 r.
Table 1. Economically active and inactive population aged 15 - 89 in 2021

Wyszczególnienie Specification	Aktywni zawodowo Economically active population		Bierni zawodowo Economically inactive persons
	ogółem total	w tym pracujący of which employed persons	
	w tysiącach in thousands		
OGÓŁEM Total	432	423	347
mężczyźni men	241	236	135
kobiety women	191	187	212
Miasta Urban areas	282	277	221
Wieś Rural areas	149	146	126

Osoby biernie zawodowo, w liczbie 347 tys., stanowiły 41,2% ogółu ludności w wieku 15 – 89 lat, tj. o 0,4 p. proc. mniej niż w poprzednim roku.

Mapa 1. Współczynnik aktywności zawodowej według województw w 2021 r.

Map 1. Activity rate by voivodship in 2021

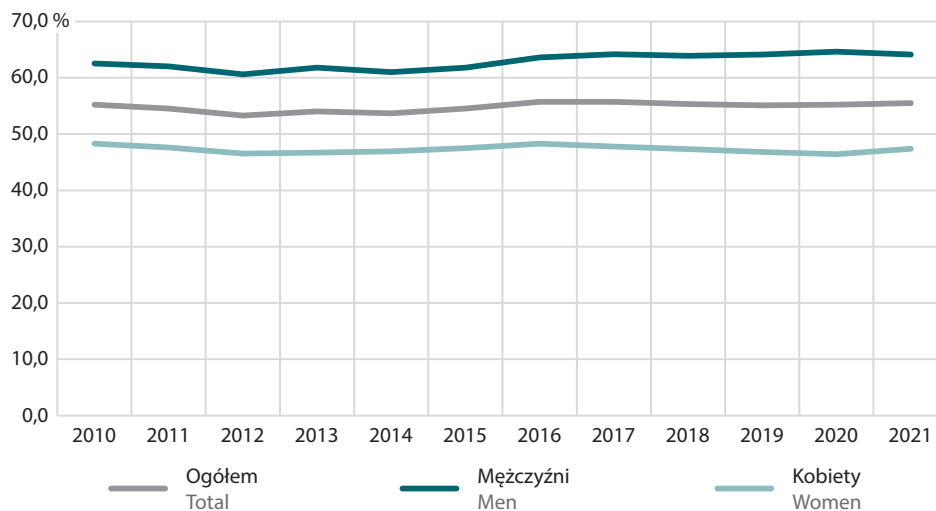
Współczynnik aktywności zawodowej, tj. procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 – 89 lat w ostatnich latach nieznacznie wzrasta. Jego wartość w 2021 r. wyniosła 55,5%, tj. o 0,3 p. proc. więcej niż w poprzednim roku.

W kraju współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 57,8%, tj. o 2,0 p. proc. więcej niż w poprzednim roku. We wszystkich województwach wartość tego wskaźnika była wyższa niż w skali roku i wahała się od 52,9% w województwie podkarpackim do 61,9% w województwie mazowieckim. Tym samym lubuskie uplasowało się na 12 lokacie przed województwami: zachodniopomorskim, śląskim, warmińsko-mazurskim i podkarpackim.

W 2021 r. współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn wyniósł 64,1% i był wyższy o 16,7 p. proc. w porównaniu ze współczynnikiem aktywności zawodowej kobiet. W relacji do poprzedniego roku współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn zmniejszył się 0,5 p. proc. (wobec wzrostu w 2020 r. o 0,5 p. proc.), natomiast w populacji kobiet wzrósł o 1,0 p. proc. (do 47,4%, wobec spadku przed rokiem o 0,4 p. proc.).

Wykres 2. Współczynnik aktywności zawodowej według płci

Chart 2. Activity rate by sex

Współczynnik aktywności zawodowej w miastach w 2021 r. ukształtował się na poziomie 56,1%, tj. o 0,5 p. proc. wyższym, niż w poprzednim roku (przed rokiem wzrost wyniósł o 0,2 p. proc.). Współczynnik aktywności zawodowej na wsi zmniejszył się w skali roku o 0,3 p. proc. do poziomu 54,0% (w 2020 r. zanotowano spadek o 0,4 p. proc.).

Najwyższy współczynnik aktywności zawodowej w 2021 r., na poziomie 88,6%, zanotowano w populacji osób w wieku 35-44 lata. Wysoki wskaźnik aktywności zawodowej zanotowano również w grupach wieku 25-34 lata i 54-54 lata, odpowiednio 82,7% i 82,5%. Z kolei w najmłodszej grupie (15-24 lata) i najstarszej (55-89 lat) wskaźnik aktywności zawodowej wyniósł odpowiednio 26,7% i 25,6%.

Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 76,8%, był wyższy niż w poprzednim roku o 0,9 p. proc. W kraju wartość wskaźnika wyniosła 79,4% (o 2,9 p. proc. więcej).

Biorąc pod uwagę zróżnicowanie współczynnika aktywności zawodowej ze względu na poziom wykształcenia ludności, najwyższą wartość, 81,9%, zanotowano wśród osób z wykształceniem wyższym. W grupie osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 60,3%. W grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 54,7%, a wśród osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące 50,6%.

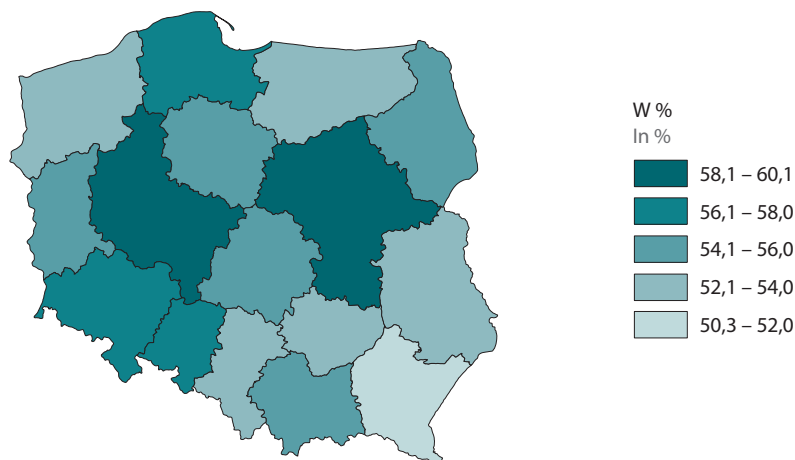
1.1. Pracujący (według BAEL)

1.1. Employed persons (on the LFS basis)

W 2021 r., tak jak w poprzednich dwóch latach, 97,9% ogółu ludności aktywnej zawodowo stanowili pracujący. Ich liczba wyniosła 423 tys., tj. o 0,2% mniej niż przed rokiem (w poprzednim roku zanotowano spadek o 0,5%). Liczba pracujących mężczyzn zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,8% do 236 tys. osób. Liczba pracujących kobiet zwiększyła się w tym okresie o 0,5% (do 187 tys.). W rezultacie odsetek mężczyzn w strukturze pracujących zmniejszył się w skali roku o 0,3 p. proc. do 55,8%. Większość pracujących (65,5%) to mieszkańcy miast, ich liczba w 2021 r. wyniosła 277 tys. i nie zmieniła się w skali roku.

Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia według województw w 2021 r.

Map 2. Employment rate by voivodship in 2021

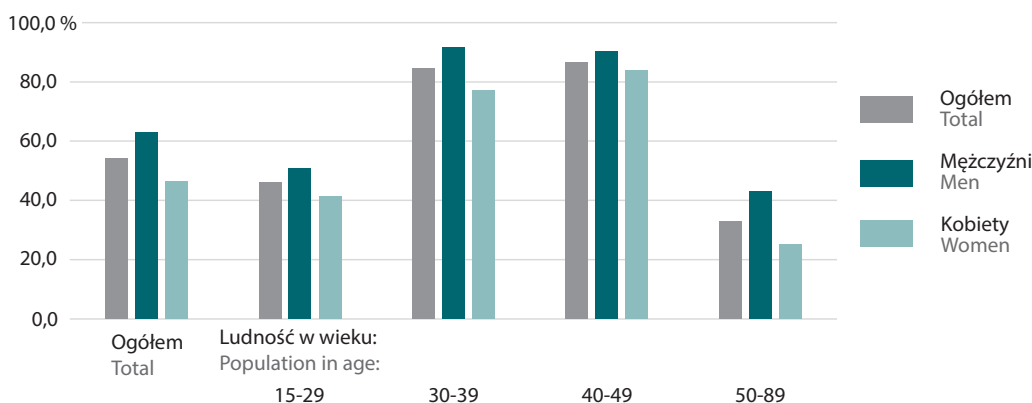
Wskaźnik zatrudnienia wyniósł 54,3%, co oznacza, że na każde 100 osób, w wieku 15-89 lat przypadało ponad 54 pracujących. Wielkość tego wskaźnika była o 0,3 p. proc. wyższa od zanotowanego w poprzednim roku. W kraju wskaźnik zatrudnienia wyniósł 55,8%, przy wartościach od 50,3% w województwie podkarpackim do 60,1% - w mazowieckim.

Od lat wskaźnik zatrudnienia jest zdecydowanie wyższy wśród mężczyzn – w 2021 r. w województwie wyniósł 62,8% (tj. o 0,2 p. proc. mniej niż w poprzednim roku). Wśród kobiet wskaźnik zatrudnienia wyniósł 46,4% (tj. o 0,7 p. proc. więcej niż w 2020 r.).

Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania zróżnicowanie wskaźnika zatrudnienia było niewielkie. Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców miast wzrósł w skali roku o 0,7 p. proc. i ukształtował się na poziomie 55,1%. Wskaźnik zatrudnienia wśród mieszkańców wsi, tak jak w poprzednim roku wyniósł 52,9%.

Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia według wieku i płci w 2021 r.

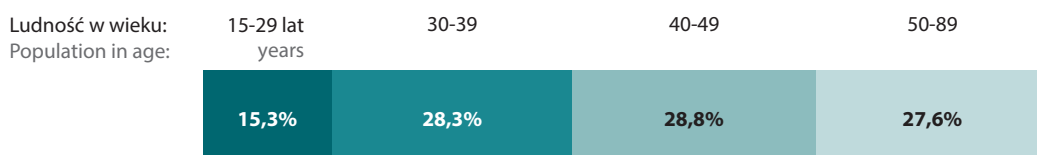
Chart 3. Employment rate by age and sex in 2021

Najwyższy wskaźnik zatrudnienia zanotowano w grupie osób w wieku 40-49 lat, na poziomie 86,5% (tj. o 2,3 p. proc. więcej niż w poprzednim roku). Wysoką wartość wskaźnika (84,5%) zanotowano w grupie osób w wieku 30-39, był on jednak o 0,4 p. proc. mniejszy niż w 2020 r. W pozostałych grupach wieku wartość wskaźnika była mniejsza niż 50%. Wśród osób w wieku 15-29 lat wyniosła 46,1%, a w najstarszej grupie 50-89 lat – 33,0%. Było to mniej odpowiednio o 1,6 p. proc. i 0,1 p. proc. niż w poprzednim roku.

Wykres 4. Struktura pracujących według wieku w 2021 r.

Chart 4. Structure of employed by age in 2021

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, najliczniejszą grupą były osoby w wieku od 40 do 49 lat, które stanowiły 28,8% ogółu pracujących. Udział tej grupy w strukturze pracujących wzrósł w relacji do poprzedniego roku o 1,2 p. proc. Dalsze 28,3% pracujących to osoby w wieku od 30 do 39 lat tj. o 0,5 p. proc. więcej niż w poprzednim roku, a 27,6% – osoby w wieku od 50 do 89 lat (tj. o 0,2 p. proc. mniej). Pozostałe 15,3% ogółu pracujących to osoby w wieku od 15 do 29 lat (o 1,4 p. proc. mniej).

Biorąc pod uwagę wskaźnik zatrudnienia, w zależności od poziomu wykształcenia, najwyższą jego wartość zanotowano wśród osób legitymujących się wykształceniem wyższym – 80,9%, tj. o 0,7 p. proc. więcej niż w poprzednim roku. Kolejnymi grupami były osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym - wskaźnik wyniósł 59,4% (o 1,8 p. proc. więcej) i z zasadniczym zawodowym – 53,1% (o 2,1 p. proc. mniej). Wśród osób w wykształceniu średnim ogólnokształcącym wskaźnik zatrudnienia osiągnął poziom 49,9% (o 3,0 p. proc. mniej niż w 2020 r.). Najniższy odsetek pracujących odnotowano w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego – 13,8% (o 1,8 p. proc. mniej).

Tablica 2. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 - 89 lat według grup wieku i wykształcenia w 2021 r.
 Table 2. Economic activity of the population aged 15 - 89 by age groups and educational attainment in 2021

Wyszczególnienie Specification	Aktywni zawodowo Economically active population		Bierni zawodowo Economically inactive persons
	ogółem total	w tym pracujący of which employed persons	
	w tysiącach in thousands		
OGÓŁEM TOTAL	432	423	347
w tym w wieku produkcyjnym of which of working age	413	404	125
W wieku: In age:			
15-29 lat years	67	65	74
30-39	122	120	20
40-49	124	122	17
50-89	119	117	236
Z wykształceniem: Educational attainment:			
Wyższym Tertiary	141	140	32
Policealnym i średnim zawodowym Post-secondary and technical secondary	122	120	80
Średnim ogólnokształcącym General secondary	45	44	44
Zasadniczym zawodowym/ branżowym Basic vocational or basic sectoral vocational	105	102	87
Gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym Lower secondary, primary and incomplete primary	18	17	104

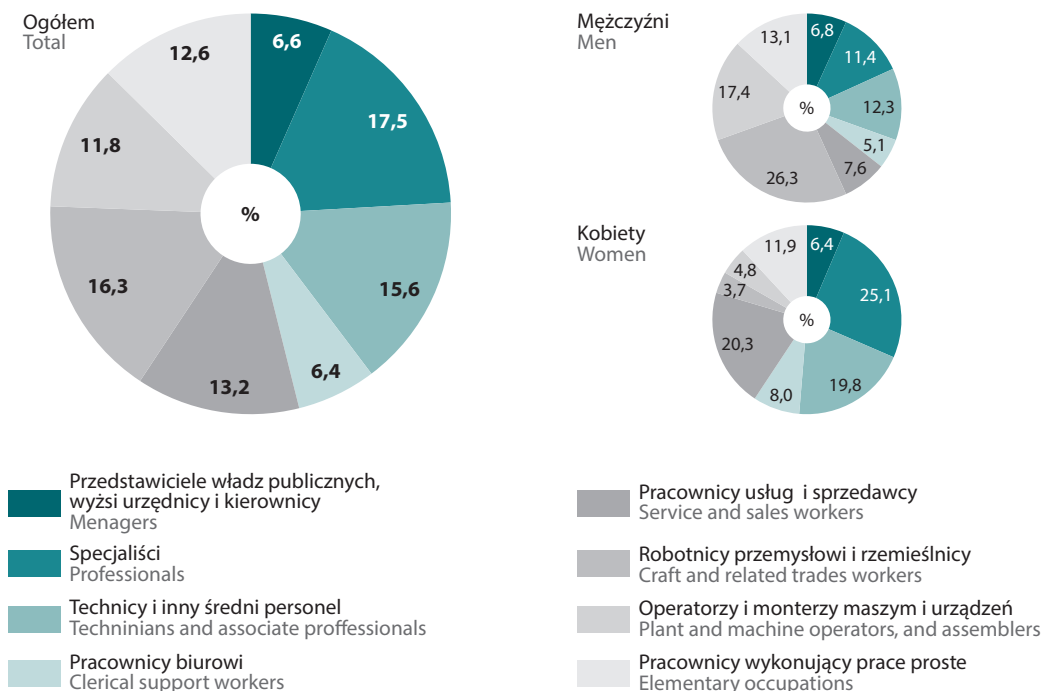
W 2021 r. w województwie lubuskim pracownicy najemni stanowili 84,4% ogółu pracujących. Pracodawcy i pracujący na własny rachunek to 15,4% ogółu pracujących.

Z ogólnej liczby pracowników zatrudnionych 86,8% wykonywało pracę na czas nieokreślony (tzw. stałą), a pozostałe 13,2% pracowników wykonywało pracę na czas określony.

W województwie lubuskim w 2021 r. wśród pracujących najliczniejszymi grupami zawodowymi byli pracownicy zaliczani według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności do grupy specjaliści. Udział tej grupy stanowił 17,5% ogółu pracujących. Kolejnymi grupami byli robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (16,3% ogółu pracujących), technicy i inny średni personel (15,6%), a także pracownicy usług i sprzedawcy (13,2%). Co dziesiąty pracujący (11,8%) pracował w zawodzie zaliczanym do grupy operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.

Wśród pracujących mężczyzn najliczniejsze grupy zawodów to: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (26,3% ogółu pracujących mężczyzn), operatorzy i monterzy maszyn (17,4%), a także technicy i inny średni personel (12,3%). Kobiety najliczniej pracowały w zawodach zaliczanych do specjalistów (25,1% ogółu pracujących kobiet), pracowników usług i sprzedawców (20,3%) oraz techników i innego średniego personelu (19,8%).

Wykres 5. Struktura pracujących według wielkich grup zawodów w 2021 r.
Chart 5. Structure of employed by great occupational groups in 2021

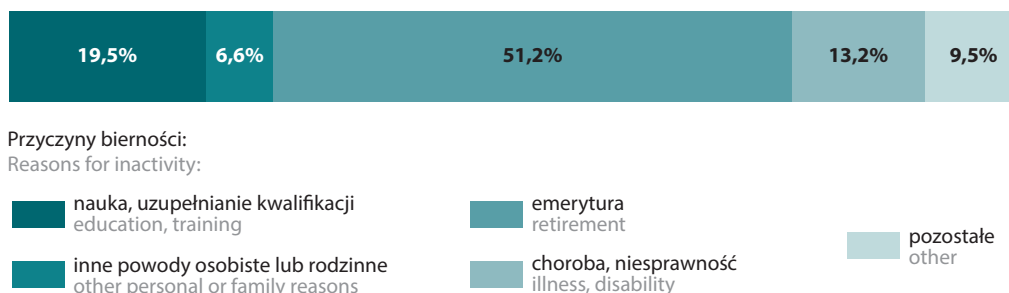
1.2. Bierni zawodowo (według BAEL)

1.2. Economically inactive persons (on the LFS basis)

W 2021 r. liczba biernych zawodowo wyniosła 347 tys. osób, tj. o 1,4% mniej niż w poprzednim roku (wobec spadku liczby biernych zawodowo o 0,3% w 2020 r.).

Wśród biernych zawodowo 61,1% stanowiły kobiety, ich liczba (212 tys.) zmniejszyła się w relacji do poprzedniego roku o 2,3%. Liczba mężczyzn biernych zawodowo wzrosła w skali roku o 0,7% do 135 tys.

Wykres 6. Struktura biernych zawodowo według przyczyn bierności w 2021 r.
Chart 6. Structure of economically inactive persons by reasons of inactivity in 2021

Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, liczba biernych zawodowo mieszkańców wsi pozostała na tym samym poziomie 126 tys. osób, natomiast liczba biernych zawodowo mieszkańców miast zmniejszyła się o 2,2% (do 221 tys.). Spośród biernych zawodowo 36,0% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym.

Głównym powodem bierności zawodowej mieszkańców województwa lubuskiego w 2021 r. było pobieranie emerytury – w przypadku 51,2% biernych zawodowo. Kolejnymi przyczynami bierności zawodowej była nauka, uzupełnienie kwalifikacji dla 19,5% ogółu biernych zawodowo. Choroba i niepełnosprawność była przyczyną bierności dla 13,2% biernych zawodowo, a obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu dla 6,6%.

Rozdział 2. Pracujący i zatrudnienie

Chapter 2. Employed persons and paid employment

2.1. Pracujący

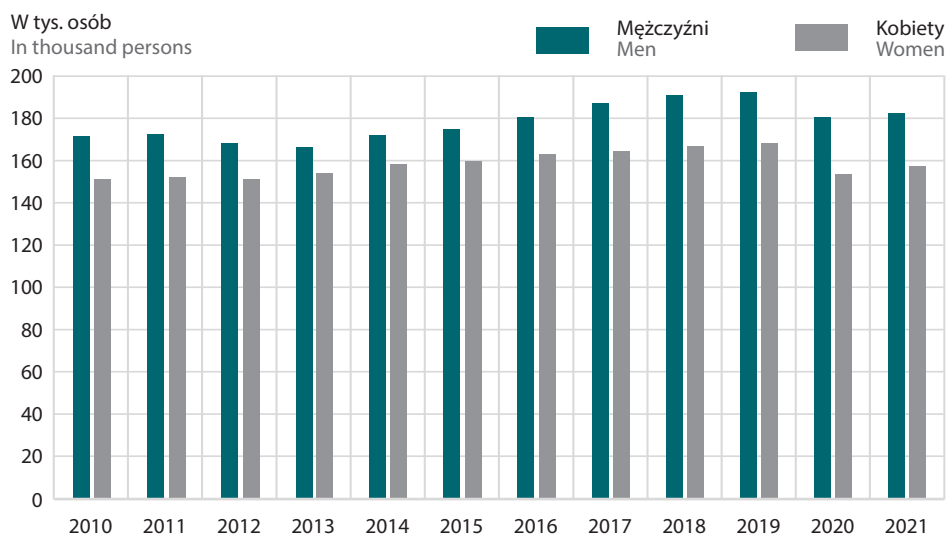
2.1. Employed persons

W końcu 2021 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej województwa lubuskiego¹ (bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego) wyniosła 339,9 tys. osób, tj. wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem o 1,3% (wobec spadku w 2020 r. o 2,2%). W kraju zanotowano spadek w ujęciu rocznym na poziomie 1,4% (w 2020 r. spadek wyniósł 0,6%).

Sektor prywatny skupiał 267,0 tys. osób, tj. o 4,4% mniej niż w poprzednim roku. W sektorze publicznym pracowało 72,9 tys. osób, tj. o 0,4% mniej niż w poprzednim roku. Tym samym udział liczby pracujących w sektorze prywatnym w ogóle pracujących w województwie zmniejszył się o 0,7 p. proc. do 78,5%.

Wykres 7. Pracujący^a według płci. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 7. Employed persons^a by sex. As of 31 December

a Według faktycznego miejsca pracy.
a By the actual workplace.

Ponad połowę ogółu pracujących w województwie (53,6%) stanowili mężczyźni. Ich liczba (182,3 tys. osób) wzrosła o 0,9% (wobec spadku przed rokiem o 2,0%). Liczba pracujących kobiet wyniosła 157,6 tys., tj. o 1,7% więcej niż w poprzednim roku (wobec spadku o 2,6%).

Pracujący w województwie lubuskim w końcu 2021 r. stanowili tak jak w poprzednim roku 2,3% ogółu pracujących w kraju.

Istotnym miernikiem obrazującym sytuację na rynku pracy jest liczba pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W województwie lubuskim wartość tego wskaźnika wyniosła 345, tj. o 7 więcej niż w poprzednim roku (kiedy zanotowano wzrost o 55 osób w przeliczeniu na 1000 mieszkańców). W kraju wartość tego wskaźnika osiągnęła poziom 387 (tj. o 8 więcej niż przed rokiem). Wśród województw lubuskie zajęło 9 lokatę w kraju. Najwięcej pracujących na 1000 ludności zanotowano w województwach mazowieckim i wielkopolskim (na poziomie odpowiednio 479 i 435). Najmniej pracujących odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (309) i opolskim (332).

¹ Dane o pracujących w gospodarce narodowej uwzględniają liczbę pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie z Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

¹ Data on employment in the national economy includes the number of persons working on individual farms in agriculture from the 2020 Census of Agriculture.

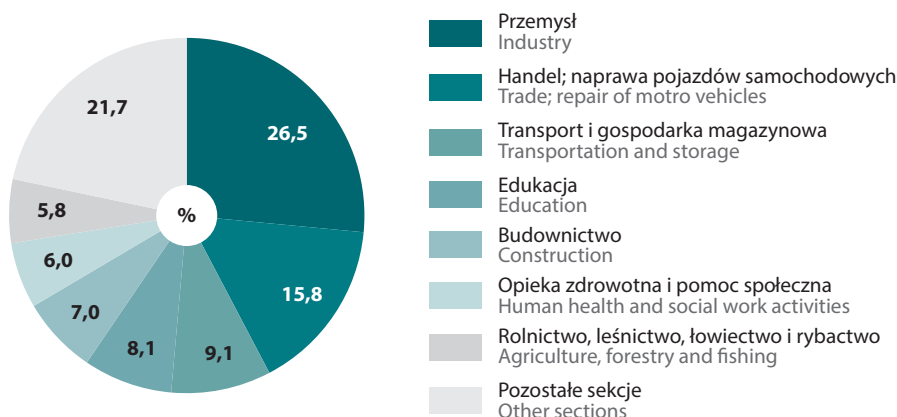
Mapa 3. Pracujący w gospodarce narodowej według województw w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia
Map 3. Employed persons in the national economy by voivodship in 2021. As of 31 December

W 2021 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrost liczby pracujących zanotowano m.in. w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 10,5%), transport i gospodarka magazynowa (o 7,3%), zakwaterowanie i gastronomia (o 2,3%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 2,0%), budownictwo (o 1,9%), edukacja (o 0,7%), administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (o 0,6%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 0,4%) oraz przemysł (o 0,3%). Spadek liczby pracujących zanotowano w sekcjach: działalność finansowa i ubezpieczeniowa (o 5,0%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 1,2%) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 1,4%).

W końcu 2021 r. najwięcej pracujących, tak jak w poprzednich latach, zanotowano w przemyśle. Ich udział w ogóle pracujących wyniósł 26,5% (tj. o 1,0 p. proc. więcej niż przed rokiem). Kolejne sekcje w strukturze pracujących to: handel; naprawa pojazdów samochodowych (15,8%), transport i gospodarka magazynowa (9,1%), edukacja (8,1%), budownictwo (7,0%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (6,0%) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 5,8%).

Wykres 8. Struktura pracujących w województwie lubuskim w 2021 r. według sekcji PKD. Stan w dniu 31 grudnia
Chart 8. Structure of employed persons in the Lubuskie Voivodship in 2021 by sections. As of 31 December

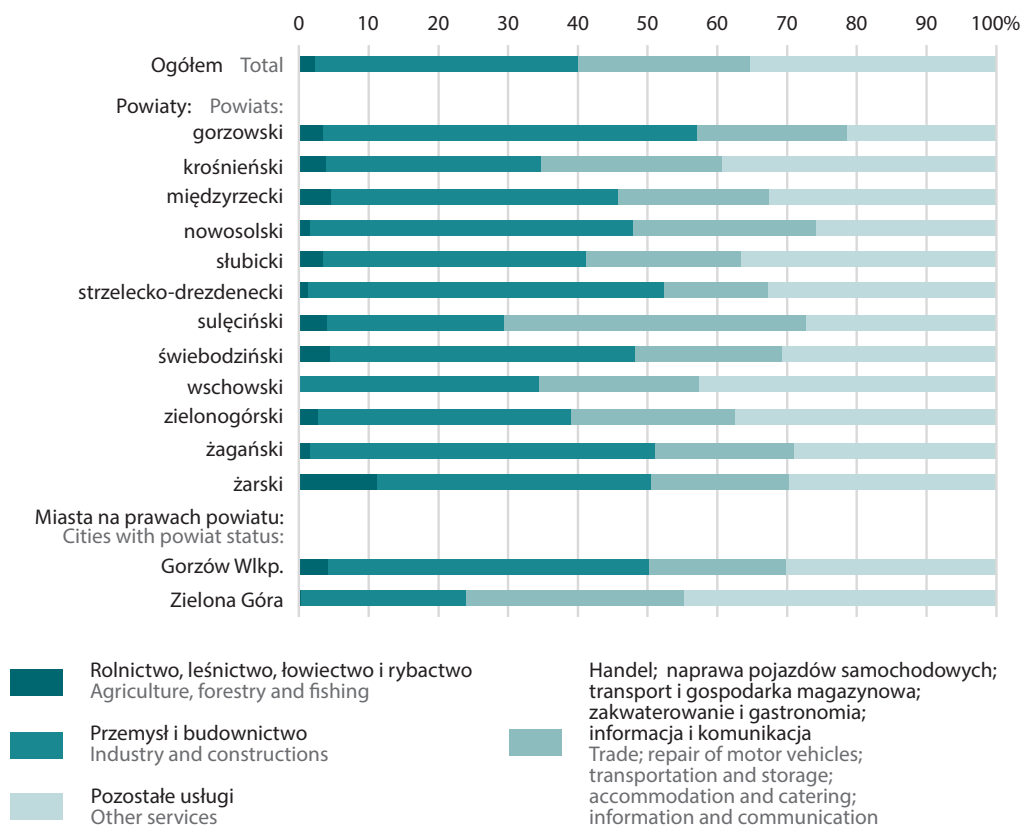
W końcu 2021 r., w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, liczba pracujących w głównym miejscu pracy wyniosła 200,5 tys. osób. Było to o 1,8% więcej niż w poprzednim roku (kiedy zanotowano spadek o 2,7%). W omawianej grupie podmiotów 12,2% ogółu pracujących pracowało w porze nocnej, przy czym odsetek ten był mniejszy niż przed rokiem o 0,8 p. proc.

Pracujący niepełnosprawni, tak jak w poprzednim roku stanowili 6,5% ogółu pracujących, a pracujący emeryci i renciści – 4,1% (tj. więcej o 0,3 p. proc.). Pracujący cudzoziemcy stanowili 5,1% ogółu pracujących (o 0,7 p. proc. więcej). Ich liczba zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 16,7%, kiedy to wzrost wyniósł 14,1%.

W strukturze pracujących w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących 61,4% stanowili pracujący w podregionie zielonogórskim. Ich liczba zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 2,5% (przed rokiem zanotowano spadek o 2,7%). Liczba pracujących w podregionie gorzowskim wzrosła o 1,4% w skali roku (wobec spadku w 2020 r. o 4,9%). W 11 powiatach województwa (spośród 14) zanotowano wzrost liczby pracujących w porównaniu z poprzednim rokiem. Największy wzrost wystąpił w powiecie świebodzińskim (o 8,7%), strzelecko-drezdeneckim (o 4,4%) oraz w Zielonej Górze (o 3,2%). Spadek liczby pracujących zanotowano w 3 powiatach, tj. w powiecie żagańskim (o 2,4%), krośnieńskim (o 0,9%) i wschowskim (o 0,1%).

W końcu 2021 r. miasta na prawach powiatu koncentrowały 37,0% ogółu pracujących w województwie. W Zielonej Górze zanotowano 20,4% ogółu pracujących, natomiast w Gorzowie Wlkp. –16,6%. Spośród pozostałych powiatów najwyższy odsetek ogółu pracujących zanotowano w powiecie żarskim (8,1%) i świebodzińskim (8,4%). Najmniejszy – stanowili pracujący w powiatach: wschowskim (3,1%) i sulęcińskim (2,9%).

Wykres 9. Struktura pracujących^a według sektorów ekonomicznych i powiatów w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia
Chart 9. Structure of employed persons^a by economical sectors and powiats in 2021. As of 31 December

^a Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.
^a According to the actual workplace. Excluding economic entities employing up to 9 persons and private farms in agriculture.

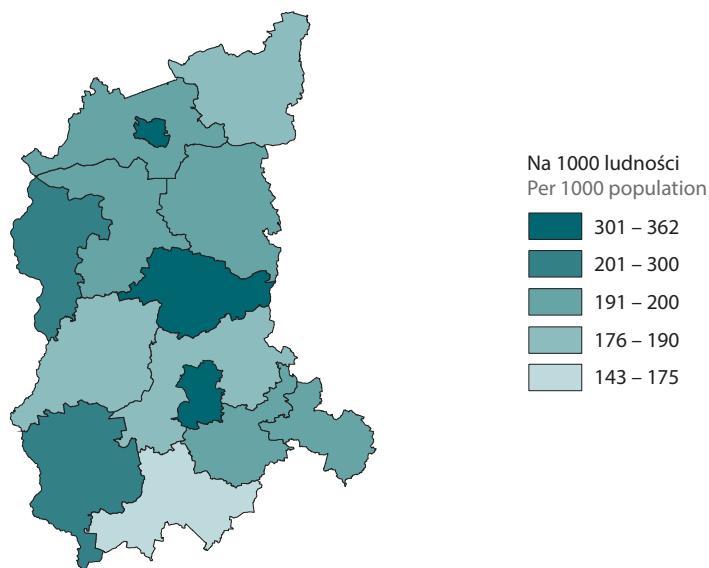
Analiza struktury pracujących w powiatach według sektorów ekonomicznych wskazuje, że w większości powiatów największy udział pracujących zanotowano w przemyśle i budownictwie przy średniej dla województwa wynoszącej 37,8% (o 0,6 p. proc. mniej niż w 2020 r.). Powiaty o największym udziale pracujących w przemyśle i budownictwie to: gorzowski (53,6%), nowosolski (51,1%) i żarski (49,6%). Najmniejszy udział pracujących w przemyśle i budownictwie zanotowano w Zielonej Górze (23,6%), w powiecie słubickim (25,4%) i w powiecie sulęcińskim (30,8%).

Dalsze 35,3% ogółu pracujących (tak jak przed rokiem) koncentrowały przedsiębiorstwa usługowe, z grupy obejmującej m.in. sekcje: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, a także edukacja, opieka zdrowotna i pomoc społeczna, administrowanie i działalność wspierająca. Najwyższy odsetek pracujących w tej grupie sekcji zanotowano w Zielonej Górze (44,8%) i Gorzowie Wlkp. (42,6%). Wysoki udział pracujących w omawianej grupie sekcji zanotowano również w powiatach: sulęcińskim (39,3%) i żagańskim (37,5%). Najmniejszy odsetek pracujących w jednostkach z prezentowanej grupy zanotowano w powiecie gorzowskim (21,4%), świebodzińskim (25,8%) i słubickim (27,3%).

Kolejne 24,7% pracujących (o 0,8 p. proc. więcej) pracowało w jednostkach prowadzących działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej, zakwaterowania i gastronomii oraz informacji i komunikacji. Najwyższy odsetek pracujących w tych rodzajach działalności odnotowano w powiecie słubickim (43,2%). Relatywnie wysoki udział pracujących w omawianej grupie zanotowano m.in. w Zielonej Górze (31,2%) i powiecie świebodzińskim (26,3%). Najmniej pracujących w tej grupie sekcji zanotowano w powiecie nowosolskim (14,9%) i strzelecko-drezdeneckim (19,7%).

Wśród pracujących w województwie 2,3% pracowało w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 0,1 p. proc.). Najwyższy odsetek pracujących w omawianym rodzaju działalności zanotowano w powiecie wschowskim (11,2% ogółu pracujących w powiecie). Stosunkowo duży odsetek pracujących zanotowano w powiatach krośnieńskim (4,6%) i zielonogórskim (4,5%). Najmniejszy udział pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie zanotowano w Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze, na poziomie odpowiednio 0,2% i 0,4%.

Mapa 4. Pracujący^a według powiatów w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia
Map 4. Employed persons^a by powiats in 2021. As of 31 December

^a Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

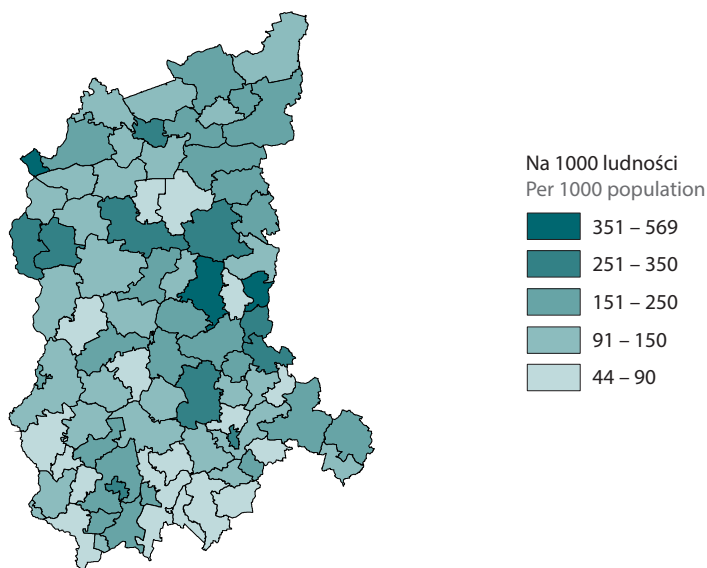
^a According to the actual workplace. Excluding economic entities employing up to 9 persons and private farms in agriculture.

Wskaźnikiem obrazującym sytuację na rynku pracy jest m.in. liczba pracujących w przeliczeniu na liczbę ludności. W 2021 r. w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób zanotowano 239 pracujących na 1000 ludności (wobec 232 przed rokiem). Przeciętna wartość tego wskaźnika w kraju wyniosła 259 (wobec 254 w poprzednim roku).

W niemal wszystkich lubuskich powiatach zanotowano wzrost liczby pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w skali roku. Największą wartość tego wskaźnika zanotowano w powiecie świebodzińskim (362, wobec 331 w 2020 r.). Wyższą wartość od przeciętnej w województwie odnotowano w Zielonej Górze (344, wobec 332), Gorzowie Wlkp. (330, wobec 321) i w powiecie ślubickim (240, wobec 238). Wyjątkiem był powiat żagański, w którym wartość wskaźnika była mniejsza niż przed rokiem i wyniosła 143.

Wśród 80 gmin województwa lubuskiego (bez miast na prawach powiatu) w 44 gminach zanotowano wzrost prezentowanego wskaźnika w skali roku. W jednej (Bytnica) pozostał na tym samym poziomie (98), a w 35 gminach zmniejszył się. Wyższą wartość omawianego wskaźnika w stosunku do jego średniej wartości w województwie (239) zanotowano w 13 gminach, były to m.in. gminy: Zbąszynek (569 pracujących na 1000 ludności), Świebodzin (427), Kostrzyn nad Odrą (386). W pozostałych gminach (o wskaźniku mniejszym od przeciętnego w województwie) wskaźnik ten kształtował się na poziomie od 44 w gminie wiejskiej Bledzew do 226 w gminie wiejskiej Drezdenko.

Mapa 5. Pracujący^a według gmin w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia
 Map 5. Employed persons^a by gminas in 2021. As of 31 December

a Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.
 a According to the actual workplace. Excluding economic entities employing up to 9 persons and private farms in agriculture.

Biorąc pod uwagę formę organizacyjno-prawną jednostek w 2021 r. najczęściej pracujących zanotowano w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (41,8% pracujących w województwie tj. o 1,4 p. proc. więcej niż w poprzednim roku). Bez zmian pozostał udział pracujących w spółkach akcyjnych, które koncentrowały 5,5% pracujących. W gminnych samorządowych jednostkach organizacyjnych było 5,4% ogółu pracujących (o 0,1 p. proc. mniej). Z kolei osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły 12,7% (o 0,2 p. proc. mniej).

2.2. Zatrudnienie

2.2. Paid employment

Zatrudnienie (według siedziby jednostki w podmiotach powyżej 9 pracujących) w dniu 31 grudnia 2021 r. wyniosło 199,2 tys., tj. 1,8% więcej niż w poprzednim roku (kiedy zanotowano spadek o 2,5%). Wzrost zatrudnienia zanotowano zarówno wśród kobiet (o 1,8%), jak i wśród mężczyzn o (1,9%), wobec spadku przed rokiem o odpowiednio o 2,4% i 2,6%. W sektorze prywatnym zatrudnienie wzrosło o 2,7%, a w sektorze publicznym o 0,1%.

Tablica 3. Zatrudnieni^a w gospodarce narodowej w województwie lubuskim
Table 3. Paid employment^a in national economy in Lubuskie voivodship

Wyszczególnienie Specification	2019	2020	2021
OGÓŁEM TOTAL	200569	195560	199169
w tym kobiety of which women	99453	97039	98764
Sektor publiczny Public sector	65046	64537	64619
Sektor prywatny Private sector	135523	131023	134550
Z liczby ogółem pełnozatrudnieni Of total number full-time paid employees	189541	184304	188244
w tym kobiety of which women	92903	90451	92215

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. Według siedziby jednostki. Stan w dniu 31 grudnia.

a Data concerning economic entities employing more than 9 persons and budgetary entities regardless of the number of employment. As of 31 December.

Odsetek zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, wyniósł 99,3%. Właściciele i współwłaściciele (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) stanowili 0,6% ogółu pracujących. W populacji zatrudnionych 94,5% stanowili pełnozatrudnieni. Umowę o pracę na czas określony posiadało 18,1% ogółu zatrudnionych.

W województwie lubuskim w 2021 r. pracujący przepracowali łącznie 367,9 mln godzin, tj. o 2,1% więcej niż w poprzednim roku (kiedy zanotowano spadek o 2,7%). Nominalny czas przepracowany w przeliczeniu na 1 zatrudnionego nie zmienił się w skali roku i wyniósł 1937 godzin. Z ogółu liczby godzin nominalnych 1683 przypadła na czas przepracowany (z tego 97,5% przepracowano w godzinach normalnych, a pozostałe 2,5% - w godzinach nadliczbowych). Liczba godzin nieprzepracowanych tj. czasu, w którym pracujący był nieobecny lub nie przystąpił do pracy, m.in. z powodu choroby, opieki nad członkiem rodziny, urlopu wypoczynkowego, okolicznościowego, płatnego przestoju, strajku wyniosła 296 godzin (wobec 310 w poprzednim roku).

Rozdział 3. Przyjęcia i zwolnienia

Chapter 3. Hires and terminations

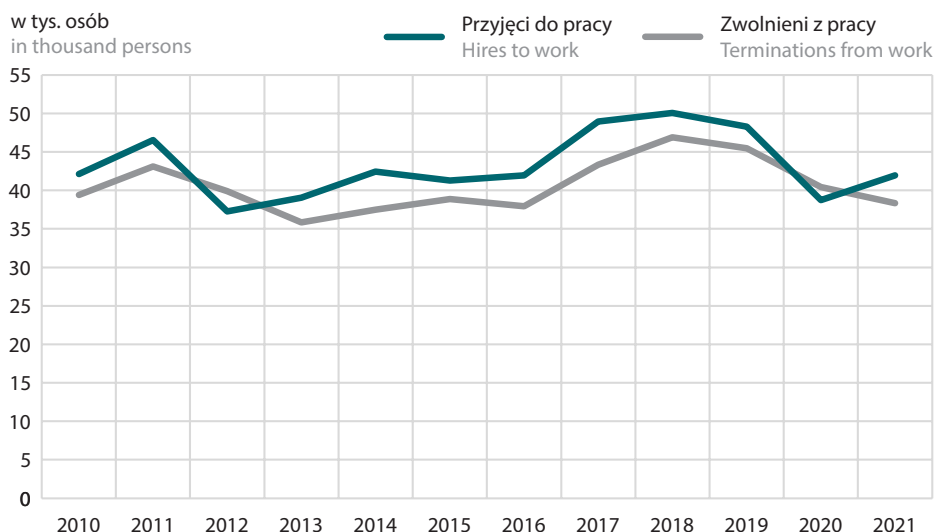
W podmiotach gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących w 2021 r. przyjęto do pracy 41,9 tys. osób, tj. 8,2% więcej niż w poprzednim roku (kiedy zanotowano spadek na poziomie 19,7%). Wśród nowoprzyjętych do pracy mężczyźni stanowili 58,2% tej grupy, a ich udział w strukturze przyjętych wzrósł w relacji do poprzedniego roku o 0,3 p. proc.

Ponad połowa osób przyjętych do pracy (64,6%) to osoby, które poprzednio pracowały, a ich udział zmniejszył się w skali roku o 3,1 p. proc. Dla 12,3% tej grupy przerwa w pracy do momentu zatrudnienia nie trwała dłużej niż 1 miesiąc (tj. o 1,8 p. proc. mniej niż przed rokiem). Dla 13,1% przyjętych było to podjęcie pierwszej pracy (o 0,2 p. proc. mniej). Wśród ogółu przyjętych 4,3% osób posiadało status absolwenta.

W 2021 r. wśród absolwentów przyjętych do pracy najwięcej osób posiadało wykształcenie policealne i średnie zawodowe (31,8%, tj. 6,1 p. proc. więcej). Kolejnymi grupami były osoby z wykształceniem wyższym (28,8%, tj. 2,3 p. proc. więcej) oraz z zasadniczym zawodowym branżowym (22,1%, tj. o 9,3 p. proc. mniej niż przed rokiem).

Wśród nowoprzyjętych pracowników najwięcej (35,5%) rozpoczęło pracę w przemyśle (tj. o 0,3 p. proc. mniej niż przed rokiem). W transporcie i gospodarce magazynowej pracę rozpoczęło 13,5% nowozatrudnionych (tj. o 0,2 p. proc. więcej), w jednostkach prowadzących działalność w zakresie administrowania i działalności wspierającej – 10,9% (tj. o 0,7 p. proc. więcej).

Wykres 10. Przyjęcia i zwolnienia pracowników pełnozatrudnionych^a
 Chart 10. Hires and terminations of full-time paid employees^a

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

Współczynnik przyjęć, określający stosunek liczby przyjęć (pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych w roku badanym) do liczby pełnozatrudnionych według stanu z końca roku poprzedzającego rok badany, w 2021 r. wyniósł 22,6%, tj. o 1,9 p. proc. więcej niż w poprzednim roku (w 2020 r. zanotowano spadek wskaźnika o 5,1 p. proc.). Współczynnik przyjęć kobiet wyniósł 19,3%, tj. o 1,7 p. proc. więcej.

W 2021 r. zwolniono z pracy 38,3 tys. osób, tj. mniej o 5,2% niż w 2020 r. (kiedy spadek wyniósł 11,1%). Najczęściej (w 41,5% przypadków) do zwolnienia dochodziło na mocy porozumienia stron (było to o 3,0 p. proc. więcej niż w poprzednim roku). Z powodu upływu czasu, na który pracownicy zostali zatrudnieni, pracę zakończyło 19,6% ogółu zwolnionych (o 1,4 p. proc. mniej). W wyniku wypowiedzenia przez pracownika zwolniono 13,4% ogółu zwolnionych (o 1,7 p. proc. więcej niż przed rokiem), a w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę 8,3% (o 2,9 p. proc. mniej). Odsetek zwolnień w wyniku przejścia pracownika na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację wyniósł 8,0%, tj. o 0,5 p. proc. mniej niż przed rokiem.

Tablica 4. Przyjęcia i zwolnienia z pracy^a
 Table 4. Hires and terminations^a

Wyszczególnienie Specification	2019	2020	2021
Przyjęci do pracy ogółem Hires total	48293	38763	41938
w tym z ogółu przyjętych: of which of total hires:			
Podejmujący pierwszą pracę Persons starting work for the first time	6292	5154	5512
Pozostali przyjęci do pracy Other hires	42001	33609	36426
w tym poprzednio pracujący of which previously employed persons	32807	26252	27087
Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	25,8	20,7	22,6
Zwolnieni z pracy ogółem Terminated jobs total	45495	45495	38345
w tym z ogółu zwolnionych: of total terminated			
Zwolnieni w drodze wypowiedzenia: Terminated due to dissolution of an employment contract:			
przez pracodawcę by employer	3800	4524	3178
przez pracownika by employee	5847	4715	5120
Zwolnieni na mocy porozumienia stron Terminated by virtue of mutual agreement	18006	15560	15926
Zwolnieni z upływem czasu, na który zostali zatrudnieni Terminated with the passage of time for which they were hired	9584	8475	7518
Współczynnik zwolnień w % Termination rate in %	24,3	21,5	20,6

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo.

a Data concerning economic entities employing more than 9 persons and budgetary entities regardless of the number of employment. Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees.

Współczynnik zwolnień, wyrażony relacją liczby zwolnień do liczby zatrudnionych według stanu z końca poprzedniego roku, wyniósł 20,6%, tj. o 0,9 p. proc. mniej niż w 2020 r. (kiedy zanotowano spadek wskaźnika o 2,8 p. proc.). Wśród kobiet wartość tego wskaźnika ukształtowała się na poziomie 16,7% (o 1,4 p. proc. mniej).

Rozdział 4. Popyt na pracę

Chapter 4. Demand for labour

Liczba pracujących w podmiotach zatrudniających 1 i więcej osób w województwie, biorących udział w badaniu popytu na pracę według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. wyniosła 264,1 tys., tj. o 2,2% więcej niż w poprzednim roku (w 2020 r. odnotowano spadek w skali roku o 5,7%).

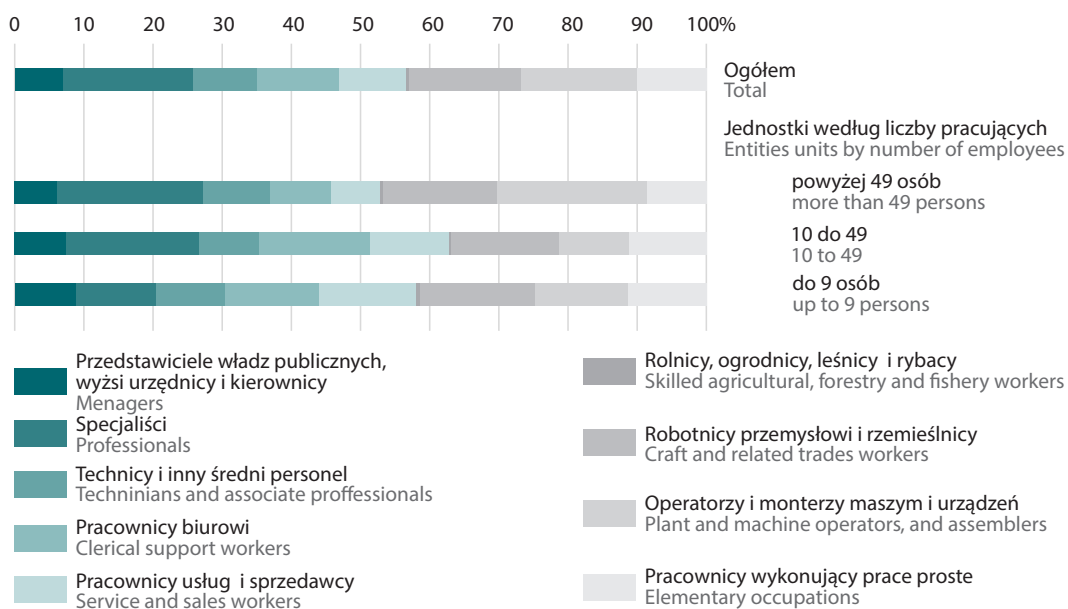
Najbardziej liczną grupą wśród pracujących w końcu 2021 r. były osoby pracujące w zawodach zaliczanych według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności do specjalistów. Ich udział w ogóle pracujących wyniósł 18,7% (tj. o 0,7 p. proc. więcej niż w poprzednim roku). Kolejne liczne grupy to osoby pracujące w zawodach zaliczanych do grup: operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (tak jak w poprzednim roku 16,7%),

robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (16,3%, tj. o 0,4 p. proc. mniej). Licznymi grupami byli również pracownicy biurowi (11,8% ogółu pracujących), pracownicy wykonujący prace proste (9,9%), a także pracownicy usług i sprzedawcy (9,7%).

Pracownicy z grupy specjaliści, w liczbie 49,3 tys. osób, w większości pracowali w sektorze publicznym (62,4% ogółu specjalistów), a także w jednostkach dużych – powyżej 49 osób (59,1%). Specjaliści najliczniej pracowali w edukacji (36,2%), w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (17,4%) oraz w przemyśle (13,9%).

Pracownicy z grupy operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, w liczbie 44,2 tys. osób, w zdecydowanej większości (92,4% ogółu pracujących w tej grupie) pracowali w sektorze prywatnym, 67,4% pracowało w jednostkach powyżej 49 osób. Połowę operatorów i monterów maszyn i urządzeń koncentrowały jednostki prowadzące działalność w przemyśle (51,0%), a kolejne 30,0% w transporcie i gospodarce magazynowej.

Wykres 11. Struktura pracujących według grup zawodów i wielkości jednostek w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia
Chart 11. Structure of employed persons by occupational groups and unit size in 2021. As of 31 December

Pracownicy z grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, w liczbie 43,1 tys. osób, w zdecydowanej większości (94,9%) pracowali w sektorze prywatnym. Biorąc pod uwagę wielkość jednostek, ponad połowa z nich (53,2%) pracowała w jednostkach dużych. Pracownicy tej grupy zawodów w zdecydowanej większości pracowali w przemyśle (61,6%) i budownictwie (13,6%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (13,4%). W pozostałych sekcjach odsetek robotników przemysłowych i rzemieślników nie przekroczył 2,5%.

Pracownicy biurowi w przeważającej części zatrudnieni byli w sektorze prywatnym (75,7% tej grupy), w jednostkach dużych (39,1%), w przemyśle (20,4%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (17,1%), a także w transporcie i gospodarce magazynowej (11,7%) oraz administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (10,3%). W pozostałych sekcjach odsetek pracowników biurowych nie przekroczył 10%.

Pracownicy wykonujący prace proste w 71,1% pracowali w sektorze prywatnym. Biorąc pod uwagę wielkość podmiotów, najwięcej osób pracowało w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 49 osób (45,3% tej grupy zawodów). Największa część tej grupy pracowała w: przemyśle (25,5%), edukacji (15,3%), zakwaterowaniu i gastronomii (12,0%), administrowaniu i działalności wspierającej (10,2%). W pozostałych sekcjach odsetek pracowników nie przekroczył 10%.

W końcu 2021 r. kobiety stanowiły 50,1% ogółu pracujących (tj. o 0,4 p. proc. więcej niż w poprzednim roku). Kobiety najczęściej pracowały w sektorze prywatnym (63,3% ogółu pracujących kobiet), tj. o 0,1 p. proc. więcej w skali roku. W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 49 osób pracowało 50,9% ogółu kobiet (tj. o 0,1 p. proc. więcej niż w poprzednim roku). W podmiotach od 10 do 49 osób pracowało 30,4% kobiet, a 18,7% w podmiotach do 9 osób.

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności, najwięcej kobiet pracowało w przemyśle (22,0% ogółu pracujących kobiet), w tym 20,7% w przetwórstwie przemysłowym. Kolejnymi sekcjami były: handel; naprawa pojazdów samochodowych (18,1%), edukacja (15,9%), a także opieka zdrowotna i pomoc społeczna (13,8%) oraz administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (7,7%). W pozostałych sekcjach odsetek pracujących kobiet nie przekroczył 4%.

Największy udział kobiet w strukturze pracujących ogółem zanotowano w jednostkach prowadzących działalność w sekcjach: opieka zdrowotna i pomoc społeczna (85,2% ogółu pracujących w tej sekcji), edukacja (80,0%), administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (73,0%), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (72,1%), a także pozostała działalność usługowa (68,6%). Najmniejszy udział kobiet w ogóle pracujących odnotowano w budownictwie (16,9%) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (20,8%).

Biorąc pod uwagę strukturę pracujących kobiet według zawodów, najwięcej kobiet wykonywało pracę w zawodach zaliczanych do grupy specjalistów (26,6% ogółu pracujących kobiet). Kolejne grupy zawodów wśród kobiet to: pracownicy biurowi (16,8%), pracownicy usług i sprzedawcy (13,8%), a także technicy i inny średni personel oraz pracownicy wykonujący prace proste (odpowiednio 12,0% i 10,6%).

Wśród mężczyzn najliczniejsze grupy zawodów to: operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (26,9% ogółu pracujących mężczyzn), robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (25,8%), specjaliści (10,7%) oraz pracownicy wykonujący prace proste (9,2%).

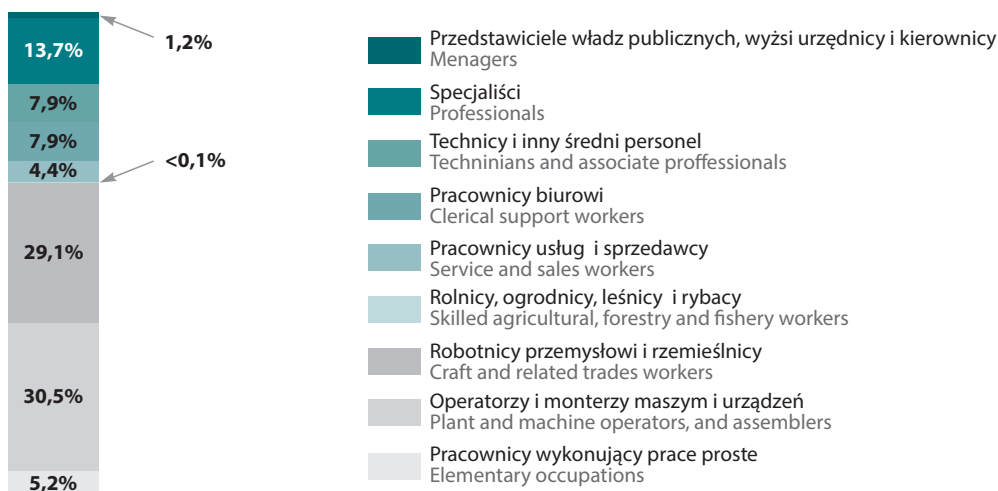
W końcu 2021 r. wśród pracujących 18,3 tys. osób stanowiły osoby niepełnosprawne. Ich udział w strukturze ogółu pracujących wyniósł 6,9%, tj. zmniejszył się o 0,8 p. proc. wobec poprzedniego roku. Większość pracujących niepełnosprawnych pracowała w sektorze prywatnym (70,4%), najczęściej w jednostkach dużych (62,3%). Najwyższy odsetek niepełnosprawnych zanotowano w przemyśle (22,2%, tj. o 1,3 p. proc. mniej niż w poprzednim roku) oraz w administrowaniu i działalności wspierającej (22,1%, tj. o 0,9 p. proc. mniej). Znaczący odsetek pracujących niepełnosprawnych wystąpił również w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (15,5%, o 4,8 p. proc. więcej) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (9,5%, tj. 7,3 p. proc. mniej).

W końcu 2021 r., 2,1 tys. niepełnosprawnych pracowało na stanowiskach specjalnie dostosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności (tj. o 31,0% mniej niż w końcu poprzedniego roku, kiedy odnotowano wzrost w skali roku o 78,8%). Grupa ta stanowiła 11,7% pracujących niepełnosprawnych (tj. o 3,9 p. proc. mniej niż przed rokiem). Zainteresowanie zwiększeniem zatrudnienia osób niepełnosprawnych w końcu 2021 r. wskazywało tak jak w poprzednim roku 0,7 tys. zakładów pracy.

Wśród podmiotów, które brały udział w badaniu 5,5% wskazywało, że w swoich zasobach dysponuje wolnymi miejscami pracy (przed rokiem było ich 2,8%). Łącznie w zakładach pracy było 2,3 tys. wolnych miejsc pracy, tj. o 1,0 tys. więcej niż w końcu poprzedniego roku. W większości (78,6%) wolne miejsca pracy znajdowały się w sektorze prywatnym. Biorąc pod uwagę wielkość podmiotów ponad połowa wolnych miejsc pracy (52,5%) znajdowała się w podmiotach dużych, w podmiotach średnich – 27,4%, a w małych 20,1%. Najwięcej wolnych miejsc pracy było w przemyśle (35,8%). W pozostałych sekcjach znajdowało się zdecydowanie mniej wolnych miejsc pracy, m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (13,5%), w budownictwie (11,8%), w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (9,4%).

Wolne miejsca pracy w omawianym okresie najczęściej występowały w grupie zawodów zaliczanych do operatorów i monterów maszyn (30,5%), robotników przemysłowych i rzemieślników (29,1%) oraz specjalistów (13,7%).

Wykres 12. Struktura wolnych miejsc pracy według grup zawodów w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 12. Structure of vacancies job by occupational groups in 2021. As of 31 December

W 2021 r. w województwie lubuskim powstało 12,1 tys. nowych miejsc pracy, tj. o 4,4 tys. (o 56,7%) więcej niż w poprzednim roku. Zdecydowana większość (91,5%) powstała w sektorze prywatnym. Biorąc pod uwagę wielkość jednostek, połowa (50,7%) nowych miejsc pracy powstała w jednostkach małych do 9 osób, było to o 5,0 p. proc. mniej niż w poprzednim roku. Kolejne 30,3% nowych miejsc pracy powstało w jednostkach o liczbie pracujących od 10 do 49 osób (o 3,8 p. proc. więcej). W jednostkach dużych powstało 19,0%, tj. o 1,2 p. proc. więcej w skali roku.

Wzrost liczby nowych miejsc pracy, w porównaniu z 2020 r., zanotowano m.in. w budownictwie (o 1,0 tys.), przemyśle (o 0,9 tys.), w tym przetwórstwie przemysłowym (o 0,9 tys.), transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,7 tys.), handlu; naprawie pojazdów samochodowych oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (po 0,6 tys.), opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 0,3 tys.). Mniej nowych miejsc pracy powstało m.in. w działalności profesjonalnej naukowej i technicznej oraz rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (po 0,3 tys.).

W omawianym roku najwięcej nowych miejsc pracy (20,8%) powstało w przemyśle, w tym 18,7% w przetwórstwie przemysłowym. Ich udział w liczbie nowoutworzonych miejsc pracy ogółem zwiększył się w skali roku odpowiednio o 0,3 p. proc. i 0,6 p. proc. Kolejne 19,0% nowych miejsc pracy powstało w budownictwie (o 2,9 p. proc. więcej niż w poprzednim roku), 16,7% w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,5 p. proc. mniej), a 10,8% – w transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,1 p. proc. więcej).

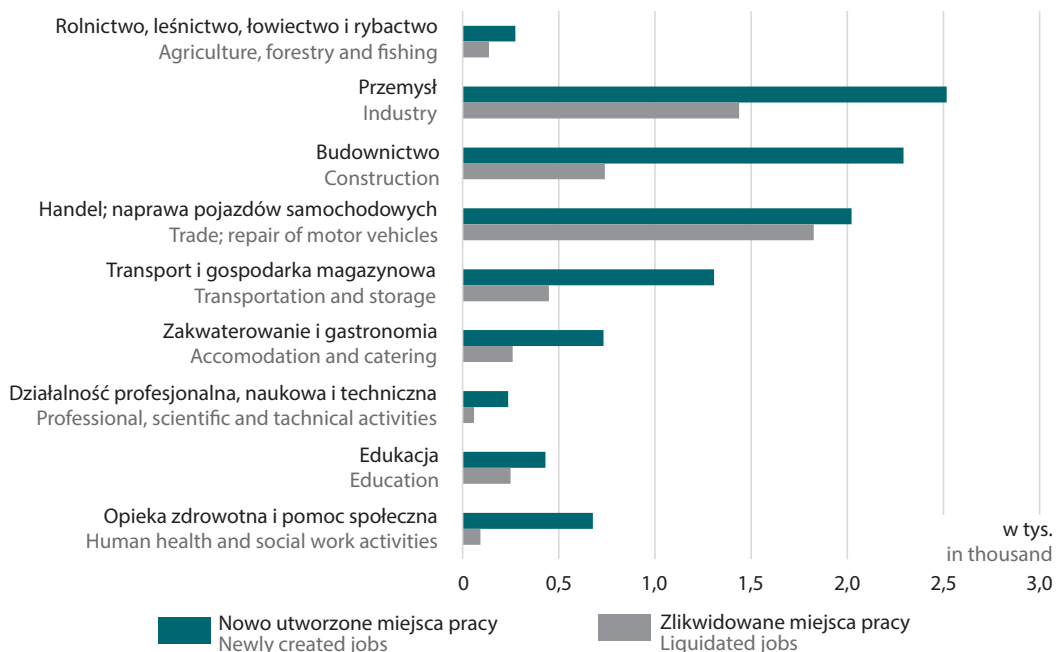
Z ogółu nowoutworzonych miejsc pracy w 2021 r. w końcu roku 0,6 tys. pozostawało niezagospodarowanymi, w tym najwięcej przeznaczonych było dla osób wykonujących prace w grupach zawodów zaliczanych do operatorów i monterów maszyn i urządzeń oraz robotników przemysłowych i rzemieślników.

W 2021 r. zlikwidowano 6,0 tys. miejsc pracy, tj. o 23,5% mniej niż w 2020 r. (wobec wzrostu o 36,9% w poprzednim roku). Najwięcej miejsc pracy ubyło w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (1,8 tys.), przemyśle (1,4 tys.), budownictwie (0,7 tys.), transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,4 tys.), a także w zakwaterowaniu i gastronomii oraz edukacji (po 0,3 tys.).

W 2021 r. w województwie lubuskim zanotowano dodatni bilans miejsc pracy (tj. różnica pomiędzy powstałymi i zlikwidowanymi miejscami pracy), który wyniósł 6,1 tys. W 2020 r. zanotowano ujemny bilans miejsc pracy w wysokości 0,1 tys.

Największy dodatni bilans miejsc pracy zanotowano w budownictwie (1,6 tys.), przemyśle (1,1 tys.) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (0,9 tys.).

Wykres 13. Nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy według wybranych sekcji PKD w 2021 r.
 Chart 13. Newly created and liquidated jobs by selected sections in 2021

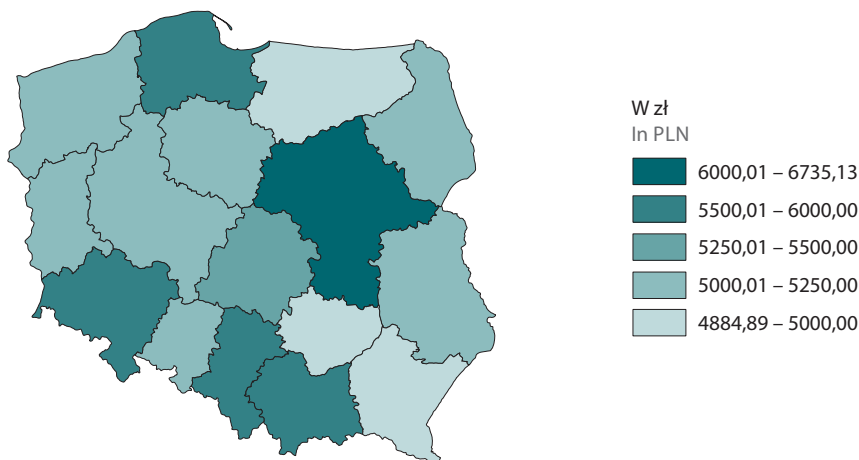
Rozdział 5. Wynagrodzenia

Chapter 5. Wages and salaries

W 2021 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie lubuskim osiągnęło poziom 5020,57 zł, tj. o 9,7% wyższy niż w poprzednim roku (przed rokiem wzrost wynagrodzeń wyniósł 5,6%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie stanowiło 88,3% przeciętnego wynagrodzenia w kraju (wobec 87,6% w poprzednim roku).

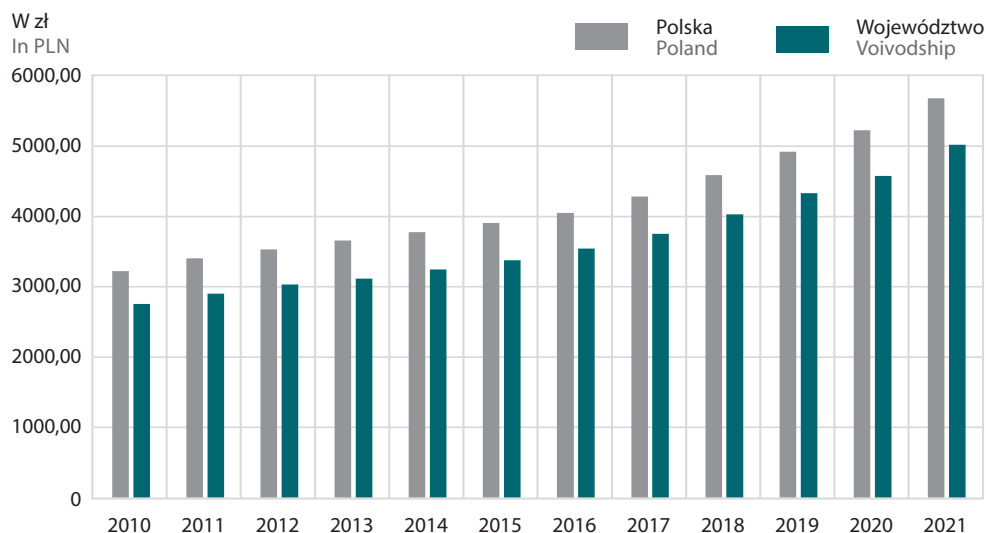
We wszystkich powiatach w województwie lubuskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło w skali roku. Wzrost przeciętnego wynagrodzenia wyniósł od 5,6% w powiecie ślubickim do 12,5% w powiecie świebodzińskim.

Mapa 6. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według województw w 2021 r.
 Map 6. Average monthly gross wages and salaries by voivodship in 2021

Wykres 14. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto

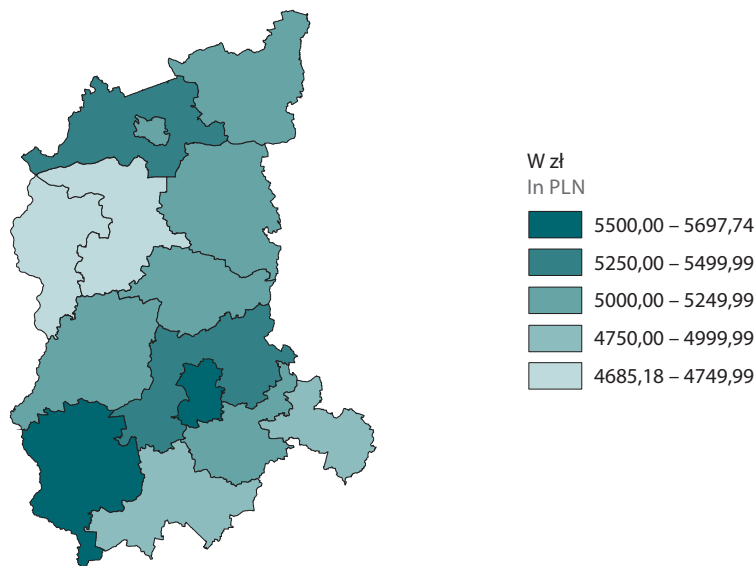
Chart 14. Average monthly gross wages and salaries

Przeciętne wynagrodzenie brutto powyżej średniego w województwie zanotowano m.in. w sekcjach: informacja i komunikacja (o 66,7% więcej od przeciętnego wynagrodzenia w województwie), administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (o 32,5%), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 19,9%), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (o 16,4%), a także opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 11,1%). Poniżej przeciętnego wynagrodzenia brutto w województwie zanotowano m.in. w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia (o 33,0% mniej), administrowanie i działalność wspierająca (27,2%), transport i gospodarka magazynowa (o 20,9%), budownictwo (o 20,6%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 14,4%).

Mapa 7. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według powiatów w 2021 r.

Map 7. Average monthly gross wages and salaries by powiats in 2021

W województwie lubuskim, w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2021 r. wyniosło 5286,20 zł, tj. było wyższe o 9,4% od zanotowanego w poprzednim roku. W 2020 r. wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto ukształtował się na poziomie 6,0% w skali roku.

W czterech powiatach w 2021 r. przeciętne wynagrodzenie brutto było wyższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w województwie. Najwyższe, na poziomie 5697,74 zł (tj. o 7,8% wyższe od średniego w województwie) zanotowano w Zielonej Górze. W powiecie żarskim poziom wynagrodzeń osiągnął 5659,45 zł (o 7,1% więcej od przecietnej wojewódzkiej), w gorzowskim 5419,18 zł (o 2,5% więcej), a w zielonogórskim 5392,72 zł (o 2,0% więcej).

Wykres 15. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto według wybranych sekcji od przeciętnego wynagrodzenia w województwie w 2021 r.

Chart 15. Relative deviations of average monthly gross wages and salaries by selected sections from the average wages and salaries in the voivodship in 2021

Najniższe przeciętne wynagrodzenie zanotowano w powiatach: sulęcińskim (4685,18 zł, tj. o 11,4% mniej od przeciętnego wynagrodzenia w województwie), ślubickim (4733,20 zł, o 10,5% mniej), żagańskim (4823,38 zł, o 8,8% mniej) i wschowskim (4866,09 zł, o 8,0% mniej).

Rozdział 6. Bezrobocie rejestrowane

Chapter 6. Registered unemployment

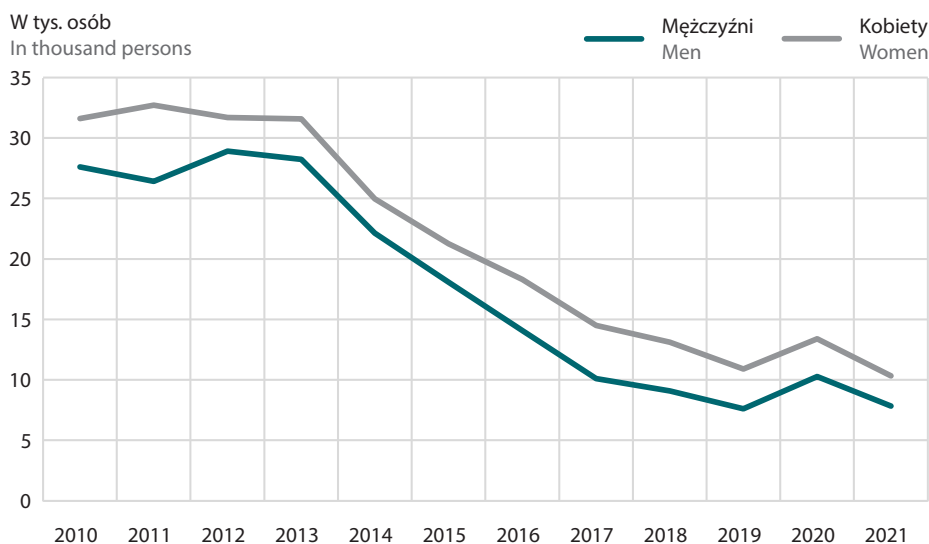
W końcu 2021 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 18,2 tys. osób bezrobotnych. Ich liczba zmniejszyła się w porównaniu z końcem poprzedniego roku o 5,5 tys. osób, tj. o 23,3% (przed rokiem w analogicznym okresie spadek wyniósł 28,0%). Zmniejszenie liczby zarejestrowanych bezrobotnych zanotowano zarówno wśród kobiet (o 23,0% do 10,3 tys. osób), jak i mężczyzn (o 23,7% do 7,8 tys.). W strukturze bezrobotnych ponad połowę (56,9% ogółu) stanowiły kobiety, a ich udział w skali roku zwiększył się o 0,3 p. proc.

Tablica 5. Bezrobotni zarejestrowani. Stan w dniu 31 grudnia
Table 5. Registered unemployed persons. As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2019	2020	2021
OGÓŁEM TOTAL	18498	23674	18158
mężczyźni men	7605	10274	7834
kobiety women	10893	13400	10324
Miasta Urban areas	10050	13684	10354
Wieś Rural areas	8448	9990	7804

Mieszkańcy miast stanowili ponad połowę zarejestrowanych bezrobotnych (57,0%), a ich liczba w skali roku zmniejszyła się o 24,3%. Liczba bezrobotnych mieszkańców wsi zmniejszyła się o 21,9%.

Wykres 16. Bezrobotni zarejestrowani. Stan w dniu 31 grudnia
Chart 16. Registered unemployed persons. As of 31 December

Zdecydowana większość osób do momentu zarejestrowania jako bezrobotne pracowała poprzednio zawodowo – ich udział w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 89,5% i był o 0,2 p. proc. wyższy niż w poprzednim roku. Liczba osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy wyniosła 0,8 tys., tj. 4,2% ogółu bezrobotnych (o 1,4 p. proc. mniej niż przed rokiem).

Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego, w liczbie 3,0 tys. stanowili 16,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, a bez kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu, w liczbie 5,9 tys. – 32,3%.

W końcu 2021 r. najmniej bezrobotnych było zarejestrowanych w powiecie słubickim (0,4 tys.) oraz sulęcińskim (0,5 tys.). Najwięcej bezrobotnych zanotowano w Zielonej Górze (2,5 tys. osób), oraz w powiecie zielonogórskim i żarskim (odpowiednio: 2,0 tys. i 1,7 tys. osób).

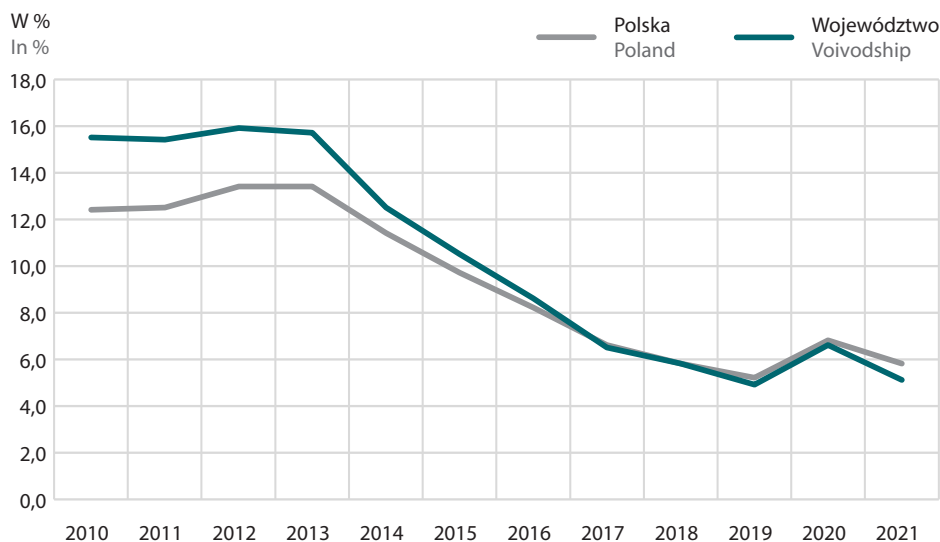
We wszystkich powiatach liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się w porównaniu z końcem poprzedniego roku. Największy spadek liczby bezrobotnych zanotowano w powiecie świebodzińskim (o 40,9%), sulęcińskim (o 35,8%), słubickim (o 35,0%) i w Grzowie Wlkp. (o 34,2%). Najmniejszy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych zanotowano w powiecie zielonogórskim (o 4,1%).

Struktura bezrobotnych według płci jest zróżnicowana w poszczególnych powiatach województwa lubuskiego. W końcu 2021 r. udział kobiet w ogóle bezrobotnych kształtował się na poziomie od 54,6% w powiecie międzyrzeckim do 62,3% w powiecie wschowskim i 61,1% w gorzowskim.

W końcu 2021 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 78 gminach zmniejszyła się relacji do stanu sprzed roku, w 1 pozostała bez zmian, a w pozostałych 3 zwiększyła się. W poprzednim roku spadek liczby bezrobotnych zanotowało 13 gmin, w 3 liczba bezrobotnych – nie zmieniła się w skali roku, a w 66 gminach – wzrosła.

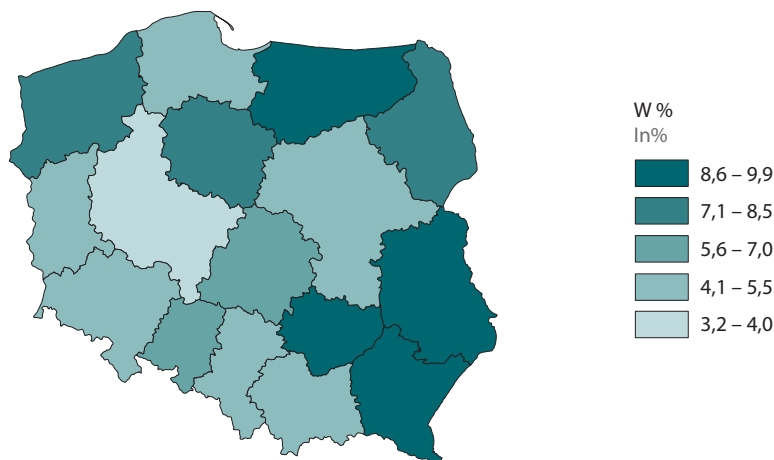
Największy spadek liczby osób bezrobotnych w skali roku wystąpił w Gorzowie Wlkp. (o 756 osób, tj. 34,2%), gminie Świebodzin (o 331 osób, tj. 44,7%), w gminie miejskiej Nowa Sól (o 288 osób, tj. 38,8%), w Zielonej Górze (o 268, tj. 9,8%) oraz w gminie Międzyrzecz (o 203 osoby, tj. o 29,5%). W gminie Bojadła liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych nie zmieniła się. Wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych zanotowano w gminach Zabór (o 22 osoby, tj. o 22,0%), Nowogród Borbrzański (o 21 osób, tj. 8,1%) i Stare Kurowo (o 6 osób, tj. 4,4%).

Wykres 17. Stopa bezrobocia rejestrowanego. Stan w dniu 31 grudnia
Chart 17. Registered unemployment rate. As of 31 December

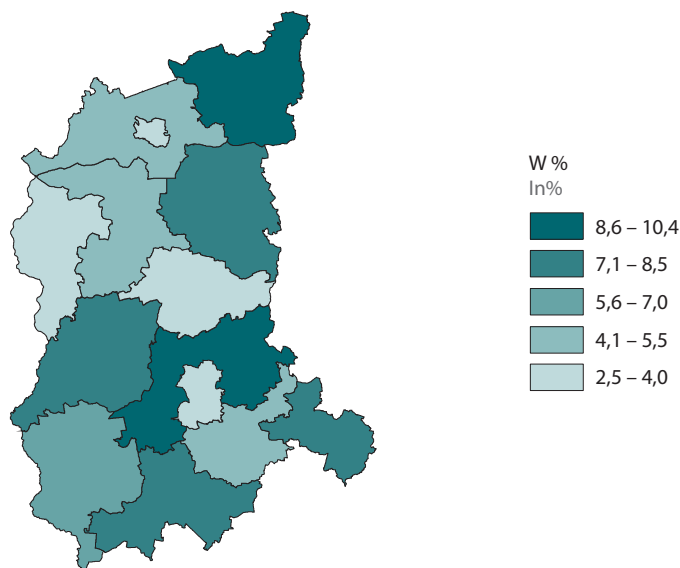
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubuskim w końcu 2021 r. wyniosła 5,1% (przed rokiem 6,6%) i była o 0,7 p. proc. mniejsza niż stopa bezrobocia rejestrowanego w kraju (5,8%). Ze względu na wartość tego wskaźnika lubuskie zajęło 11 lokatę wśród województw. W pozostałych województwach rozpiętość omawianego wskaźnika wyniosła od 3,2% w województwie wielkopolskim do 9,9% w podkarpackim.

Mapa 8. Stopa bezrobocia rejestrowanego według województw w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia
 Map 8. Registered unemployment rate by voivodship in 2021. As of 31 December

Wśród powiatów województwa różnica pomiędzy najwyższą i najniższą wartością stopy bezrobocia rejestrowanego wyniosła 7,9 p. proc. (przed rokiem było to 6,1 p. proc.). W końcu 2021 r. prawie we wszystkich powiatach stopa bezrobocia rejestrowanego była mniejsza niż w końcu 2020 r. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie słubickim (2,5%, tj. o 1,2 p. proc. mniej) i w Gorzowie Wlkp (2,6%, tj. o 1,4 p. proc. mniej). Relatywnie niską wartość wskaźnika zanotowano także w powiecie świebodzińskim (3,2%, tj. o 2,3 p. proc. mniej) i w Zielonej Górze (3,5%, tj. o 0,5 p. proc. mniej). Najwyższą stopę bezrobocia rejestrowanego zanotowano w powiecie strzelecko-dreźnieńskim (10,4%, stopa bezrobocia w powiecie strzelecko-dreźnieńskim nie zmieniła się w porównaniu z poprzednim rokiem), zielonogórskim (8,6%, tj. 0,4 p. proc. więcej), wschowskim (8,5%, tj. 0,5 p. proc. mniej) i krośnieńskim (7,9%, tj o 1,4 p. proc. mniej).

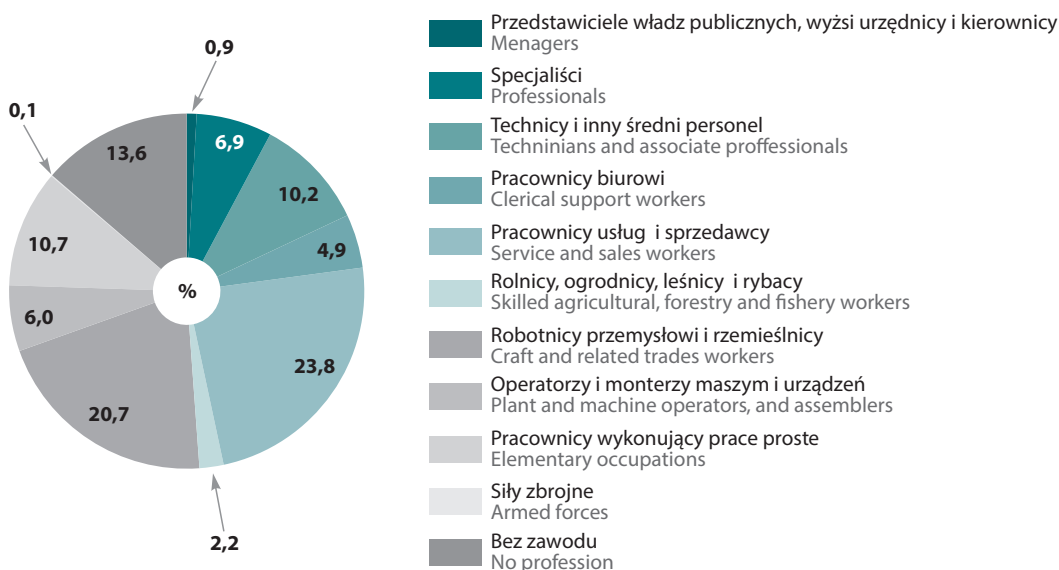
Mapa 9. Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia
 Map 9. Registered unemployment rate by powiats in 2021. As of 31 December

W końcu grudnia 2021 r. bez prawa do zasiłku pozostawało 15,4 tys. osób bezrobotnych. Grupa ta stanowiła 84,8% ogółu bezrobotnych, tj. o 3,6 p. proc. więcej niż w końcu 2020 r.

W populacji zarejestrowanych bezrobotnych największą grupę stanowiły osoby zaliczane według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności do grup zawodów: pracownicy usług i sprzedawcy (23,8%, wobec 23,4% w poprzednim roku). Kolejną grupą zawodów były osoby z grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (20,7%, wobec 21,0%). Osoby bez zawodu, tzn. takie które nie posiadały kwalifikacji poświadczonych odpowiednimi dokumentami do wykonywania zawodu lub nie posiadały udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 6 miesięcy w tym samym zawodzie stanowiły 13,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem 13,5%).

Wykres 18. Bezrobotni zarejestrowani według wielkich grup zawodów w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia
Chart 18. Registered unemployed by great occupational groups in 2021. As of 31 December

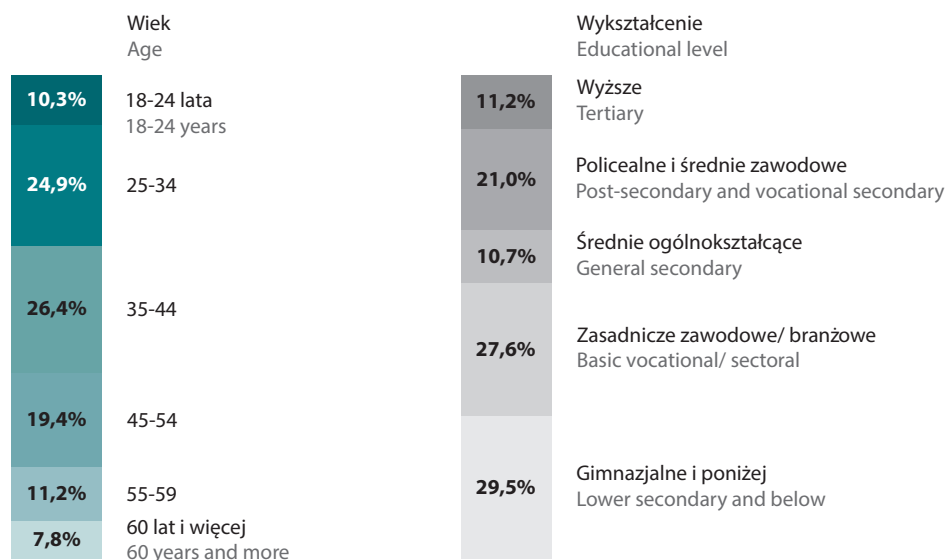
Spośród bezrobotnych kobiet najczęściej było zaliczonych do grupy zawodów pracownicy usług i sprzedawcy (35,2% ogółu kobiet bezrobotnych, wobec 34,5% w poprzednim roku), a także do grupy technicy i inny średni personel (11,2%, wobec 11,0%). Wśród bezrobotnych kobiet 14,6% było bez zawodu (wobec 14,8% w poprzednim roku).

Spośród bezrobotnych mężczyzn największą grupę stanowili mężczyźni z grupy zawodów robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (37,0%, wobec 36,9% w przed rokiem) oraz pracownicy wykonujący prace proste (11,6%, wobec 11,2%). Dalsze 12,4% bezrobotnych mężczyzn było bez zawodu (wobec 12,2% w poprzednim roku).

Biorąc pod uwagę wiek bezrobotnych, w końcu 2021 r. najbardziej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 35-44 lata, a ich udział w populacji zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w skali roku o 1,0 p. proc. do 26,4%. Kolejną grupą, tak jak przed rokiem, były osoby w wieku 25-34 lata, stanowiły 24,9% ogółu bezrobotnych. Udział tej grupy w strukturze zmniejszył się o 2,1 p. proc. Dalsze 19,4% stanowili bezrobotni w wieku 45-54 lata, a 11,2% osoby w wieku 55-59 lat (tj. więcej odpowiednio o 1,0 p. proc. więcej i 0,7 p. proc. więcej w porównaniu z końcem 2020 r.). Osoby najmłodsze, w wieku do 24 lat stanowiły 10,3% zarejestrowanych bezrobotnych (o 1,4 p. proc. mniej niż w końcu poprzedniego roku), a najstarsze (w wieku powyżej 60 lat) – 6,9%, tj. o 0,9 p. proc. więcej niż przed rokiem.

Wśród kobiet najliczniejszą grupą były osoby w wieku 25-34 lata, a ich udział w ogóle bezrobotnych kobiet wyniósł 31,4%. Wśród bezrobotnych mężczyzn najczęściej (22,5%) stanowiły osoby w wieku 35-44 lata, a także 44-54 lata (22,0%).

Wykres 19. Bezrobotni zarejestrowani według wieku i wykształcenia w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 19. Registered unemployed persons by age and level of education in 2021. As of 31 December

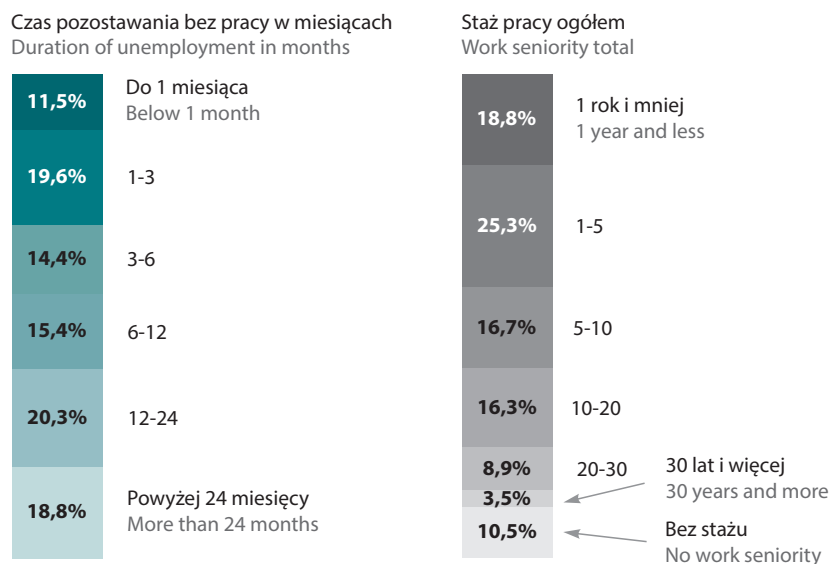

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych najwięcej osób legitymowało się wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Ich udział w ogóle bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 29,5% i był o 1,5 p. proc. większy niż przed rokiem. Dalsze 27,6% bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/ branżowym (o 0,2 p. proc. mniej niż w końcu 2020 r.). Co 5 bezrobotny (21,0%) posiadał wykształcenie policealne i średnie zawodowe (o 0,6 p. proc. mniej). Osoby z wykształceniem wyższym to 11,2%, a ze średnim ogólnokształcącym 10,7% ogółu bezrobotnych.

Wśród kobiet najwięcej osób legitymowało się wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym (27,6% kobiet bezrobotnych), a wśród mężczyzn – wykształceniem zasadniczym zawodowym/ branżowym (34,1% ogółu mężczyzn bezrobotnych).

Wykres 20. Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 20. Registered unemployed persons by work seniority and duration of unemployment in 2021. As of 31 December

Biorąc pod uwagę staż pracy największą grupą wśród bezrobotnych były osoby, których staż pracy do momentu zarejestrowania wynosił od 1 do 5 lat – 25,3%, tj. o 0,1 p. proc. więcej niż przed rokiem. Najmniej osób bezrobotnych, tak jak przed rokiem, posiadało staż pracy 30 lat i więcej (3,5%). Wśród bezrobotnych 10,5% nie posiadało żadnego stażu pracy (to 0,2 p. proc. mniej niż w poprzednim roku).

Zarówno wśród bezrobotnych kobiet jak i mężczyzn najwięcej osób posiadało staż pracy od 1 do 5 lat (odpowiednio 28,6% i 20,9%).

Z ogółu bezrobotnych zarejestrowanych najwięcej osób pozostawało bez pracy przez okres od 12 do 24 miesięcy. Udział tej grupy w ogóle bezrobotnych wyniósł 20,3% i wzrósł w skali roku o 4,4 p. proc. Dalsze 19,6% stanowiły osoby pozostające bez pracy przez okres od 1 do 3 miesięcy, a 18,8% – przez okres powyżej 24 miesięcy. Odsetek wymienionych grup, w relacji do poprzedniego roku, odpowiednio zmniejszył się o 0,3 p. proc. i zwiększył o 4,9 p. proc. Najmniej osób bezrobotnych pozostawało bez pracy do 1 miesiąca, udział tej grupy wyniósł 11,5%, tj. o 2,2 p. proc. mniej niż przed rokiem).

Tablica 6. Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Stan w dniu 31 grudnia
Table 6. Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market. As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2019	2020	2021
Powyżej 50 roku życia Over 50 years of age	5276	6225	5135
Do 30 roku życia Below 30 years of age	4688	5889	4026
w tym do 25 roku życia of which below 25 years of age	2205	2778	1867
Długotrwale bezrobotni ^a Long-term unemployed ^a	7774	9503	8945
Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej Unemployed persons benefiting from social assistance	298	326	300
Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko: Unemployed persons with at least one child			
do 6 roku życia under 6 years of age	3814	4290	3363
niepełnosprawne do 18 roku życia disabled child under 18 years of age	63	59	54
Niepełnosprawni Disabled	1794	1837	1712

a Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

a To the long term unemployed are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of traineeship and occupational preparation of adult in the workplace.

Spośród bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych stanowili długotrwale bezrobotni (49,3% ogółu bezrobotnych, tj. o 9,2 p. proc. więcej niż przed rokiem). Odsetek osób w wieku powyżej 50 lat wyniósł 28,3% (o 2,0 p. proc. mniej niż przed rokiem). Osoby do 30 roku życia stanowiły 22,2% (o 2,7 p. proc. mniej), w tym osoby do 25 roku życia – 10,3% (o 1,4 p. proc. mniej). Odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wyniósł 1,7% ogółu bezrobotnych (o 0,3 p. proc. więcej niż przed rokiem), posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 roku życia – 18,5% (o 0,4 p. proc. więcej), a posiadających dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 roku życia 0,3% (o 0,1 p. proc. więcej). Odsetek osób bezrobotnych niepełnosprawnych zwiększył się o 1,6 p. proc. i wyniósł 9,4%.

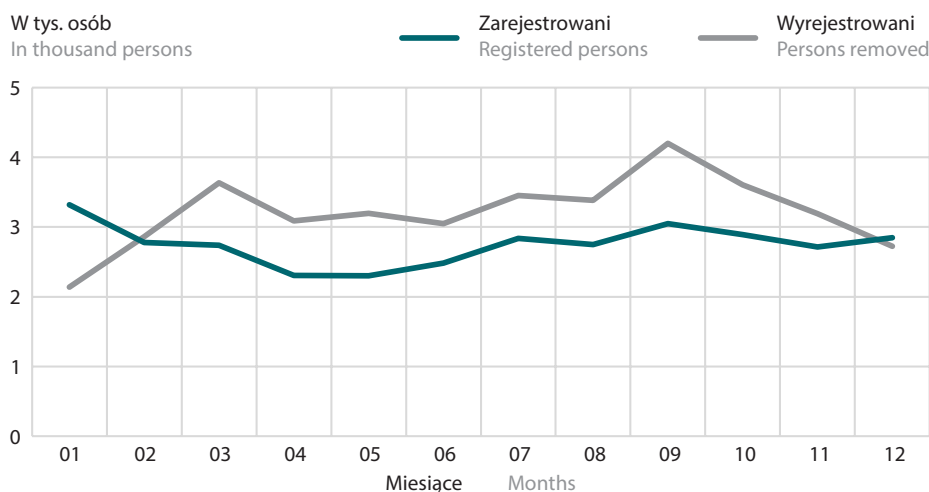
W strukturze bezrobotnych w powiatach, najmniejszy udział osób w wieku do 30 roku życia w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zanotowano w Zielonej Górze (17,9%, tj. o 4,1 p. proc. mniej niż przed rokiem), Gorzowie Wlkp. (18,3%, tj. o 3,0 p. proc. mniej niż przed rokiem) oraz w powiecie słubickim (19,4%, tj. o 0,2 p. proc. mniej niż przed rokiem). Największy odsetek bezrobotnych w tym wieku zanotowano w powiecie wschowskim (28,2%, tj. 0,5 p. proc. mniej niż przed rokiem).

W powiatach struktura bezrobotnych zarejestrowanych jest zróżnicowana także ze względu na udział osób powyżej 50 roku życia, który wyniósł od 25,8% w powiecie zielonogórskim do 36,8% w powiecie słubickim.

Udział długotrwale bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych w powiatach wahał się od 36,9% w Gorzowie Wlkp. i 44,6% w powiecie sulęcińskim do 54,9% w powiecie zielonogórskim i 56,1% we wschowskim.

W 2021 r., odnotowano przewagę osób wyrejestrowanych nad nowo zarejestrowanymi w ewidencji urzędów pracy, co w rezultacie wpłynęło na zmniejszenie liczby zarejestrowanych bezrobotnych w końcu roku.

Wykres 21. Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani według miesięcy w 2021 r.
 Chart 21. Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls by months in 2021

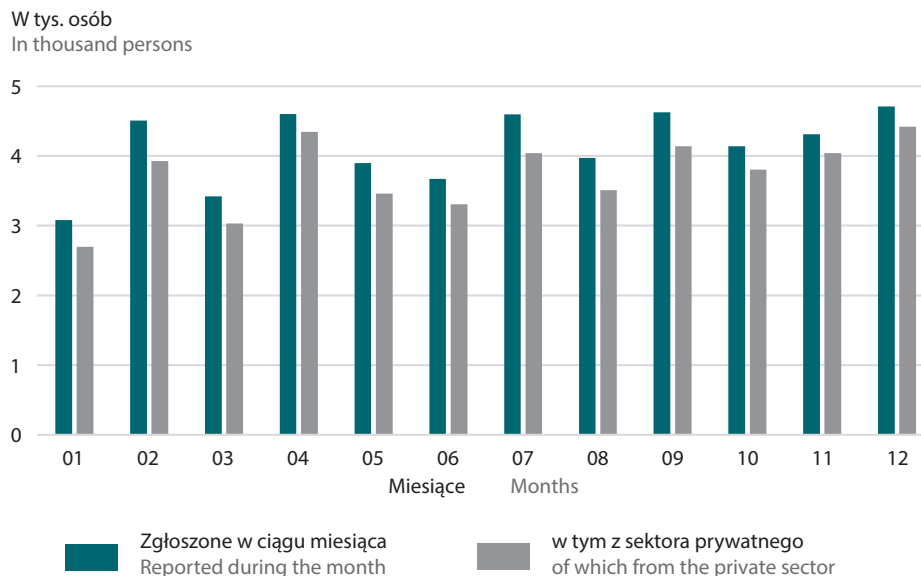
W 2021 r. liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 33,0 tys. osób tj. o 16,8% mniej niż w poprzednim roku. Osoby, które rejestrowały się jako bezrobotne po raz kolejny stanowiły 81,7% ogółu nowo rejestrujących się, ich liczba zmniejszyła się w skali roku o 17,0%. Dotychczas niepracujący stanowili 11,3% nowo zarejestrowanych (wobec 10,5% przed rokiem), a ich liczba była mniejsza niż przed rokiem o 10,9%. W relacji do poprzedniego roku zmniejszyła się liczba osób, które zostały zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 46,7%). Udział tej grupy w ogóle bezrobotnych nowo rejestrujących się wyniósł 3,9%.

Liczba wyrejestrowanych bezrobotnych z ewidencji urzędów pracy wyniosła 38,5 tys. osób, tj. o 4,0 tys. więcej (o 11,7%) w stosunku do poprzedniego roku. Dla ponad połowy osób przyczyną wyrejestrowania było podjęcie pracy (54,0% wobec 57,3% przed rokiem). Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy było powodem wyrejestrowania w 16,4% przypadków (o 2,1 p. proc. więcej niż przed rokiem). Dobrowolnie ze statusu bezrobotnego zrezygnowało 6,4% ogółu wyrejestrowanych. Kolejne 8,5% wyrejestrowanych bezrobotnych stanowili bezrobotni podejmujący szkolenie lub staż.

W 2021 r. do urzędów pracy wpłynęło łącznie 49,5 tys. ofert pracy, tj. o 18,8% więcej niż w poprzednim roku. W końcu grudnia 2021 r. na 1 ofertę pracy przypadła 7 bezrobotnych, wobec 16 w końcu 2020 r. Najwięcej ofert wpłynęło do urzędów w grudniu, wrześniu i kwietniu. Z kolei najmniej ofert wpłynęło w styczniu, marcu i czerwcu 2021 r.

Wydatki z Funduszu Pracy w 2021 r. wyniosły 241,8 mln zł, tj. ponad 2-krotnie mniej niż w roku poprzednim. Na programy przeciwdziałania bezrobociu wydatkowano 26,7% ogółu środków, tj. o 58,8 p. proc. mniej niż w 2020 r.

Wykres 22. Oferty pracy w 2021 r.
Chart 22. Job offers in 2021

Na staże wydatkowano 8,8% ogółu środków (wobec 2,7% w poprzednim roku), a na podjęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnych przeznaczono 6,2% ogółu środków (wobec 2,6%). Na roboty publiczne i prace społecznie użyteczne wydatkowano łącznie 2,0% środków (wobec 0,8% przed rokiem). Wydatki na prace interwencyjne wyniosły 2,3% ogółu środków (wobec 0,7%). Na szkolenia przeznaczono 0,7%, wobec odpowiednio 0,2% przed rokiem. Na zasiłki dla bezrobotnych wydatkowano 24,6% ogółu środków z funduszu pracy (wobec 11,1% w poprzednim roku).

Rozdział 7. Warunki pracy. Wypadki przy pracy

Rozdział 7. Work conditions. Accidents at work

7.1. Warunki pracy

7.1. Work conditions

Badanie warunków pracy prowadzone jest w jednostkach o liczbie pracujących 10 i więcej osób w tych rodzajach działalności, w których potencjalnie mogą wystąpić największe zagrożenia czynnikami mechanicznymi, środowiskowymi lub przekroczenie obowiązujących norm na stanowiskach pracy. Od 2021 r. metoda badania warunków pracy zmieniła się. Badanie prowadzone jest metodą reprezentacyjną na dobranej celowo próbie.

W 2021 r. w województwie lubuskim w jednostkach objętych badaniem zatrudnionych było 139,8 tys. osób. W warunkach zagrożenia pracowało w tym czasie 9,4 tys. osób (liczonych jeden raz w grupie czynnika przeważającego tzn. zagrożenia środowiskiem pracy, uciążliwością pracy, bądź czynnikami mechanicznymi), a grupa ta stanowiła 6,7% ogółu zatrudnionych.

Tablica 7. Zatrudnieni^a w warunkach zagrożenia w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia
 Table 7. Persons working^a in hazardous conditions in 2021 r. As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Zagrożenia związane Hazard connected with		
		ze środowiskiem pracy work environment	z uciążliwością pracy strenuous conditions	z czynnikami mechanicznymi niebezpiecznymi mechanical factors
OGÓŁEM TOTAL	9386	6114	1252	2020
w tym kobiety of which women	1701	1096	370	235
NA 1000 ZATRUDNIONYCH BADANEJ ZBIOROWOŚCI PER 1000 PAID EMPLOYEES OF TOTAL SURVEYED				
OGÓŁEM TOTAL	67,2	43,7	9,0	14,5
w tym kobiety of which women	12,2	7,8	2,6	1,7

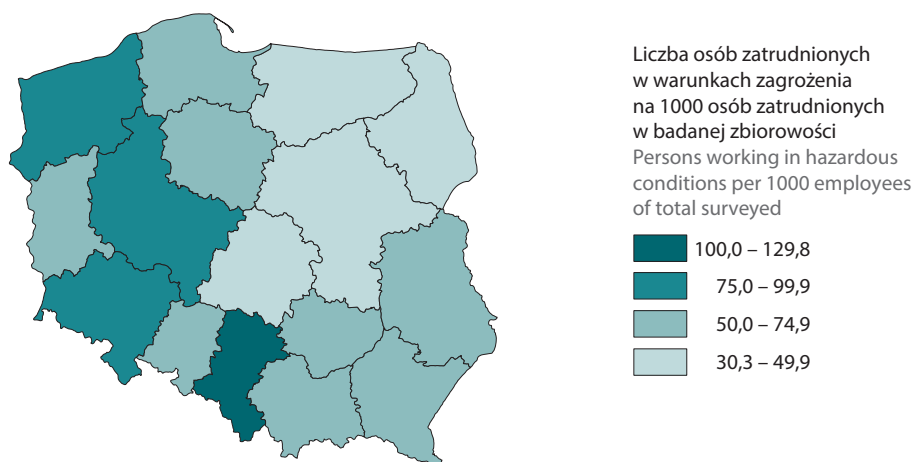
a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy.

a Counted only once in the group of prevailing factor, i.e. the most harmful one in given workplace.

Miarą skali zatrudnienia w warunkach zagrożenia jest wskaźnik zatrudnionych w warunkach zagrożenia w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych w badanej zbiorowości. W 2021 r. wskaźnik ten osiągnął wartość 67,2 wobec 66,3 w kraju. Ze względu na wielkość omawianego wskaźnika województwo lubuskie znalazło się na 7 lokacie w kraju – licząc od najniższych wartości. Najwyższy wskaźnik zanotowano w województwie śląskim (129,8 zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych), a najniższy w województwie mazowieckim (30,3).

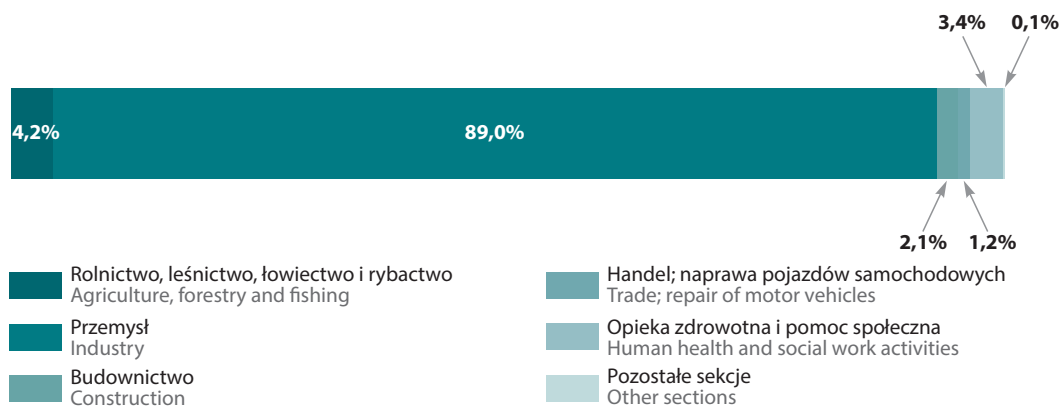
Mapa 10. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według województw w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 10. Persons working in hazardous conditions per 1000 paid employees by voivodship in 2021. As of 31 December

Zagrożenia na stanowiskach pracy oraz stopień natężenia zagrożeń czynnikami szkodliwymi dla zdrowia związane są ściśle z infrastrukturą i stopniem koncentracji zakładów pracy o określonych rodzajach działalności. W 2021 r. najwięcej osób pracujących w warunkach zagrożenia w przeliczeniu na 1000 zatrudnionych zanotowano w przemyśle, wskaźnik ten wyniósł 110,7.

Wykres 23. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według sekcji PKD w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 23. Persons working in hazardous conditions by sections NACE Rev. 2 in 2021. As of 31 December

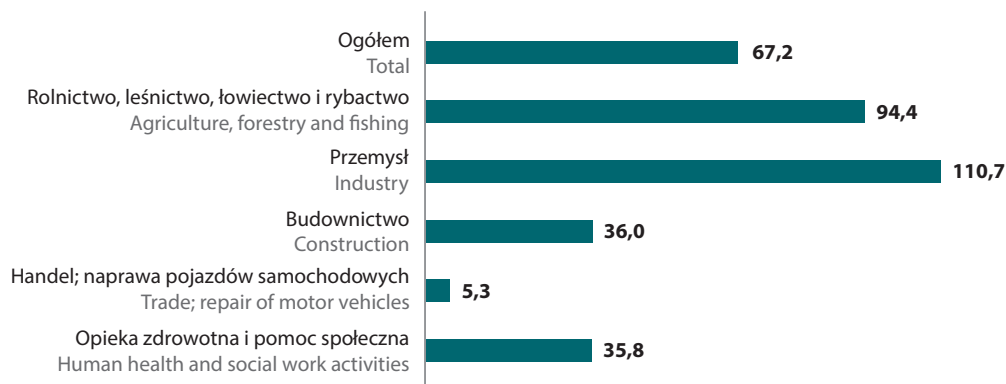

Wysoki wskaźnik, na poziomie 94,4, zanotowano również w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie. W pozostałych sekcjach wielkość tego wskaźnika wyniosła od 0,1 w transporcie i gospodarce magazynowej, 5,3 w handlu; naprawie pojazdów samochodowych do 36,0 w budownictwie oraz 38,5 w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej.

Najwięcej zagrożeń dla zdrowia i życia na stanowiskach pracy związanych było ze środowiskiem pracy. Do nich zalicza się, m.in. działania substancji chemicznych, pyłów, hałasu, wibracji (drgań mechanicznych), mikroklimatu gorącego lub zimnego, promieniowania, pola elektromagnetycznego oraz czynników biologicznych. W 2021 r. udział tej grupy zagrożeń w ogóle zagrożeń wyniósł 65,1%. Na tę grupę zagrożeń narażonych było 6,1 tys. zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

Wykres 24. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych według wybranych sekcji PKD w 2021 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 24. Persons working in hazardous conditions per 1000 paid employees by selected sections Nace Rev. 2 in 2021. As of 31 December

Osoby zatrudnione na stanowiskach pracy, na których występują warunki zagrożenia mogą być narażone na kilka czynników szkodliwych, dlatego w analizach wykorzystuje się kategorię tzw. osobozagrożeń. Liczba osobozagrożeń to liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, liczonych tyle razy na ile czynników osoby te były narażone.

Największym zagrożeniem czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia w grupie zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy jest hałas. W 2021 r. w tej grupie zanotowano 4,9 tys. osobozagrożeń, tj. 73,6% ogółu zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy. Istotnym zagrożeniem na stanowiskach pracy były czynniki biologiczne, stanowiące 12,5% ogółu zagrożeń. Pozostałe czynniki zagrożenia występowały w mniejszym natężeniu, wśród nich inne pyły (3,5%) i mikroklimat gorący (2,9%).

W 2021 r. zlikwidowano lub ograniczono 3,8 tys. osobozagrożeń powodowanych czynnikami środowiska pracy. W tej grupie ujawniono 1,2 tys. osobozagrożeń (łącznie z zagrożeniami nowo powstałymi). Przeważa likwidacji lub ograniczeń nad ujawnieniem lub powstaniem zagrożeń na stanowiskach pracy o 2,5 tys. osobozagrożeń świadczy o poprawie warunków pracy.

Zagrożenia na stanowiskach pracy związane z uciążliwością pracy (m.in. wymuszona pozycja ciała, nadmierny wysiłek fizyczny) dotyczyły 1,3 tys. osób, tj. 13,3 % ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Pracownicy narażeni na oddziaływanie zagrożeń związanych z uciążliwością pracy doświadczają nadmiernego obciążenia fizycznego czy niedostatecznego oświetlenia stanowisk pracy, które mogą prowadzić do trwałego pogorszenia stanu zdrowia oraz powodować dużą absencję chorobową i obniżenie wydajności. W 2021 r. ograniczono lub zlikwidowano 1,4 tys. osobozagrożeń związanych z uciążliwością pracy, jednocześnie ujawniono lub stwierdzono fakt powstania nowych 0,1 tys. osobozagrożeń w tej grupie.

W 2021 r. zagrożenia czynnikami mechanicznymi (np. obsługa maszyn szczególnie niebezpiecznych m.in. pilarek tarczowych i taśmowych, strugarek, pras i innych) były uciążliwością dla 2,0 tys. osób, tj. 21,5% ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Zlikwidowano lub ograniczono w omawianym roku 1,0 tys. osobozagrożeń i stwierdzono jednocześnie 0,4 tys. osobozagrożeń nowopowstałych lub ujawnionych.

Dokonano oceny ryzyka zawodowego dla 52,4 tys. zatrudnionych. W omawianym roku wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe dla 34,3 tys. zatrudnionych. Najwięcej wyeliminowań lub ograniczeń ryzyka zawodowego dokonano w przemyśle (56,1%). W pozostałych sekcjach ich odsetek był zdecydowanie mniejszy, m.in. 13,0% wyeliminowań lub ograniczeń ryzyka zawodowego odnotowano w handlu; naprawie pojazdów samochodowych, 11,5% opiece zdrowotnej i pomocy społecznej, 9,6% w transporcie i gospodarce magazynowej, 5,6% w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie, a 2,9% w budownictwie.

W 2021 r. dla 28,6 tys. zatrudnionych zastosowano środki ochrony indywidualnej w celu wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego, zastosowano również 14,7 tys. środków organizacyjnych i 7,5 tys. środków technicznych.

W 2021 r. w województwie wypłacono zasiłki chorobowe wypadkowe za 119,7 tys. dni na łączną kwotę 13,3 mln zł. Wypłacono niemal 1,1 tys. jednorazowych odszkodowań wypadkowych, których łączna kwota wyniosła 7,5 mln zł. Przeciętnie w każdym miesiącu 5,8 tys. osób pobierało renty wypadkowe z tytułu niezdolności do pracy, w tym dla 2,6 tys. osób renta była następstwem wypadku przy pracy, a dla 2,8 tys. – choroby zawodowej.

Tablica 8. Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2021 r.
Table 8. Employees at workstations assessed for occupational risk in 2021

Wyszczególnienie Specification	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego Conducting an occupational risk assessment	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego Elimination or reduction of occupational risk	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego Measures taken to eliminate or reduce occupational risk		
			techniczne technical	organizacyjne organizational	ochrony indywidualnej personal protection
Liczba zatrudnionych Number persons working	52415	34349	7497	14737	28629

Podrozdział 7.2. Wypadki przy pracy

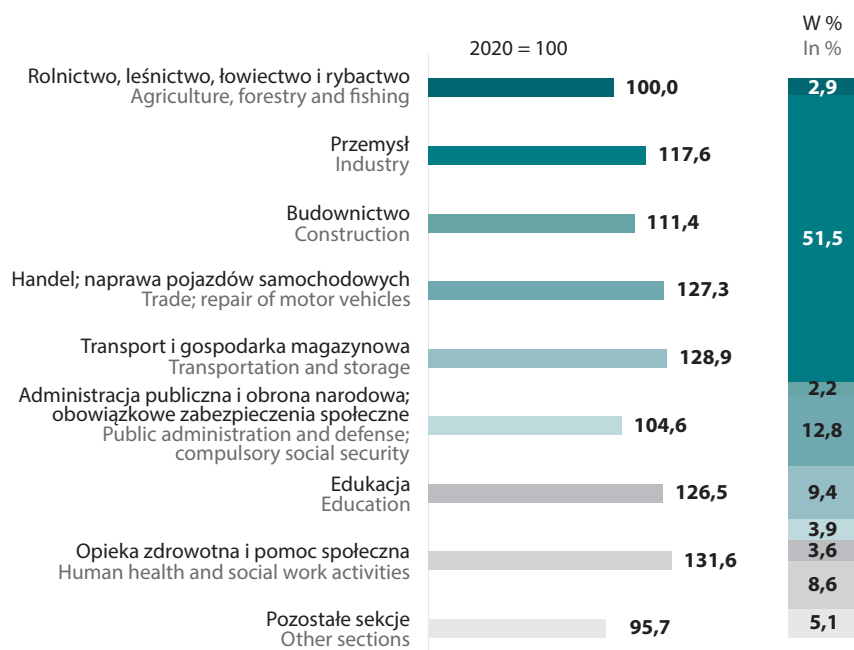
Subsection 7.2. Accidents at work

W 2021 r. w województwie lubuskim doszło do 1747 wypadków przy pracy. Było to o 272 wypadki więcej niż w poprzednim roku. Spośród ogółu wypadków zakwalifikowano 2 wypadki zbiorowe (w 2020 r. nie zanotowano wypadków zbiorowych). W omawianym okresie, tak jak w poprzednim roku doszło do 3 wypadków ze skutkiem śmiertelnym.

Od lat do największej liczby wypadków przy pracy dochodzi w przemyśle, w 2021 r. wydarzyło się ich 900, w tym 800 odnotowano w przetwórstwie przemysłowym. W relacji do poprzedniego roku było to odpowiednio o 17,6% i 15,3% więcej. W pozostałych sekcjach zanotowano zdecydowanie mniejszą liczbę wypadków. W handlu; naprawie pojazdów samochodowych zanotowano 222 wypadków, tj. o 26,1% więcej niż przed rokiem. Kolejne sekcje to: transport i gospodarka magazynowa ze 165 wypadkami (o 28,9% więcej w relacji do poprzedniego roku), a także opieka zdrowotna i pomoc społeczna (150 wypadków, o 31,6% więcej), administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (68 wypadków, o 4,6% więcej), a także edukacja (62 wypadki, o 26,5% więcej).

Wykres 25. Wypadki przy pracy według wybranych sekcji w 2021 r.

Chart 25. Accidents at work by selected sections in 2021

W 2021 r. w wyniku wypadków przy pracy poszkodowanych zostało 1750 osób, tj. o 18,6% więcej niż w poprzednim roku. Odnotowano 3 osoby poszkodowane w wypadkach zbiorowych (wobec nie wystąpienia zjawiska w poprzednim roku). Na skutek wypadku przy pracy śmierć poniosły 3 osoby (podobnie jak w poprzednim roku), a 9 osób odniosło w wyniku wypadku ciężkie obrażenia ciała (wobec 14 w poprzednim roku).

W omawianym roku w wypadkach przy pracy było poszkodowanych 1088 mężczyzn (tj. o 15,3% więcej niż w poprzednim roku) i 662 kobiety (o 24,7% więcej).

W 2021 r. do większości wypadków przy pracy doszło w sektorze prywatnym (72,8% ogółu, tj. o 2,5 p. proc. mniej niż w poprzednim roku).

Tablica 9. Poszkodowani w wypadkach przy pracy^a według sektorów własności
 Table 9. Persons injured in accidents at work^a by ownership sectors

Wyszczególnienie Specification	2019	2020	2021	2020	2021
	w osobach in persons			analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of the previous year=100	
OGÓŁEM TOTAL	2154	1475	1750	68,5	118,6
sektor publiczny public sector	554	364	476	65,7	130,8
sektor prywatny private sector	1600	1111	1274	69,4	114,7
Z ogółem kobiety Of total women	816	513	662	65,1	129,0

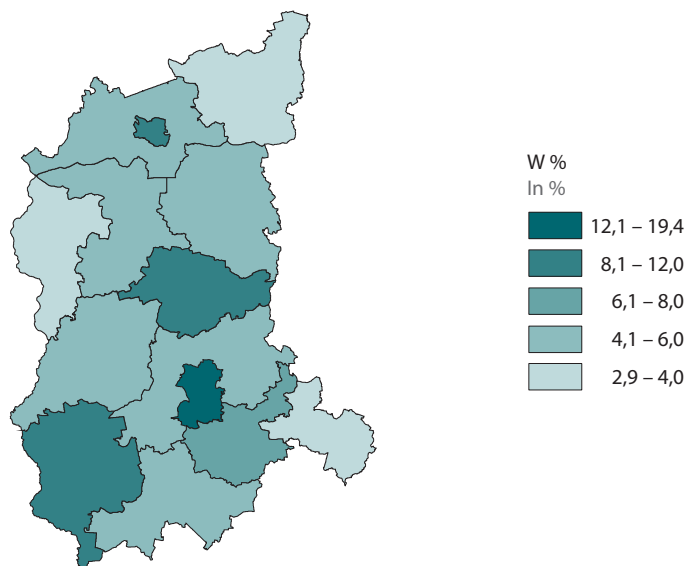
a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

Do największej liczby wypadków doszło w lutym 2021 r., kiedy zanotowano 184 poszkodowanych (tj. 10,5% ogółu poszkodowanych). Z kolei najmniej poszkodowanych zanotowano w lipcu – 119 osób (tj. 6,8% ogółu poszkodowanych).

Biorąc pod uwagę godzinę, w której doszło do wypadku, najwięcej poszkodowanych zanotowano od 10.00-10.59, a także 9.00-9.59, było to odpowiednio 9,2% i 9,0% ogółu poszkodowanych.

Mapa 11. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według powiatów w 2021 r.
 Map 11. Persons injured in accidents at work by powiats in 2021

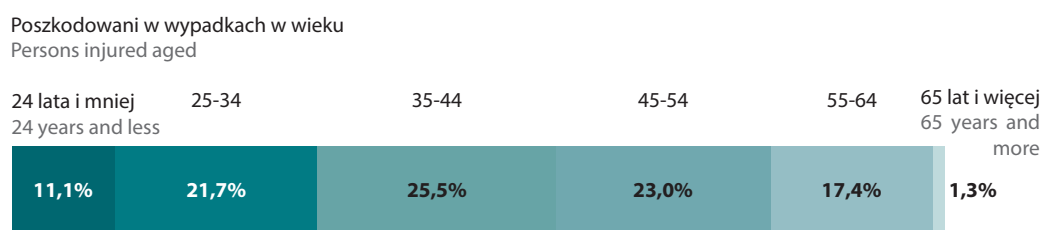
Najwięcej poszkodowanych w wypadkach przy pracy zanotowano po przepracowaniu przez nich 3 godzin (tj. 13,9 ogółu poszkodowanych). Kolejne 13,7% poszkodowanych przepracowało wcześniej 2 godziny, a 13,5% - 1 godzinę.

Niemal co 5 poszkodowany w wypadku przy pracy był w Zielonej Górze (340 poszkodowanych). Kolejne 11,9% poszkodowanych było w Gorzowie Wlkp. (tj. 209 poszkodowanych), a 11,3% z powiatu świebodzińskiego (187 poszkodowanych). Kolejne powiaty o relatywnie dużej liczbie poszkodowanych to: żarski i nowosolski (odpowiednio 10,0% i 7,5% poszkodowanych). Najmniej poszkodowanych zanotowano w powiecie słubickim (2,9%).

Podobnie jak w poprzednim roku, osoby poszkodowane wypadkach przy pracy miały najczęściej od 35 do 44 lat. Udział tej grupy w ogóle poszkodowanych w skali roku zmniejszył się o 2,6 p. proc. do 25,5%. Kolejne 23,0% ogółu poszkodowanych w wypadkach to osoby w wieku od 45 do 54 lat (o 1,3 p. proc. mniej), a 21,7% w wieku od 23 do 34 lat (o 0,1 p. proc. mniej).

Wykres 26. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wieku w 2021 r.

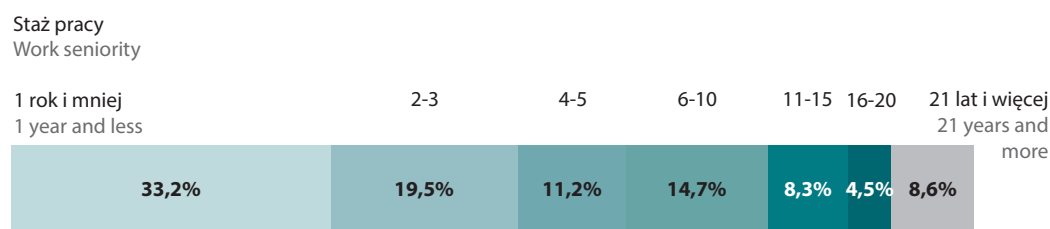
Chart 26. Persons injured in accidents at work by age in 2021

Biorąc pod uwagę staż pracy poszkodowanego w momencie wypadku najwięcej poszkodowanych w wypadkach przy pracy notuje się wśród osób o stosunkowo niedużym stażu pracy. W 2021 r. najwięcej poszkodowanych osób (0,6 tys.) było ze stażem do 1 roku, ich liczba w relacji do poprzedniego roku zwiększyła się o 26,3%. Liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy zwiększyła się również w grupie osób o stażu od 2 do 3 lat (o 16,8%, ich liczba wyniosła 0,3 tys.), a także o stażu od 6 do 10 lat (o 30,5%, do 0,3 tys.). Znaczny wzrost liczby poszkodowanych odnotowano również w grupie pracowników o stażu 16 lat i więcej oraz 4 do 5 lat, których liczba wyniosła w obu przypadkach 0,2 tys. (wzrost poszkodowanych wyniósł odpowiednio 12,3% i 15,2%). Mniej niż przed rokiem (o 4,0%) było poszkodowanych wśród osób ze stażem od 11 do 15 lat (0,1 tys.).

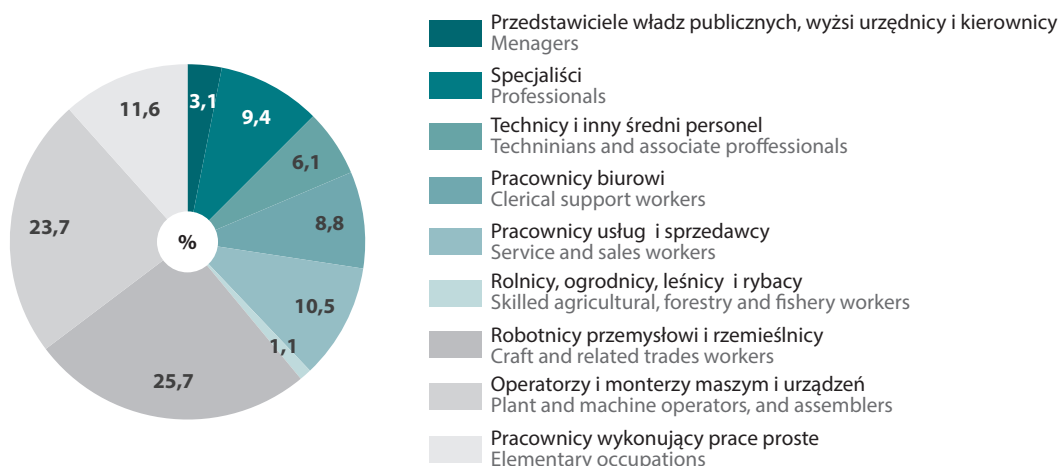
Wykres 27. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według stażu pracy w 2021 r.

Chart 27. Persons injured in accidents at work by work seniority works in 2021

Biorąc pod uwagę zawód osób poszkodowanych najwięcej (25,7% ogółu) wypadków zdarzyło się wśród osób z grupy zawodów zaliczanych do robotników przemysłowych i rzemieślników, ich liczba zwiększyła się w relacji do 2020 r. o 22,3%. Kolejną grupą byli poszkodowani z grupy zawodów operatorzy i monterzy maszyn, których udział stanowił 23,7%, wobec 23,9% przed rokiem. W pozostałych grupach zawodów udział poszkodowanych był zdecydowanie mniejszy. Poszkodowani pracujący grupie pracownicy usług i sprzedawcy stanowili 10,5% (wobec 10,3%), a w grupie zawodów specjaliści poszkodowani – 9,4% (wobec 6,7%).

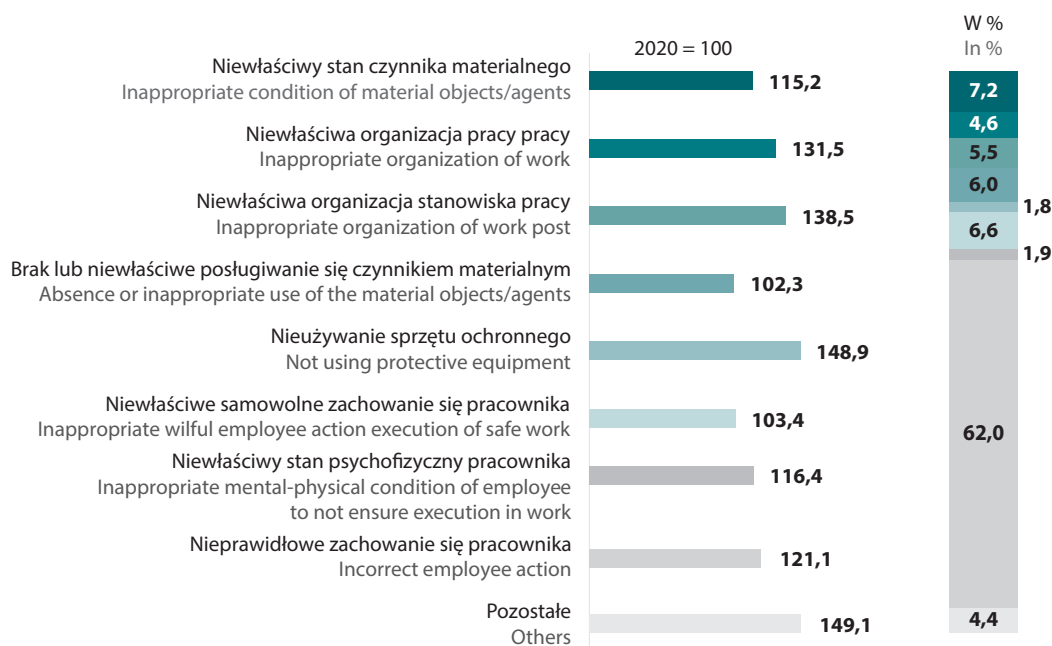
Wykres 28. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wielkich grup zawodów w 2021 r.
 Chart 28. Persons injured in accidents at work by occupation groups in 2021

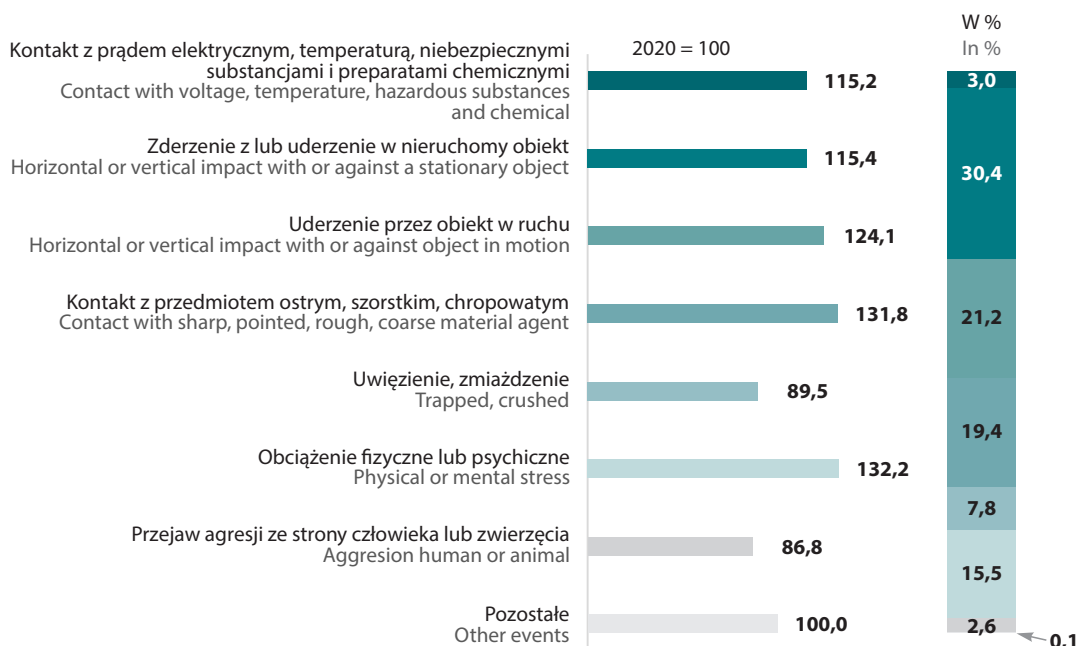
Wśród mężczyzn najwięcej poszkodowanych zanotowano w grupie zawodów zaliczanych do robotników przemysłowych i rzemieślników (34,1% ogółu poszkodowanych mężczyzn) oraz operatorów i monterów maszyn i urządzeń (30,4%). Poszkodowane w wypadkach przy pracy kobiety najliczniej pracowały w grupie zawodów zaliczanych do pracowników usług i sprzedawców (19,6%), a także do specjalistów (19,0% ogółu poszkodowanych kobiet).

Ponad połowa poszkodowanych (56,2%) w chwili wypadku przebywała w miejscach produkcji przemysłowej. Kolejne 19,5% poszkodowanych znajdowało się w biurach, placówkach naukowych i szkołach, zakładach usługowych, 9,6% - w miejscach i środkach komunikacji publicznej, a 7,3% w placówkach ochrony zdrowia.

Wykres 29. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według przyczyn w 2021 r.
 Chart 29. Persons injured in accidents at work by causes in 2021

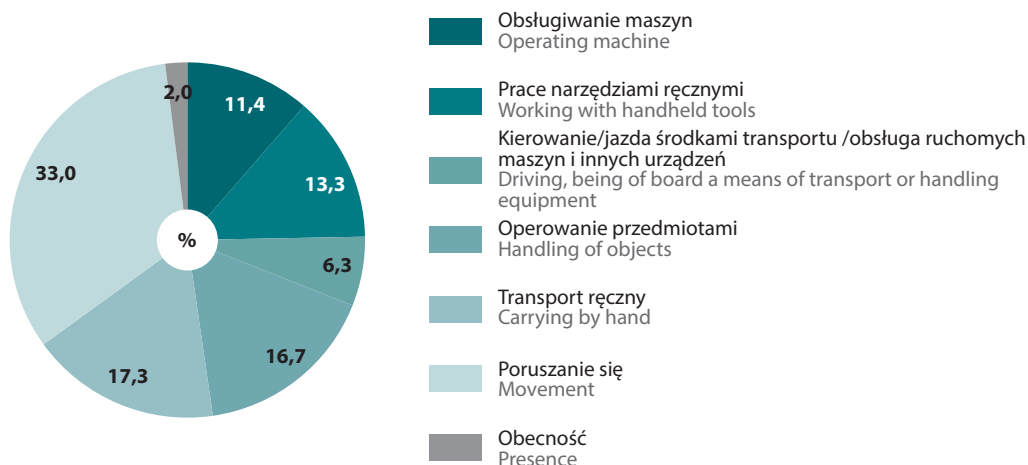
Wykres 30. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według grup wydarzeń powodujących uraz w 2021 r.
Chart 30. Persons injured in accidents at work by location of accidents and contact-mode of injury in 2021

W 2021 r. zanotowano 3,7 tys. przyczyn, które miały wpływ na powstanie wypadku (tj. o 20,6% więcej niż w poprzednim roku). Najczęściej (62,0% ogółu przyczyn) wypadek był następstwem nieprawidłowego zachowania się pracownika spowodowanego m.in. niedostateczną koncentracją uwagi na wykonywanej pracy i zaskoczeniem, niespodziewanym zdarzeniem. Kolejne 7,2% to przyczyny związane z niewłaściwym stanem czynnika materialnego, które dotyczyły m.in. wad konstrukcyjnych lub niewłaściwych rozwiązań technicznych i ergonomicznych czynnika materialnego, wad materiałowych, a także niewłaściwej eksploatacji czynnika materialnego (nadmierna eksploatacja, niedostateczna konserwacja itp.). Następne 6,6% to niewłaściwe lub samowolne zachowanie się pracownika. Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym przez pracownika stanowił 6,0% wszystkich przyczyn wypadków.

Wykres 31. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według czynności wykonywanych przez poszkodowanego w chwili wypadku w 2021 r.

Chart 31. Persons injured in accidents at work by specific physical activity performed by the victim at the moment of accident by consequence of accidents in 2021

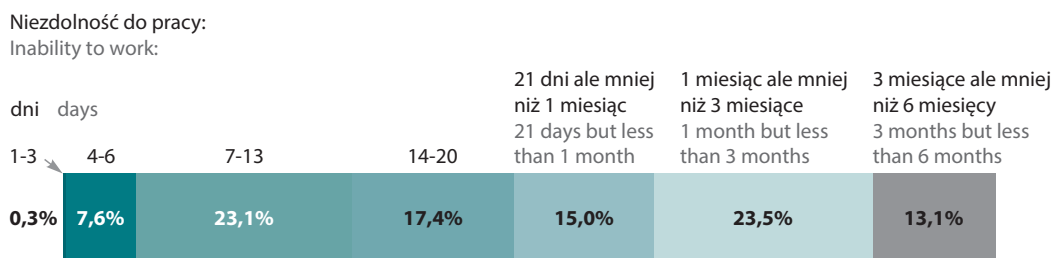

Wypadki, które najczęściej powodowały wypadki przy pracy to zderzenie z lub uderzenie w nieruchomy obiekt. Ich udział w ogóle wypadków wyniósł 30,4% ogółu, tj. 0,9 p. proc. mniej niż w poprzednim roku. Kolejne grupy wypadków to uderzenie przez obiekt w ruchu (21,2%, tj. o 0,9 p. proc. więcej), kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym (19,4, o 1,9 p. proc. więcej), a także obciążenie fizyczne lub psychiczne (15,5%, o 1,6 p. proc. więcej).

Czynność jaką wykonywały osoby poszkodowane w momencie wypadku to najczęściej: poruszanie się (tj. 0,2% ogółu poszkodowanych, wobec 30,5% w poprzednim roku), operowanie przedmiotami (17,5%, tj. o 0,7 p. proc. więcej) oraz transport ręczny (17,3%, tj. o 2,2 p. proc. więcej).

W wyniku wypadków przy pracy niemal połowa urazów dotyczyła kończyn górnych (46,8% ogółu poszkodowanych, wobec 46,0% w poprzednim roku). Były to głównie rany i powierzchowne urazy, złamania kości, a także przemieszczenia, zwichnięcia, skręcenia i naderwania. Najczęściej urazy umiejscowione były w obrębie palca lub palców, dłoni lub nadgarstka (36,7%). Kolejne 34,6% (wobec 36,5% przed rokiem) dotyczyło kończyn dolnych, najczęściej były to przemieszczenia, złamania, skręcenia i naderwania. Miejsce urazu to m.in. staw skokowy, noga ze stawem kolanem, stopa.

Wykres 32. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według dni niezdolności do pracy w 2021 r.
 Chart 32. Persons injured in accidents at work by days of inability to work in 2021

Konsekwencją wypadku przy pracy jest m.in. absencja pracownika w miejscu pracy. W wyniku wypadków przy pracy powstałych w 2021 r. liczba dni niezdolności do pracy wyniosła 70,5 tys. dni, co w przeliczeniu na jednego poszkodowanego wyniosło 40 dni (wobec 38 przed rokiem). Osoby poszkodowane w wypadkach przy pracy najczęściej były niezdolne do pracy przez okres 1 miesiąca, ale mniej niż 3 miesiące (23,5% ogółu poszkodowanych niezdolnych do pracy), a także od 7 do 13 dni (23,1%) i od 14 do 20 dni (17,5%).

Rozdział 8. Świadczenia społeczne

Chapter 8. Social benefits

Według danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w 2021 r. świadczenia z ubezpieczeń społecznych w województwie lubuskim pobierało łącznie 226,6 tys. emerytów i rencistów, tj. o 0,4% mniej niż przed rokiem. W poprzednim roku zanotowano wzrost liczby pobierających świadczenia o 0,5%.

Liczba pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 212,5 tys. osób (o 0,1% mniej niż przed rokiem), a pobierających świadczenia z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego 14,0 tys. osób (o 5,7% mniej).

W 2021 r. zanotowano wzrost odsetka osób pobierających emerytury w ramach świadczeń z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (75,9%, wobec 75,1% w poprzednim roku). Zmniejszył się odsetek osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy (do 10,2%, tj. o 0,8 p. proc.), a także odsetek osób pobierających renty rodzinne (do 13,9%, tj. o 0,1 p. proc.).

Wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w 2021 r. świadczenia społeczne wyniosły łącznie 6082,2 mln zł (tj. o 7,1% więcej niż w poprzednim roku), w tym 78,5% wydatkowano na emerytury. Przeciętna miesięczna emerytura wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w 2021 r. wyniosła 2466,05 zł, tj. o 7,3% więcej. Renta z tytułu niezdolności do pracy 2074,70 zł, a przeciętna miesięczna renta rodzinna wyniosła 2168,31 zł.

Korzystających ze świadczeń z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego było 14,0 tys., w tym 10,4 tys. pobierało emerytury. W relacji do poprzedniego roku liczba korzystających ze świadczeń KRUS ogółem zmniejszyła się o 5,7%, w tym liczba pobierających emerytury o 7,0%. Świadczenia z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w 2021 r. wyniosły 259,9 mln zł. tj. o 3,4% mniej niż w poprzednim roku. Emerytury stanowiły 77,0% ogółu świadczeń KRUS (wobec 77,8% w 2020 r.). Przeciętna miesięczna emerytura rolników indywidualnych wyniosła 1597,10 zł (tj. o 2,7% więcej).

Tablica 10. Świadczenia społeczne
Table 10. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2019	2020	2021
Emeryci i renciści^a Retirees and pensioners^a	226357	227596	226588
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution	210715	212700	212548
emerytury retirement pay	155678	159692	161274
renty z tytułu niezdolności do pracy pensions resulting from an inability to work	25054	23306	21731
renty rodzinne family pensions	29983	29702	29543
Rolnicy indywidualni Farmers	15642	14896	14040
w tym pobierający emerytury of which persons receiving retirement pay	11817	11226	10445
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (w zł) Gross retirement pay and pension benefits (in PLN)			
Wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Paid by the Social Insurance Institution			
przeciętna miesięczna emerytura average monthly retirement pay	2177,10	2297,82	2466,05
przeciętna miesięczna renta z tytułu niezdolności do pracy average monthly pensions resulting from an inability to work	1844,41	1976,14	2074,70
przeciętna miesięczna renta rodzinna average monthly pension family pensions	1905,77	2023,07	2168,31
Rolników indywidualnych ^b Farmers ^b			
Przeciętna miesięczna emerytura i renta Average monthly retirement pay and pension	1426,67	1504,97	1542,66
w tym przeciętna miesięczna emerytura of which Average monthly retirement pay	1483,19	1554,37	1597,10

a Przeciętne w roku. b Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

a Annual averages. b Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of combining entitlements to benefits from this fund with entitlements to benefits from the Pension Fund.

Rozdział 9. PODSTAWOWE DANE O WOJEWÓDZTWIE W 2021 R.

Chapter. 9. GENERAL DATA ABOUT VOIVODSHIP IN 2021

Tablica 11. Województwo na tle kraju w 2021 r.
Table 11. Voivodship on the background of the country in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ludność ^{ab} w tysiącach Population ^{ab} in thousands		Pracujący ^{ac} Employed persons ^{ac}	
	ogółem total	w wieku produkcyjnym working age	w tysiącach in thousands	na 1000 ludności w osobach per 1000 population in persons
POLSKA POLAND	37907,7	22385,4	14658,1	387
Dolnośląskie	2897,7	1714,4	1136,0	392
Kujawsko-pomorskie	2017,7	1190,2	699,8	347
Lubelskie	2038,3	1191,8	691,4	339
Lubuskie	985,5	581,0	339,9	345
Łódzkie	2394,9	1380,0	935,8	391
Małopolskie	3430,4	2057,4	1337,6	390
Mazowieckie	5512,8	3250,9	2639,3	479
Opolskie	948,6	568,3	314,8	332
Podkarpackie	2085,9	1248,9	704,1	338
Podlaskie	1148,7	682,4	394,2	343
Pomorskie	2358,7	1398,5	871,3	369
Śląskie	4375,9	2564,2	1691,0	386
Świętokrzyskie	1187,7	689,3	401,4	338
Warmińsko-mazurskie	1374,7	818,7	424,4	309
Wielkopolskie	3500,0	2078,7	1524,1	435
Zachodniopomorskie	1650,0	970,8	553,0	335

a Stan w dniu 31 grudnia. b Dane zostały opracowane na podstawie wyników NSP 2021. c Według faktycznego miejsca pracy. Dane za 2020 i 2021 r. uwzględniają wyniki PSR 2020.

a As of 31 December. b Data were prepared on the basis of the Census 2021 results. c By actual workplace. Data for 2020 and 2021 includes results of the 2020 Census of Agriculture.

Tablica 11. Województwo na tle kraju w 2021 r. (cd.)
 Table 11. Voivodship on the background of the country in 2021 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Przeciętne zatrudnienie Average paid employment	Liczba wolnych miejsc pracy ^a Number of vacancies jobs ^a	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy ^b Number of newly created jobs ^b
	w tysiącach in thousands		
POLSKA POLAND	10874,7	582,7	251,4
Dolnośląskie	809,8	46,9	19,5
Kujawsko-pomorskie	468,5	24,1	10,5
Lubelskie	424,2	23,4	8,5
Lubuskie	229,8	12,1	6,0
Łódzkie	619,5	41,1	19,0
Małopolskie	917,8	61,8	27,5
Mazowieckie	2525,2	122,2	53,3
Opolskie	206,6	11,0	4,5
Podkarpackie	451,6	23,3	9,8
Podlaskie	237,8	11,5	4,7
Pomorskie	616,8	34,7	16,3
Śląskie	1249,8	66,8	28,3
Świętokrzyskie	244,2	12,0	6,5
Warmińsko-mazurskie	271,7	13,4	6,8
Wielkopolskie	1231,0	58,7	20,8
Zachodniopomorskie	370,6	19,8	9,3

a Stan w dniu 31 grudnia. b W ciągu roku.

a As of 31 December. b During the year.

Tablica 11. Województwo na tle kraju w 2021 r. (cd.)
 Table 11. Voivodship on the background of the country in 2021 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Bezrobotni zarejestrowani ^a Unemployed persons ^a	Z liczby ogółem będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy Of total number with a specific situation on the labour market				Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %
		do 30 roku życia below 30 years of age		powyżej 50 roku życia over 50 years of age	długotrwale bezrobotni long-term unemployed	
		razem total	w tym do 25 roku życia of which below 25 years of age			
w tysiącach in thousands						
POLSKA POLAND	895,2	210,9	100,6	240,8	506,5	5,8
Dolnośląskie	58,7	11,7	5,3	17,5	32,0	4,9
Kujawsko-pomorskie	61,9	14,8	6,9	15,6	38,2	8,1
Lubelskie	66,2	18,6	9,2	15,4	40,9	8,7
Lubuskie	18,2	4,0	1,9	5,1	8,9	5,1
Łódzkie	60,9	12,3	5,6	18,1	35,4	6,1
Małopolskie	69,9	18,1	9,1	18,3	38,9	5,0
Mazowieckie	129,2	28,5	13,3	35,5	75,6	4,7
Opolskie	21,5	4,7	2,2	6,6	12,2	6,4
Podkarpackie	77,3	20,3	9,9	18,6	46,8	9,9
Podlaskie	33,4	8,1	3,8	9,2	20,2	7,8
Pomorskie	47,7	12,1	5,9	11,9	25,2	5,2
Śląskie	76,3	15,8	7,3	21,6	39,1	4,3
Świętokrzyskie	38,0	9,5	4,6	9,9	21,8	8,7
Warmińsko-mazurskie	42,6	10,7	5,2	12,0	22,7	9,1
Wielkopolskie	49,9	12,5	6,2	12,9	23,5	3,2
Zachodniopomorskie	43,4	9,3	4,1	12,7	25,0	7,3

a Stan w dniu 31 grudnia.

a As of 31 December.

Tablica 11. Województwo na tle kraju w 2021 r. (cd.)
 Table 11. Voivodship on the background of the country in 2021 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia ^a Persons working in hazardous condition ^a		Zagrożenia związane Hazard connected with			Poszkodowani w wypadkach przy pracy Persons injured in occupational accidents
	ogółem w tysiącach total in thousands	na 1000 zatrudnionych per 1000 paid employees persons	ze środowiskiem pracy work environment	z uciążliwością pracy strenuous conditions	z czynnikami mechanicznymi connected with mechanical factors	
POLSKA POLAND	443,3	66	265,7	96,0	81,6	68,8
Dolnośląskie	41,6	81	23,0	13,5	5,1	6,2
Kujawsko-pomorskie	18,0	61	13,1	2,0	2,8	3,9
Lubelskie	16,6	69	11,0	3,2	2,4	3,0
Lubuskie	9,4	67	6,1	1,3	2,0	1,8
Łódzkie	15,9	41	7,8	4,6	3,4	4,4
Małopolskie	28,0	50	18,7	4,3	5,0	4,7
Mazowieckie	41,8	30	17,6	11,8	12,4	8,8
Opolskie	9,2	69	5,8	1,9	1,4	1,9
Podkarpackie	20,6	69	13,5	4,1	3,0	2,8
Podlaskie	5,4	38	2,5	1,8	1,1	2,1
Pomorskie	24,6	67	16,3	4,2	4,1	4,3
Śląskie	107,5	130	62,1	24,9	20,5	10,0
Świętokrzyskie	10,7	75	7,3	2,3	1,2	1,8
Warmińsko-mazurskie	8,0	48	4,6	1,5	1,9	2,4
Wielkopolskie	68,7	76	45,7	10,5	12,5	7,6
Zachodniopomorskie	17,4	87	10,5	4,3	2,7	3,0

a Stan w dniu 31 grudnia; liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy. Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of 31 December; listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given workplace. Data concern entities employing more than 9 persons.

Tablica 11. Województwo na tle kraju w 2021 r. (cd.)
 Table 11. Voivodship on the background of the country in 2021 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w zł Average monthly gross wages and salaries in national economy in PLN					
	ogółem total	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry	budownic- two construction	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospodarka magazynowa transportation and storage
POLSKA POLAND	5682,97	5895,69	5683,93	4755,25	5004,27	4749,70
Dolnośląskie	5883,69	6222,06	6512,07	4960,14	4961,01	4343,81
Kujawsko-pomorskie	5045,26	5733,63	4981,73	4298,78	4584,98	3971,13
Lubelskie	5069,14	5607,69	5241,91	4221,92	4006,45	3857,65
Lubuskie	5020,57	6020,81	5271,87	3986,21	4296,68	3972,42
Łódzkie	5326,06	5855,43	5439,59	4345,07	4669,79	4234,51
Małopolskie	5672,84	5457,64	5557,15	4280,09	4532,18	3989,82
Mazowieckie	6735,13	5638,74	6268,24	6103,22	6426,58	5354,64
Opolskie	5210,78	5936,70	5388,77	4335,66	4658,85	4156,69
Podkarpackie	4960,13	6031,68	4969,31	3952,47	4153,63	3793,01
Podlaskie	5153,91	6699,40	5089,63	5064,52	4284,69	3909,71
Pomorskie	5622,34	5719,15	5719,95	4523,07	4904,55	5451,45
Śląskie	5610,85	5927,50	6193,58	4685,77	4719,86	4520,06
Świętokrzyskie	4988,53	6393,72	5000,80	4044,10	4021,14	3717,87
Warmińsko-mazurskie	4884,89	5966,61	4809,41	3978,19	4031,16	3670,99
Wielkopolskie	5163,86	5754,08	5397,36	4509,41	4492,42	4601,74
Zachodniopomorskie	5202,47	6084,82	5266,84	4109,29	4379,22	4601,30

Tablica 11. Województwo na tle kraju w 2021 r. (dok.)
 Table 11. Voivodship on the background of the country in 2021 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w zł Average monthly gross wages and salaries in national economy in PLN					
	działalność finansowa i ubezpieczeniowa financial and insurance activities	obsługa rynku nieruchomości ^A real estate activities	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities	administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne public administration and defence; compulsory social security	edukacja education	opieka zdrowotna i pomoc społeczna human health and social work activities
POLSKA POLAND	8816,03	5498,19	7160,06	6900,11	5649,28	6113,24
Dolnośląskie	7474,79	5215,38	6750,93	6916,99	5827,04	6041,50
Kujawsko-pomorskie	6196,11	4858,21	5582,17	6348,66	5568,83	5464,32
Lubelskie	5762,44	4716,14	4779,67	6380,47	5566,95	6094,64
Lubuskie	5844,47	4738,75	4882,89	6650,77	5494,54	5575,60
Łódzkie	8023,14	4818,57	6013,39	6465,73	5615,05	6388,17
Małopolskie	7425,30	4806,11	7824,04	6801,37	5826,31	6078,60
Mazowieckie	10268,57	6849,04	8670,10	7707,59	5847,17	6705,80
Opolskie	6172,92	4715,10	4863,41	6626,82	5522,88	5984,03
Podkarpackie	5709,07	4736,64	4799,45	6438,70	5470,31	6093,51
Podlaskie	6138,41	4817,94	4826,41	6684,91	5548,97	6223,94
Pomorskie	7488,08	5343,25	6351,77	6857,06	5713,13	5926,10
Śląskie	8071,89	5105,42	5779,76	6809,99	5464,82	5982,26
Świętokrzyskie	5973,01	5567,97	4462,51	6332,35	5442,44	6554,13
Warmińsko-mazurskie	5522,74	4835,14	4775,86	6458,78	5519,96	5586,00
Wielkopolskie	6775,50	5154,18	5897,16	6751,81	5576,91	5921,28
Zachodniopomorskie	6518,75	5443,82	5092,60	6784,70	5648,85	5771,77

Tablica 12. Ważniejsze dane o województwie
 Table 12. Major data on the voivodship

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność ^a (stan w dniu 31 grudnia) w tysiącach Population ^a (as of 31 December) in thousands	1016,8	1014,5	1011,6	993,3	985,5
miasta urban areas	659,7	658,9	656,5	642,5	635,2
wieś rural areas	357,1	355,6	355,1	350,8	350,2
z liczby ogółem kobiety of total number women	521,9	520,7	519,4	510,4	506,8
Ludność w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia) w tysiącach Working age population (as of 31 December) in thousands	627,2	618,6	610,2	590,1	581,0
RYNEK PRACY LABOUR MARKET					
Pracujący ^b : Employed persons ^b :					
w tysiącach in thousands	351,7	357,7	360,7	335,5	339,9
w tym kobiety of which women	164,8	166,8	168,2	155,0	157,6
na 1000 ludności per 1000 population	345,9	352,6	356,5	337,8	344,9
w % in %					
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	10,7	10,4	10,3	5,9	5,8
przemysł i budownictwo industry and construction	31,7	32,4	32,5	33,7	33,5
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	26,1	26,3	26,6	27,9	28,0
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ financial and insurance activities; real estate activities	2,9	2,8	2,6	2,6	2,6
pozostałe usługi other services	28,6	28,1	28,1	29,9	30,1
z ogółem pracujący w sektorze prywatnym w % of total employed persons in private sector in %	79,3	79,6	79,7	78,2	78,5

a Dane za 2020 i 2021 r. zostały opracowane na podstawie wyników NSP 2021. b Stan w dniu 31 grudnia; według faktycznego miejsca pracy. Dane za 2020 i 2021 r. uwzględniają wyniki PSR 2020.

a Data for 2020 and 2021 were prepared on the basis of the Census 2021 results. b As of 31 December; by actual workplace. Data for 2020 and 2021 includes results of the 2020 Census of Agriculture.

Tablica 12. Ważniejsze dane o województwie (cd.)
Table 12. Major data on the voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
RYNEK PRACY (cd.) LABOUR MARKET (cont.)					
Przeciętne zatrudnienie ^a w tysiącach Average paid employment ^a in thousands					
w przemyśle: in industry:					
w tysiącach in thousands	75,4	76,7	76,9	74,0	75,8
na 1000 ludności per 1000 population	74,1	75,5	75,9	74,3	76,6
w budownictwie: in construction:					
w tysiącach in thousands	11,8	12,6	13,3	13,5	13,4
na 1000 ludności per 1000 population	11,6	12,4	13,1	13,5	13,6
Przyjęcia ^b do pracy w tysiącach Hires ^b in thousands.	48,9	50,1	48,3	38,8	41,9
Współczynnik przyjęć w % Hire rates in %	26,9	27,0	25,8	20,7	22,6
Zwolnienia ^b z pracy w tysiącach Terminations ^b in thousands	43,4	46,9	45,5	40,4	38,3
Współczynnik zwolnień w % Termination rate in %	23,7	25,3	24,3	21,5	20,6
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) Registered unemployed persons (as of 31 December)					
w tysiącach in thousands	24,6	22,2	18,5	23,7	18,2
w tym: of which:					
kobiety women	14,5	13,1	10,9	13,4	10,3
niepełnosprawni disabled persons	2,2	2,0	1,8	1,8	1,7
poprzednio pracujący previously employed	21,6	19,6	16,5	21,1	16,3

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie; bez zatrudnionych za granicą. b Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a By actual workplace and by actual kind activity; excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed on private farms in agriculture; excluding persons employed abroad. b Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary workers; excluding economic entities employing up to 9 persons.

Tablica 12. Ważniejsze dane o województwie (cd.)
 Table 12. Major data on the voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
RYNEK PRACY (cd.) LABOUR MARKET (cont.)					
Bezrobotni zarejestrowani (dok.) Registered unemployed persons (cont.)					
bez stażu pracy not work seniority	3,0	2,6	2,0	2,5	1,9
bez prawa do zasiłku not possessing benefit rights	20,2	18,0	14,8	19,2	15,4
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok unemployed for longer than 1 year	7,8	7,2	5,5	7,0	7,1
w wieku: at age:					
24 lata i mniej 24 and less	2,8	2,6	2,2	2,8	1,9
25-34	6,9	6,1	5,1	6,4	4,5
35-44	5,6	5,2	4,4	6,0	4,8
45-54	4,4	3,8	3,2	4,4	3,5
55 lat i więcej 55 and more	4,8	4,4	3,6	4,1	3,5
z wykształceniem: by educational level:					
wyższym tertiary	2,6	2,4	2,1	2,7	2,0
średnim zawodowym (łącznie z policealnym) vocational secondary (including post-secondary education)	5,1	4,7	4,0	5,1	3,8
średnim ogólnokształcącym general secondary	2,4	2,1	1,9	2,6	1,9
zasadniczym zawodowym ^a basic vocational ^a	7,2	6,3	5,2	6,6	5,0
gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym lower secondary, primary and incomplete primary	7,3	6,6	5,3	6,6	5,4
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (w ciągu roku) Registered unemployed persons benefitting from labour market programme (during the year)					
rozpoczynający szkolenie lub staż starting training or internship	5,7	3,8	3,3	2,5	3,3
podejmujący zatrudnienie przy pracach interwencyjnych undertaking employment in intervention works	1,2	1,1	1,0	0,8	1,0
podejmujący zatrudnienie przy robotach publicznych undertaking employment in public works	1,1	0,7	0,6	0,5	0,5
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 grudnia) w % Registered unemployment rate in % (as of 31 December)	6,5	5,8	4,9	6,6	5,1
Oferty pracy (w ciągu roku) w tysiącach Job offers (during the year) in thousands	56,6	52,5	46,9	41,7	49,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę (stan w dniu 31 grudnia) Unemployed persons per 1 job offer (as of 31 December)	9	9	11	16	7

a Od 2020 r. łącznie z zasadniczym branżowym.

a Since 2020 including basic sectoral vocational.

Tablica 12. Ważniejsze dane o województwie (dok.)
Table 12. Major data on the voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2017	2018	2019	2020	2021
WARUNKI PRACY I WYPADKI PRZY PRACY WORK CONDITIONS AND ACCIDENTS AT WORK					
Wypadki przy pracy powodujące niezdolność do pracy ^a Accidents at work resulting in inability to work ^a	2469	2391	2148	1475	1747
Poszkodowani w wypadkach przy pracy ^a Persons injured in accidents at work ^a	2482	2401	2154	1475	1750
Zatrudnieni w warunkach zagożenia ^b Persons working in hazardous conditions ^b	12212	13077	9671	9992	9386 ^c
w tym kobiety of which women	2660	3636	1846	1817	1701
Na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości Per 1000 paid employees of surveyed population	98,2	104,2	78,2	79,2	67,2
WYNAGRODZENIA^d. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH WAGES AND SALARIES^d. SOCIAL SECURITY BENEFITS					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in PLN	3754,54	4029,14	4333,15	4576,02	5020,57
w tym: of which:					
przemysł industry	4006,24	4324,52	4637,41	4813,05	5271,87
budownictwo construction	2838,42	3110,87	3404,07	3529,22	3986,21
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tysiącach Average number of retirees and pensioners in thousands	216,9	224,5	226,4	227,6	226,6
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution	199,8	208,1	210,7	212,7	212,5
rolników indywidualnych farmers	17,0	16,4	15,6	14,9	14,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: Average monthly gross retirement pay and pension in PLN:					
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych paid by the Social Insurance Institution	1905,03	1998,41	2098,93	2224,21	2384,65
rolników indywidualnych ^e farmers ^e	1339,93	1363,70	1426,67	1504,97	1542,66

a Zgłoszone w danym roku. b Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c W 2021 r. zmianie uległa metoda badania z pełnej na metodę reprezentacyjną na dobranej celowo próbie, w związku z czym dane od 2021 r. są nieporównywalne z danymi za lata poprzednie. d Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. e Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

a Registered in a given year. b Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons. c In 2021, the survey method was changed from a full scale to a sampling method, drawn on a purposive sample, therefore the 2021 data are incomparable with the data for the previous years. d Excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed on private farms in agriculture. e Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

Tablica 13. Wybrane dane o podregionach i powiatach w 2021 r.
 Table 13. Selected data on subregions and powiats in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ludność ^{ab} Population ^{ab}	Pracujący ^{ac} Employed persons ^{ac}		Przeciętne zatrudnienie ^{ad} Average paid employment ^{ad}	Bezrobotni zarejestrowani ^a Registered unemployed persons ^a	
		ogółem total	w tym kobiety of which women		ogółem total	w tym kobiety of which women
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	985487	235107	117413	189925	18158	10324
Podregion gorzowski Subregion	374146	90770	44980	75085	6259	3575
Powiąty: Powiats:						
Gorzowski	72905	14291	6126	12047	970	593
Międzyrzecki	55678	11027	5838	8195	1353	739
Słubicki	46114	11066	5067	10932	418	237
Strzelecko-drezdenecki	47436	8664	3925	6902	1566	899
Sulęciński	34002	6741	3702	5463	498	274
Miasto na prawach powiatu City with powiat status						
Gorzów Wlkp.	118011	38981	20322	31547	1454	833
Podregion zielonogórski Subregion	611341	144337	72433	114840	11899	6749
Powiąty: Powiats:						
Krośnieński	53460	9476	4627	7419	1218	705
Nowosolski	83014	16491	8096	13170	1337	779
Świebodziński	54673	19771	9175	14491	819	478
Wschowski	37683	7284	3961	6084	1039	647
Zielonogórski	74898	13513	6493	9869	1986	1086
Żagański	75194	10748	5862	8994	1326	786
Żarski	92752	18991	9398	13850	1701	983
Miasto na prawach powiatu City with powiat status						
Zielona Góra	139667	48063	24821	40961	2473	1285

a Stan w dniu 31 grudnia. b Dane zostały opracowane na podstawie wyników NSP 2021. c Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. d Według siedziby zarządu jednostki; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

a As of 31 December. b Data were prepared on the basis of the Census 2021 results. c By actual workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed on private farms in agriculture. d By seat of the management unit; data concerning economic entities employing more than 9 persons and budgetary entities regardless of the number of employment.

Tablica 13. Wybrane dane o podregionach i powiatach w 2021 r. (dok.)
 Table 13. Selected data on subregions and powiats in 2021 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Stopa bezrobocia ^a w % Unemployment rate ^a in %	Oferty pracy w ciągu roku Job offers during the year	Przeciętne mie- sięczne wynagro- dzenie ^b w zł Average monthly wages and sala- ries ^b in PLN	Poszkodowani w wypadkach przy pracy Persons injured in accidents at work
WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	5,1	49533	5286,50	1750
Podregion gorzowski Subregion	4,5	20130	5120,21	570
Powiaty: Powiats:				
Gorzowski	4,1	2415	5419,18	92
Międzyrzecki	7,6	2663	5085,53	85
Słubicki	2,5	1361	4733,20	51
Strzelecko-drezdenecki	10,4	1968	5038,23	54
Sulęciński	4,7	1165	4685,18	79
Miasto na prawach powiatu City with powiat status				
Gorzów Wlkp.	2,6	10558	5242,27	209
Podregion zielonogórski Subregion	5,4	29403	5395,23	1180
Powiaty: Powiats:				
Krośnieński	7,9	2963	5127,37	71
Nowosolski	5,2	2123	5132,85	132
Świebodziński	3,2	3242	5242,75	197
Wschowski	8,5	1970	4866,09	62
Zielonogórski	8,6	1901	5392,72	105
Żagański	7,1	1673	4823,38	98
Żarski	5,9	3217	5659,45	175
Miasto na prawach powiatu City with powiat status				
Zielona Góra	3,5	12314	5697,74	340

a Stan w dniu 31 grudnia. b Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz osób zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

a As of 31 December. b Excluding economic entities employing more than 9 persons and employed abroad, foundations, associations and other organizations.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji dotyczą **całej gospodarki narodowej**.
2. Dane prezentuje się:
 - 1) w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007) opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2, wprowadzonej z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U., poz. 1885 z późn. zm);
 - a) w ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”;
 - b) pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.
 - 2) według sektorów własności:
 - a) sektor publiczny – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
 - b) sektor prywatny – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„**Własność mieszaną**” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.
3. Dane prezentowane według makroregionów, regionów i podregionów odpowiadają poszczególnym poziomom obowiązującej w krajach Unii Europejskiej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), wprowadzonej Rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. z późn. zm. Od 1 stycznia 2018 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 21 listopada 2016 r. W ramach przyjętej nomenklatury: **regiony (poziom 2)** grupują jednostki szczebla wojewódzkiego; **podregiony (poziom 3)** grupują jednostki szczebla powiatowego.
4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
5. Przez podmioty gospodarki narodowej rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

6. Dane prezentuje się także przy wykorzystaniu **Klasyfikacji Zawodów i Specjalności** na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, pełnozatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08), wprowadzona została rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (Dz. U. z 2021, poz. 2285, z późn. zm.) w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2014 r.
7. Informacje w podziale według **województw, podregionów i powiatów** oraz w podziale na **miasta i wieś** – jeżeli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez miasta rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez wieś — gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.
8. **Liczyby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki w przypadku zmian metodycznych obliczono w warunkach porównywalnych.

9. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.
10. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.
11. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych. Skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw przedstawia się następująco:

skrót	pełna nazwa
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

12. Wyjaśnienia podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach metodycznych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki znajdzie Czytelnik w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

General notes

1. Data presented in the publication, unless otherwise indicated, concern the entire national economy.
2. **Data are presented:**
 - 1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the Regulation of the Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws item 1885 with later amendments);
 - a) The item **"Industry"** was introduced as an additional grouping, including sections "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".
 - b) The item **"Other services"** was introduced including sections: "Professional scientific and technical activities", "Administrative and support service activities", "Public administration and defence; compulsory social security", "Education", "Human health and social work activities", "Arts, entertainment and recreation" and "Other service activities".
 - 2) according to **ownership sectors:**
 - a) public sector – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of public sector entities,
 - b) private sector – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

"Mixed ownership" is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.
3. Data presented by macroregions, regions and subregions correspond to separate levels of obligatory in the European Union countries, the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS), introduced by the Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council, of 26 May 2003, as amendments. Since 1 January 2018, the amendments introduced by the Commission Regulation (EU) 2016/2066, of 21 November 2016, are in force. According to this nomenclature: **regions (level 2)** group voivodship-level units; **subregions (level 3)** group powiat-level units.
4. Unless otherwise indicated, data are compiled in accordance with the **respective organizational status of units of the national economy**.
5. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
6. Data are also presented in accordance with the **Occupations and Specializations Classification** on the basis of which councillors of organs of local government units as well as paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), by a decree of the Minister of Labour and Social Policy (Journal of Laws 2021 item 2285, as amended) replacing the classification valid until 31 December 2014).

7. Information by **voivodships, subregions and powiats** as well as by **urban** and **rural areas**, unless otherwise indicated, is presented according to administrative division in a given period. The term urban areas is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while rural area — as rural gminas and rural areas in urban-rural gminas.
8. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in case of methodological changes – are calculated in comparable conditions.

9. Due to the electronic method of data processing, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.
10. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note.
11. The names of some Classification levels used in the publication have been abbreviated. Abbreviated names are indicated in the tables with the symbol: „Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

abbreviation	complete name
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities

12. Explanations basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the methodological notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

Uwagi metodologiczne

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI

Informacje zostały opracowane na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**.

Wyniki badania uogólniono w oparciu o bilanse ludności, opracowane na podstawie NSP 2011.

Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo.

Na potrzeby analiz porównawczych z okresami wcześniejszymi zaprezentowano przeliczone dane BAEL z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

1. **Ludność aktywna zawodowo** – tzw. siła robocza; wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne, zgodnie poniższymi definicjami:

- 1) **do pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15-89 lat, które w okresie badanego tygodnia:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, jakkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem
 - miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
 - z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
 - z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

Do grupy pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczono również uczniów, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Do pracujących nie są zaliczani: wolontariusze oraz stażyści nieotrzymujący wynagrodzenia, osoby pracujące w rolnictwie indywidualnym zajmujące się wytwarzaniem produktów rolnych wyłącznie lub głównie na własne potrzeby.

- 2) **bezrobotni**, według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
 - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, (zgodnie z powyższą definicją),
 - aktywnie poszukiwały pracy tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany), aby znaleźć pracę,

- były gotowe (zdolne) podjąć pracę ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

2. **Ludność bierna zawodowo** w wieku 15-89 lat, tzn. pozostająca poza siłą roboczą, są to wszystkie osoby, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, tzn. osoby, które w badanym tygodniu:
 - nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
 - nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie w aktywny sposób lub poszukiwały pracy aktywnie, ale nie były zdolne (gotowe) do jej podjęcia w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym,
 - nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ już ją znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie: dłuższym niż trzy miesiące; do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć.
3. **Współczynnik aktywności zawodowej** obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15-89 lat (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 – 89 lat (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia jest to procentowy udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi w tych przypadkach, gdy zastosowano bardziej szczegółowe podziały i występują liczby niskiego rzędu, mniejsze niż 15 tysięcy. W przypadku, gdy liczby po uogólnieniu wyników z próby wynoszą poniżej 10 tys., zostały one zastąpione znakiem kropki (""), co oznacza, że konkretna wartość nie może być pokazana ze względu na wysoki losowy błąd próby.

PRACUJĄCY. ZATRUDNIENI

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód.

Do **pracujących** zaliczono:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy),
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin),
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody,
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą,
- 4) agentów,
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych),

- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.
2. Dane o **zatrudnionych na podstawie stosunku pracy** dotyczą: zatrudnienia według stanu w dniu 31 grudnia osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych.
3. **Pełnozatrudnieni** są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub w przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

Przeciętnie zatrudnieni to pracownicy pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni przeliczeni na pełnozatrudnionych.

4. W liczbie pracujących ujęto zarówno obywateli polskich pracujących za granicą, jak i cudzoziemców pracujących w Polsce.

Za **osoby zatrudnione za granicą**, zaliczone do pracujących, przyjęto osoby wykonujące prace poza granicami kraju na rzecz krajowych jednostek, w których zostały zatrudnione np. jako pracownicy polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, a także osoby skierowane za granicę w celach szkoleniowych i badawczych.

Cudzoziemcy zaliczeni do pracujących w Polsce to osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 100) zostały zatrudnione przez zakłady pracy lub osoby fizyczne.

5. **Osoby niepełnosprawne** to osoby, w stosunku do których orzeczono niepełnosprawność na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.).
6. Informacje o **osobach wykonujących pracę w porze nocnej** dotyczą osób, dla których praca nocna wynika z obowiązującego w zakładzie pracy rozkładu czasu pracy, a więc nie jest świadczona incydentalnie. Do kategorii tej zaliczono wszystkie osoby zgodnie z ewidencją, tzn. nawet jeśli były nieobecne w pracy w danym dniu (np. z powodu urlopu, zwolnienia lekarskiego, delegacji służbowej).
7. Informacje o **ruchu zatrudnionych** obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) w podmiotach o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. Dane te dotyczą liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby **przyjętych** do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby **zwolnionych** z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i świadczenia rehabilitacyjne.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu na 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

8. Dane o **absolwentach szkół** podejmujących pierwszą pracę dotyczą osób pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).
9. Czas pracy jest to czas, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji zakładu pracy, w miejscu zatrudnienia lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy, a także okresy przerw, w czasie których pracownik nie pozostawał w dyspozycji zakładu pracy, jeżeli nastąpiły z mocy prawa lub za zgodą zakładu pracy (np. choroba pracownika, opieka nad chorym członkiem rodziny, wykonywanie obowiązków społecznych, załatwianie ważnych spraw rodzinnych, urlopy wypoczynkowe, bez-płatne), a także nieobecności nieusprawiedliwione.

Nominalny czas pracy jest to czas, który powinien być przepracowany w danym okresie rozliczeniowym w normalnym czasie pracy, zgodnie z normami czasu pracy (dobową, średniodobową) obowiązującymi danego pracownika na podstawie przepisów prawa.

Czas przepracowany to czas przepracowany w wymiarze normalnym (obowiązującym daną grupę pracowników) oraz w godzinach nadliczbowych.

Czas przepracowany w godzinach normalnych to czas przepracowany w wymiarze normalnym, obowiązującym daną grupę pracowników.

Czas przepracowany w godzinach nadliczbowych to czas przepracowany ponad obowiązujące normy czasu pracy, za który pracownik nie otrzymuje dnia wolnego od pracy, lecz dodatkowe wynagrodzenie.

Czas nieprzepracowany to część nominalnego czasu pracy, w ciągu którego pracownik był nieobecny w pracy lub nie przystąpił do niej, bez względu na powód.

BEZROBOCIE REJESTROWANE

Dane prezentowane w publikacji dotyczą osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy i poszukujących pracy poprzez te urzędy.

Dane opublikowane o liczbie bezrobotnych obejmują osoby zarejestrowane w urzędach pracy, według ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 z późn. zm.).

1. **Bezrobotni** to osoby niezatrudnione i niewykonyjące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub danej służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne – zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkołach z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły oraz uczące się w branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej, prowadzącej kształcenie w formie stacjonarnej lub zaocznej, lub szkół wyższych gdzie studiują w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:
 - 1) ukończyły 18 lat;
 - 2) nie ukończyły: kobiety – 60 lat, mężczyźni – 65 lat;

- 3) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobierają nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, nie pobierają świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- 4) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, przyznanej przez zagraniczny organ emerytalny lub rentowy, w wysokości co najmniej najniższej emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 5) nie są właścicielami lub posiadaczami (samoistnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- 6) nie uzyskują przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych lub nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie;
- 7) nie złożyły wniosku do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo po złożeniu wniosku o wpis zgłosiły do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wniosek o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej i okres zawieszenia jeszcze nie upłynął, albo nie upłynął jeszcze okres do określonego we wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, dnia podjęcia działalności gospodarczej;
- 8) nie są tymczasowo aresztowane lub nie odbywają kary pozbawienia wolności z wyjątkiem kary pozbawienia wolności odbywanej poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego;
- 9) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- 10) nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego;
- 11) nie pobierają na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- 12) nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego;
- 13) nie podlegają, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- 14) nie pobierają na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów zasiłku dla opiekuna.

Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in. szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, pracę społecznie użyteczną oraz osób skierowanych do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych.

2. **Stopa bezrobocia rejestrowanego** obliczona została jako procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Spisów. Dane o bezrobotnych pochodzą ze źródeł różniących się metodą zbierania, co może powodować pewne nieścisłości, zwłaszcza w przypadku stopy bezrobocia ustalonej dla powiatów. Dla bezrobotnych miejscem lokalizacji jest ich miejsce zamieszkania lub pobytu, zaś dla pracujących lokalizacja miejsca pracy.

3. Pod pojęciem **cywilnej ludności aktywnej zawodowo** szacowanej na koniec każdego prezentowanego okresu, należy rozumieć osoby pracujące w jednostkach sektora publicznego i prywatnego, jak również osoby bezrobotne. Dane te nie są publikowane, służą jedynie do wyliczenia stopy bezrobocia.
4. Do **bezrobotnych zarejestrowanych w okresie do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki (absolwenci)** – zaliczono osoby bezrobotne, które w w/w okresie ukończyły (potwierdzonej dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem) naukę w szkole ponadgimnazjalnej (zasadniczej – zawodowej/branżowej i średniej), policealnej, wyższej, specjalnej, dzienne kursy zawodowe trwające co najmniej 24 miesiące lub nabyły uprawnienia do wykonywania zawodu jako osoby niepełnosprawne.
5. **Długotrwale bezrobotni** – to osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.
6. **Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych** – oznacza to bezrobotnych nieposiadających kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu.
7. **Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko** – oznacza bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.
8. **Napływ bezrobotnych** – oznacza liczbę osób zarejestrowanych w ciągu miesiąca, kwartału i roku w powiatowych urzędach pracy.
9. **Odpływ bezrobotnych** – oznacza liczbę osób, które w ciągu roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn m. in. w związku z podjęciem pracy stałej, sezonowej, interwencyjnej lub robót publicznych, w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy, podjęcia nauki, nabycia praw emerytalnych itd.
10. **Aktywne formy pomocy bezrobotnym** – to działania zmierzające do ograniczenia wielkości bezrobocia na danym terenie. Wśród nich wyróżnia się w szczególności:
 - **szkolenia** – oznaczają pozaszkolne zajęcia edukacyjne mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych oraz ogólnych potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia;
 - **staż u pracodawcy** – oznacza nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą;
 - **prace interwencyjne** – oznaczają zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób bezrobotnych;
 - **roboty publiczne** – to prace organizowane dla bezrobotnych przez organy samorządu terytorialnego, administracji rządowej lub instytucje użyteczności publicznej na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Prace te są częściowo finansowane przez urzędy pracy.
11. **Osoby poprzednio pracujące** to osoby, które kiedykolwiek wykonywały pracę na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą oraz inną pracę zarobkową a także prowadziły pozarolniczą działalność.
12. **Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładów pracy (tzn. zwolnieni grupowo)** – są to osoby zwolnione zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2018 r., poz. 1969 z późn. zm.). Przepisy ustawy stosuje się w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę (zatrudniającego co najmniej 20 pracowników) stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników w drodze wypowiedzenia dokonanego przez pracodawcę, a także na mocy porozumienia stron w okresie nieprzekraczającym 30 dni. Dotyczy to zakładów pracy, w których następuje zmniejszenie zatrudnienia z przyczyn ekonomicznych lub w związku ze zmianami organizacyjnymi, produkcyjnymi albo technicznymi, a także w przypadku ogłoszenia upadłości zakładów lub ich likwidacji.

13. **Oferty pracy** (wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej) – jest to zgłoszone przez pracodawców do powiatowego urzędu pracy: co najmniej jedno wolne miejsce zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (tj. wykonywanie pracy lub świadczenia usług na podstawie umów cywilnoprawnych), w określonym zawodzie lub specjalności w celu uzyskania pomocy w znalezieniu odpowiedniego pracownika; miejsce aktywizacji zawodowej, przyjęte do realizacji, takiego jak staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, praca społecznie użyteczna.

WARUNKI PRACY I WYPADKI PRZY PRACY

W 2021 r. zmianie uległa metoda badania warunków pracy z pełnej na metodę reprezentacyjną na dobrej celowo próbie, w związku z czym dane od 2021 r. są nieporównywalne z danymi za lata poprzednie.

1. **Warunki pracy** jest to zespół czynników występujących w środowisku pracy wynikających z procesu pracy oraz czynników związanych z wykonywaniem pracy. Na środowisko pracy składają się czynniki: fizyczne (np. oświetlenie, hałas, mikroklimat), chemiczne (np. substancje toksyczne) oraz biologiczne (np. bakterie), występujące na obszarze miejsca pracy (np. w hali fabrycznej, na stanowisku pracy), jak i na obszarze otaczającym zakład pracy.
2. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia** dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych z:
 - uciążliwością pracy,
 - środowiskiem pracy,
 - zagrożeniem czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

Zagrożenia związane z uciążliwością pracy oznaczają szkodliwy wpływ na pracownika czynnika uciążliwego i dotyczą czynności roboczych wykonywanych, np. w wymuszonej pozycji ciała, w warunkach nadmiernego obciążenia fizycznego lub w warunkach szczególnej uciążliwości.

Zagrożenia związane ze środowiskiem pracy oznaczają wpływ na pracownika szkodliwych czynników występujących w procesie pracy, których stężenie lub natężenie przekracza obowiązujące NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) i/lub NDN (najwyższe dopuszczalne natężenie), polskie normy lub inne normy higieniczne (nawet jeśli zastosowano środki ochrony indywidualnej).

Przez **zagrożenie czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi** rozumie się pracę przy maszynach wymienionych w załączniku IV do Dyrektywy 2006/42/WE wprowadzonej ustawą z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn (Dz. U. nr 199, poz. 1228 z późniejszymi zmianami).

3. **Odszkodowanie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych** są to należne wypłaty dla pracowników, którzy doznali uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, a także dla członków rodzin pracowników zmarłych wskutek takiego wypadku lub choroby.
4. Dane o **wypadkach przy pracy**, poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy (Z-KW). Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego czy na karcie wykazana została niezdolność do pracy, czy nie (z powodu np. hospitalizacji poszkodowanego, czy odmowy przyjęcia zwolnienia lekarskiego).
5. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:
 - podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
 - w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy** uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- pełnienia mandatu posła (w kraju lub w Parlamencie Europejskim) lub senatora, pobierającego uposażenie;
- odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

Dane o wypadkach przy pracy dotyczą osób, które uległy wypadkom indywidualnym i zbiorowym.

Za **jeden wypadek przy pracy** uważa się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

Za **zbiorowy wypadek przy pracy** uważa się wypadek, któremu, w wyniku tego samego zdarzenia w danym zakładzie, uległy co najmniej 2 osoby.

Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie, albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. **Wydarzenie powodujące uraz** opisuje w jaki sposób poszkodowany doznał urazu (fizycznego lub psychicznego) spowodowanego przez czynnik materialny.

Wydarzenie będące odchyleniem od stanu normalnego jest to wydarzenie niezgodne z właściwym przebiegiem procesu pracy, które wywołało wypadek.

Czynność wykonywana przez poszkodowanego w chwili wypadku to czynność wykonywana przez poszkodowanego w sposób zamierzony, bezpośrednio przed wypadkiem.

Czynnik materialny:

- związany z czynnością wykonywaną przez poszkodowanego w chwili wypadku to maszyna, narzędzie lub inny obiekt używany przez poszkodowanego w chwili, gdy uległ on wypadkowi,
- wiązany z odchyleniem to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, który ma bezpośredni związek z wydarzeniem będącym odchyleniem od stanu normalnego,
- będący źródłem urazu to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, z którym kontakt stał się przyczyną urazu (fizycznego lub psychicznego).

Przyczyny wypadku są to wszelkie braki i nieprawidłowości, które bezpośrednio lub pośrednio przyczyniły się do powstania wypadku, związane z czynnikami materialnymi (technicznymi), z ogólną organizacją pracy w zakładzie lub organizacją stanowiska pracy oraz związane z pracownikiem, w tym również z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika.

6. Informacje o **dniach niezdolności do pracy** obejmują łączną kalendarzową liczbę dni niezdolności do pracy spowodowaną wypadkami przy pracy, ustaloną na podstawie zaświadczeń lekarskich.

WYNAGRODZENIA I ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Dane o wynagrodzeniach i przeciętnych wynagrodzeniach podaje się w ujęciu brutto.

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne, wypłacane pracownikom lub innym osobom fizycznym, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawców na opłacenie wykonywanej pracy, niezależnie od źródeł ich finansowania (ze środków własnych lub refundowanych) oraz bez względu na podstawę stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie których jest świadczona praca lub pełniona służba. Częściowe spełnienie wynagrodzenia w innej formie (w postaci papierów wartościowych oraz świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalentów) jest dopuszczalne tylko wówczas, gdy przewidują to ustawowe przepisy prawa pracy lub układ zbiorowy pracy.

Wynagrodzenia dzielą się na:

- wynagrodzenia osobowe,
- wynagrodzenia bezosobowe - wynikają z tytułu umowy zlecenia lub umowy o dzieło,
- honoraria (wynagrodzenia z tytułu korzystania lub rozporządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi),
- wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach.

2. **Wynagrodzeniami osobowymi** są wynagrodzenia i inne świadczenia z tytułu pracy, wypłacane lub wydawane w naturze (odpowiednio przeliczone) pracownikom – należne z tytułu stosunku pracy lub stosunku służbowego, osobom wykonującym pracę nakładczą – należne z tytułu umowy o pracę nakładczą, młodocianym z tytułu umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego i osobom pełnoletnim, które kończą naukę zawodu na warunkach określonych dla młodocianych.

Wynagrodzenia osobowe obejmują w szczególności:

- wynagrodzenia zasadnicze w formie czasowej, akordowej, prowizyjnej i innej,
- dodatki za staż pracy oraz inne dodatki (dodatkowe wynagrodzenia) za szczególne właściwości pracy, szczególne kwalifikacje lub warunki pracy,
- premie i nagrody regulaminowe i uznaniowe,
- dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych,
- wynagrodzenia dodatkowe za prace wykonywane w ramach obowiązującego wymiaru czasu pracy, lecz niewynikające z zakresu czynności,
- wynagrodzenia za czynności przewidziane do wykonania poza normalnymi godzinami pracy w zakładzie lub w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę (np. dyżury, pełnienie pogotowia domowego),
- wyrównanie do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy, wypłacane ze środków pracodawców (wynagrodzenia za urlopy wypoczynkowe i dla poratowania zdrowia, za czas niezdolności do pracy wskutek choroby, za czas przestoju niezawinionego przez pracownika i inne),
- nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i inne,
- uposażenia posłów i senatorów wraz z uposażeniem dodatkowym, odprawy emerytalne, rentowe i parlamentarne posłów i senatorów, a także odprawy dla pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie wyboru, z którymi został rozwiązany stosunek pracy w związku z upływem kadencji,
- świadczenia o charakterze deputatowym (wartość świadczeń w części nieopłaconej przez pracownika) lub ich ekwiwalenty pieniężne (np. deputaty węglowe, energetyczne, środków spożywczych), a także ekwiwalenty za umundurowanie, jeśli obowiązek jego noszenia wynika z obowiązujących ustaw,
- świadczenia odszkodowawcze (w związku ze skróceniem okresu wypowiedzenia), dodatek wyrównawczy wypłacany pracownikom, których wynagrodzenie uległo obniżeniu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Do wynagrodzeń osobowych nie zalicza się wynagrodzeń z tytułu rozporządzania przez pracowników prawami autorskimi do utworów stworzonych w ramach stosunku pracy.

3. **Wynagrodzenia bezosobowe** obejmują m.in. wynagrodzenia wypłacane na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło.
4. **Honoraria** (wynagrodzenia z tytułu korzystania lub rozporządzania prawami autorskimi lub pokrewnymi) obejmują w szczególności:
 - wynagrodzenie przekazywane autorowi lub artyście wykonawcy z tytułu korzystania z utworu lub artystycznego wykonywania przez podmioty wypłacające wynagrodzenie, jeżeli utwór lub artystyczne wykonanie zostały stworzone przez pracowników na podstawie umowy o pracę lub przez osoby fizyczne na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło,
 - wynagrodzenia (tantiemy) wypłacane twórcom lub artystom wykonawcom przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi,
 - wynagrodzenia za opracowania naukowe i badawczo-rozwojowe, wykonywane przez pracowników jednostek naukowych i jednostek badawczo-rozwojowych, stanowiące wykładnik działalności twórczej.
5. **Wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne** obejmują wynagrodzenia osób fizycznych, należne za zleczone czynności, wykonywane na podstawie umowy agencyjnej, opłacane od dokonywanych transakcji kupna lub sprzedaży oraz wykonywanych usług według określonej wysokości stawki prowizyjnej.

6. **Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej** obejmują wypłaty z wyodrębnionych na ten cel środków na wynagrodzenia, tworzonych na podstawie odrębnych przepisów.
7. **Wypłaty z tytułu udziału w zysku** obejmują wypłaty dla pracowników z funduszu nagród, tworzono- go na podstawie odrębnych przepisów w przedsiębiorstwach państwowych i innych jednostkach z zysku po opodatkowaniu. Wypłaty z tytułu udziału w nadwyżce bilansowej obejmują premie i na- grody dla członków spółdzielni będących pracownikami i pracowników spółdzielni, a w spółdziel- niach pracy – także wypłaty dla członków z tytułu wkładu pracy.
8. Do **wynagrodzeń** nie zalicza się m.in:
 - świadczeń z tytułu ubezpieczenia społecznego finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecz- nych oraz ze środków budżetu państwa (zasiłki: chorobowe, opiekuńcze i macierzyńskie oraz świ- adczenia rodzinne),
 - świadczeń finansowanych ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i świadczeń urlopowych,
 - wartości świadczeń rzeczowych, wynikających z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i hi- gieny pracy (w tym profilaktycznych posiłków i napojów) oraz dopuszczalnych ekwiwalentów pi- eniężnych za te świadczenia, a także ekwiwalentów za pranie odzieży roboczej wykonywane przez pracowników i ekwiwalentów pieniężnych za używanie własnej odzieży i obuwia roboczego,
 - wartości umundurowania, jeśli obowiązek jego noszenia wynika z obowiązujących ustaw,
 - określonych ustawowo odpraw pieniężnych, odszkodowań, rekompensat lub innych świadczeń z powodu ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy albo restrukturyzacji zatrudnienia z przyczyn nie dotyczących pracowników,
 - dywidend wypłacanych akcjonariuszom.
9. **Stawka płac** to wynagrodzenie przysługujące pracownikowi za jednostkę czasu pracy (przy czasow- ym systemie płac) lub za jednostkę wyrobu (przy akordowym systemie płac).
10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (przeciętna płaca)** jest to wynagrodzenie przeciętne w przeliczeniu na 1 zatrudnionego. Do obliczania przeciętnego wynagrodzenia (na podstawie spra- wozdawczości) należy przyjąć dwie składowe:
 - sumę wynagrodzeń (wynikających ze stosunku pracy – wynagrodzenia osobowe, bez wyn- agrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą, uczniów, zatrudnionych za granicą, hon- oraria wypłacane niektórym grupom pracowników za pracę wynikającą z umowy o pracę (np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych), wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
 - przeciętne zatrudnienie – jest to średnia wielkość zatrudnienia obliczona dla badanego okresu (np. miesiąca, kwartału, roku) na podstawie ewidencyjnego stanu zatrudnienia, po wyłączeniu osób zatrudnionych za granicą i po przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnione.
11. Przez **wynagrodzenie nominalne** rozumie się przysługującą pracownikowi należność za pracę wykonaną, wynikającą ze stosunku pracy. W praktyce statystycznej miarą ogólnego poziomu wyn- agrodzeń nominalnych jest przeciętne wynagrodzenie miesięczne przypadające na 1 zatrudnionego (pracownika).
12. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubez- pieczeń Społecznych oraz z budżetów Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw We- wnętrzych i Ministerstwa Sprawiedliwości.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku, gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

13. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:
 - pracownicy,
 - osoby wykonujące pracę nakładczą,
 - członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych,
 - osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia,
 - osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści),
 - duchowni,
 - rolnicy indywidualni,
 - inwalidzi wojenni i wojskowi oraz kombatancki oraz od 1991 r. osoby represjonowane.
14. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:
 - emerytury,
 - renty z tytułu niezdolności do pracy,
 - renty rodzinne.
15. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych). Od 1995 r. świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.
16. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej** emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.
17. Dane o świadczeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Methodological notes

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION

The information was compiled from generalized results of a representative **Labour Force Survey (LFS)**.

The survey results have been generalised based on population balances compiled on the basis on Population and Housing Census 2011.

Since the first quarter of 2021, methodological changes have been introduced in the LFS resulting from the implementation of the framework regulation for social statistics, i.e. Regulation (EU) 2019/1700 of the European Parliament and of the Council of 10 October 2019 and its implementing acts. Changes concerned, i.a. subjective range of the survey (the core survey covers persons aged 15 - 89, until 2020 inclusive, they were persons aged 15 and more) and the definition and the way of specification of particular populations on the labour market, i.e. the employed, the unemployed and economically inactive persons.

For the purposes of benchmarking with previous periods, the converted LFS data were presented, taking into account the definitions in force since 2021.

1. **Economically active population** (or labour force) includes all persons who are considered as employed or unemployed in accordance with the definitions presented below.
 - 1) Among **the employed** are included all persons aged 15-89 who during the reference week:
 - performed for at least one hour any work generating pay or income, i.e. were employed as employees, worked on their own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture, assisted (without pay) in work on family agricultural farm or in conducting family economic activity outside agriculture,
 - had work but did not perform it:
 - due to sickness, vacation, parenthood related leave (maternity leave, parental leave, paternity leave or childcare leave), working time arrangement (work system or compensation for overtime hours), training related to the performed work,
 - due to a seasonal character of work if they still regularly performed off-season their work or business conducting related tasks and responsibilities (with the exception of legal or administrative obligations),
 - for other reasons if the break in employment does not exceed 3 months.

In accordance with the international standards, the employed persons include also apprentices who entered into occupational training or occupational preparation contract with a private or public employer if they received remuneration.

The following persons are not included among the employed: voluntary workers or trainees not receiving any pay, persons employed in private agriculture who produce agricultural products exclusively or mainly for their own use.

- 2) according to LFS, **unemployed persons** are persons aged 15-74, who simultaneously fulfill three conditions:
 - in the reference week were not employed, (as defined above)
 - were actively seeking a job, i.e. undertook particular actions targeted at finding work during the 4 weeks (including the reference week as the last one),
 - were ready (available) to start work during the two weeks following the reference week.

The unemployed include also persons who were not seeking work because they had already found a job and were waiting to start work during the period no longer than 3 months and they were able to take up this work.

2. **Economically inactive population**, i.e. the population staying outside the labour force, are all persons aged 15-89 who were not classified as employed or unemployed persons, i.e. persons who in the reference week:
 - did not work, neither had a job nor were job-seekers,
 - did not work, were job-seekers but not in an active way, or were active job-seekers but not ready to start work within the two weeks following the reference week,
 - did not work and were not job-seekers as they had already found a job and were waiting to start it during the period longer than 3 months; up to 3 months, but they were not able to take up this work.
3. The **activity rate** is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15-89 (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of employed persons (total or in a given group) in the population aged 15-89 (total or in a given group).

The **unemployment rate** is calculated as the share of the number of unemployed persons (total or in a given group) to the total economically active population (total or in a given group).

Since this is a sample-based survey, it is important to be careful about using the data in cases where more detailed divisions were applied and where numbers are lower than 15 thousands. In cases when after generalization of the sample results, the numbers are estimated below 10 thousand, they are replaced by points ("."), what means that the value cannot be displayed because of high sampling error.

PAID EMPLOYEES

1. Data regarding **employment** include persons performing work providing earnings or income.

Among the **employed** persons are included:

- 1) employees hired on the basis of an employment relationship (employment contract, appointment, nomination, election or service relationship);
 - 2) employers and own-account workers, namely:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers),
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers, excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity, excluding private farms in agriculture;
 - c) other persons working on their own-account, e.g. persons practising liberal professions,
 - 3) outworkers,
 - 4) agents,
 - 5) members of farming cooperatives (agricultural production cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural circles cooperatives).
 - 6) clergy fulfilling pastoral duties.
2. Data on employees hired **on the basis of employment contracts** concern paid employment as of 31 December of full-time employees (including seasonal and temporary employees), as well as part-time employees in the main workplace, without converting them into full-time employees.

3. **Full-time employees** are persons employed on a full-time basis, according to working time binding in a given employing establishment or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, have shortened working time, e.g. due to hazardous working conditions or extended working time e.g. as a property caretaker.

Part-time employees are persons who, in accordance with employment contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time employees in the main workplace are persons who declared that a given workplace is their main workplace.

The average paid employment are full and part-time employees in terms of full-time equivalent.

4. Data on employment include both: Polish citizens employed abroad and foreigners employed in Poland.

Persons working abroad and counted among the employed are persons working abroad for the Polish enterprises which employed them, e.g. diplomats, as well as people sent abroad in order of training and research work.

Foreigners counted as employed persons in Poland comprise persons who, in accordance with the Act of 20 April 2004 on Employment Promotion and Labour Market Institutions (Journal of Laws (Dziennik Ustaw) 2021, item 100) were employed by establishments or natural persons.

5. **Disabled persons** are persons with a certification of disability granted on the basis of the Act of 27 August 1997 on Vocational and Social Rehabilitation and Employment of Persons with Disabilities (Journal of Laws 2021, item 573, as amended).
6. Data on **persons working shift hours** concern persons for whom night work results from the working time in force in the establishment, thus it is not provided incidentally. This category includes all persons according to the records, even if they were absent on a given day (e.g. due to vacation, sick leave or a field assignment).
7. Information on **labour turnover** concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees), in entities with 10 and more employed persons and public sector units regardless of the number of employed. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change jobs several times during a year.

Hired persons are those starting work for the first time or once again. Terminated persons are those with whom employment contracts were dissolved by way of a notice of termination from the employer or by way of a notice of resignation from the employee (including group dismissals), persons who retired or were granted a pension due to inability to work, persons who have abandoned work, as well as – for record-keeping purposes – persons who died. Moreover, persons hired or terminated include those transferred on the basis of interentity agreements, as well as persons returning to work from and leaving work for childcare leave and unpaid leave or rehabilitation.

The **hires (termination) rate** is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from childcare leave (or the number of terminations less the number of persons granted childcare leave) during the surveyed year to the number of full-time employees as of 31 December of the year preceding the surveyed year.

8. Data regarding **school-leavers who started to work for the first-time** concern full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees).

9. Work time – time when the employee is available for the employing establishment, the place of employment or any other place designed for work, as well as break time when the employee was not available for the employing establishment, if this break time was accepted by the establishment or occurred according to the law (for example, a sick leave, a care after the sick member of the family, fulfilling social duties, important family matters, holidays, unpaid leaves), as well as unjustified absence.

Nominal work time is the time, which should be completed in a given billing period in the normal working time, in accordance with the standards of working time (daily, weekly) applicable to the employee under the law.

Time worked in standard number of hours (binding for a given employee group) and in overtime.

Time worked in normal hours – time worked in the standard number of hours binding for a given employee group.

Overtime – time worked over the binding number of hours of work time, for which the employee does not receive a day off, but additional pay.

Time not worked – part of the nominal work time, during which the employee was absent from work or did not work regardless of the reason why.

REGISTERED UNEMPLOYMENT

Presented data concern unemployed persons registered in powiat labour offices and looking for a job through these offices.

Published data on the number of unemployed include those who were registered with employment offices, according to the Act of 20 April 2004 on of Employment Promotion and Labour Market Institutions (Journal of Laws 2021, item 1100, as amended).

1. **An unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work, who is capable of work and ready to take up full-time employment obligatory for a given job or service (or in case of disability – capable and ready to take up work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults or taking the extra-curriculum exam covering this school curriculum in such schools or attending the branch (vocational) secondary school and post-secondary school carrying out education in a form of full-time or evening/weekend system, or tertiary schools in the evening or weekend education system, looking for employment or other kind of paid work and registered in a local labour office, appropriate for his/her permanent stay, if the following conditions are fulfilled:
 - 1) are aged 18 or more;
 - 2) are aged less than 60 – women, or less than 65 – men;
 - 3) have not obtained the right to retirement pay or pension due to inability to work, pension for training, social welfare pension, family pension exceeding half of the minimum wage, or after termination of employment, other paid work or conducting economic activity outside agriculture do not receive teachers' compensation benefit, do not receive a pre-retirement benefit or allowance, rehabilitation allowance, sick benefit, maternity benefit or benefit equal to maternity benefit;
 - 4) have not obtained the right to retirement pay or pension due to inability to work granted by a foreign retirement or pension institution equal to the amount of at least half of the minimum retirement pay or pension due to inability to work;

- 5) are not owners or holders (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha; are not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;
- 6) have not been obtaining income taxable with income tax from special sectors of agricultural production, unless the income from special sectors of agricultural production, calculated in order to determine income tax from natural persons, does not exceed average income from work on private farms with 2 convertible ha or are not subject to retirement pay or pension due to regular work as a spouse or member of such agricultural household;
- 7) have not submitted an application for entry to the Central Registration and Economy Activity register or after its submission they submitted to the Central Registration and Economy Activity an application for suspension of the economic activity and the period of suspension has not yet expired; or the period to commence economic activity defined in the application for entry to the Central Registration and Economy Activity has not yet lapsed;
- 8) are not temporarily under arrest or serving a prison sentence except for a sentence of imprisonment served outside a penitentiary establishment under a system of electronic monitoring;
- 9) do not receive monthly income exceeding half of the minimum wage, excluding income generated from interest or other monetary means gathered on bank accounts;
- 10) do not receive, on the basis of the regulation concerning social welfare, a permanent social benefit;
- 11) do not receive, on the basis of regulations concerning family allowances, a nursing allowance, special care benefit or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and loss of the rights to unemployment benefit because of the expiry of its legal duration;
- 12) do not receive a training allowance after termination of employment;
- 13) is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social insurance, with the exception of social insurance of farmers
- 14) do not receive carer's benefit on the basis of the regulation concerning determining and payment of care benefits.

Registered unemployment does not include persons undergoing, among other things, traineeships, internship, occupational preparation of adults, social utility works and persons directed to employment agencies within the framework of activation actions appointment.

2. **The registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the censuses results. The data on the unemployed are collected according to their place of residence or stay, while the data on the employed – according to address of their place of work. Therefore the unemployment rates are not exactly precise, especially in a case of unemployment rates by powiats.
3. **Civilian economically active population** (labour force) estimated at the end of each presented period comprise persons employed in public and private units, as well as the unemployed. These data are not published, they are used to calculate the unemployment rate.

4. **Among the unemployed registered within 12 months following the date of completing education (school-leavers)** are included unemployed persons who in the mentioned period completed (which was confirmed by a diploma, certificate, or other document) any of the following: school education at the level higher than lower secondary (basic vocational or basic sectoral vocational or secondary), post-secondary, tertiary or special school, full-time occupational courses of at least 24 months duration, or obtained the rights to perform a job as disabled.
5. **The long-term unemployed** are persons who stayed in the registers of the powiat labour offices for the overall period exceeding 12 months in the last two years, excluding the periods of traineeship or occupational preparation of adult at the workplace.
6. **The unemployed without occupational qualifications** are unemployed persons who do not have qualifications confirmed by a diploma, certificate, or any other document entitling them to perform an occupation.
7. **The unemployed bringing up singlehanded at least one child** comprise unemployed single parents with at least one child, in accordance with the regulations concerning income taxes from natural persons.
8. **Inflow to unemployment** means number of persons, who were registered in powiat labour offices during a month, a quarter, a year.
9. **Outflow from unemployment** means the number of persons who within a year were withdrawn from labour office registers for different reasons, i.a., because of taking up a permanent or seasonal job, intervention or public works, lack of confirmation of their availability for work, entering education, acquirement of the retirement pay or pension rights, etc.
10. **Labour market programmes** comprise activities directed at reduction of the size of unemployment in a given area. In particular, there can be distinguished:
 - **training** – non-school educational activities targeted at obtaining or improving vocational skills and qualifications, as well as general ones necessary for performing a job, including job-searching skills.
 - **traineeship with an employer** – acquisition of practical skills necessary for performing work by means of performing tasks at a work place without concluding an employment relationship with an employer.
 - **intervention work** – employment of an unemployed person by an employer as the result of a contract signed with the starosta (the president of the powiat authorities), which is targeted at supporting unemployed persons.
 - **public works** – work organized for the unemployed (among others by the local government bodies, government administration or public utility institutions) for a period not exceeding 12 months. Public works are partially financed by labour offices.
11. **Persons previously in employment** include persons who have performed any work on the basis of labour contract, posting, appointment, contract for outwork or any other earning generating work, or conducted their own economic activity outside agriculture.
12. **The unemployed dismissed for reasons related to establishments (i.e. mass dismissals)** — are persons dismissed in accordance with the provisions of the Act of 13 March 2003 on specific rules concerning termination of employment relationship for reasons not related to employees (Journal of Laws of 2018, item 1969 as amended). The respective provisions are applied in case of the necessity to terminate labour relations (employment contracts) with employees, by an employer (employing at least 20 workers) for the reasons not related to employees by the notice given by an employer or mutual agreement of parties within a period not exceeding 30 days. This concerns establishments in which reduction of employment is caused by economic reasons or organizational changes, changes in production or technological ones, and in case of the establishment's bankruptcy or liquidation announcement.

13. **Job offers** (vacancies and places of occupational activation) are reported by employers to powiat labour offices: at least one vacant place of employment or other paid work (i.e. performing work or providing services on the basis of the civil-legal contracts), in a particular occupation or speciality, in order to find an appropriate employee, place of occupational activation, adopted to implementation, such as traineeship, occupational preparation of adults, social utility work.

WORK CONDITION AND ACCIDENTS AT WORK

In 2021, the work conditions survey method was changed from a full scale to a sampling method, drawn on a purposive sample, therefore the 2021 data are incomparable with the data for the previous years.

1. **Working conditions** is a group of factors occurring in the work environment, arising from the work process, as well as factors associated with the performance of work. Work environment factors include: physical (e.g. lighting, noise, microclimate), chemical (e.g. toxic substances) and biological (e.g. bacteria) factors occurring in the work area (e.g. in an assembly room, at a workstation) as well as in the area surrounding the workplace.
2. Information regarding **persons working in hazardous conditions** with substances hazardous to health concern individuals exposed to factor connected with:
 - strenuous work conditions,
 - work environment,
 - mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

Risk factors arising from strenuous work mean an adverse effect of the strenuous factor on the employee and relates to the work performed, e.g. in an awkward working posture, excessive physical exertion or particularly arduous conditions.

Risk factors arising from work environment mean an impact on an employee of harmful factors occurring in the work process, whose concentration or intensity is greater than binding HAC (the highest allowed concentration) and HAI (the highest allowed intensity), Polish standards or other sanitary norms (even if personal protective equipment was used).

Hazard related to mechanical factors connected with particularly dangerous machinery comprises work with machines listed in Annex IV to Directive 2006/42/EC introduced by the Law of 21 October 2008 on essential requirements for machines (Journal of Laws No. 199, item. 1228 as amended).

3. **Compensations for injuries and occupational diseases** – payments due to employees who have suffered injury as a result of an accident at work or occupational disease, as well as family members of workers who died as a result of such an accident or illness.
4. Data on accidents at work, excluding individual farms, are derived from statistical accident report (Z-KW). Information on occupational accidents include all accidents, incidents and treated as accidents at work, regardless of whether the report has demonstrated inability to work or not (e.g. due to patient hospitalization or denied sick leave).
5. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, and which happened in connection with work:
 - during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions,
 - when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- at performing tasks ordered by trade union organisations functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- performance of paid work while serving the sentence of imprisonment or temporary detentions;
- exercising a mandate by members of parliament (in the country or in the European Parliament) or senate, who receive salaries;
- doing – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – training or a traineeship connected with a scholarship received by school-leavers (graduates);
- performance of work by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
- performance or cooperation in performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
- performance of typical activities associated with running or cooperation in running, a non-agricultural economic activity;
- performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
- serving supplementary forms of military service;
- education of students receiving scholarship at the National School of Public Administration. Data on accident at work concern persons injured during a individual or mass accidents.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

Mass accident at work is an accident in which at least two people were injured as a result of the same event in a given workplace.

A **fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

A **serious accident at work** is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

Accidents at work are classified, i.e., according to **contact — mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their causes (all short-comings and irregularities connected with material factors, organisation of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents.

Contact – mode of injury describes in what way the victim was injured (physically or psychically) by material agent.

Deviation describes the event not in accordance with the appropriate course of the work process which caused an accident.

Specific Physical Activity performed by the victim at the moment of accident describes activity performed by the injured person in a purposeful way directly before the accident occurred.

Material agent:

- connected to the Specific Physical Activities performed by the victim at the moment of accident is a machine, tool or other object used by the victim at the moment when the accident occurred,
- connected with the deviations is a machine, tool, other object or environmental factor that is directly connected to the deviant event in case a few material agents are related to a deviation, the last one of these material agents,
- that is a source of injury comprise machine, tool, other object or environment agent the contact with which caused injury (physical or psychical).

Causes of accident are all short-comings and irregularities which directly or indirectly caused the accident, associated with material (technical) factors, organisation of work in a workplace or in a workstation, and related to an employee including employee's incorrect action.

6. Information on **days of inability to work** includes the total number of calendar days of inability to work caused by accidents at work, assumed on the basis of the number of sick leaves.

WAGES AND SALARIES AND SOCIAL SECURITY BENEFITS

Data on wages and salaries and average monthly wages and are presented in gross terms.

1. Wages and salaries (total) include cash payments paid to employees or other natural persons, constituting expenditures incurred by the employers to for the payment of the performed work, regardless of the sources of funds (self-financing or refund) and regardless of the basis for employment contracts or other legal relationship or activity on the basis of which the work or service is performed. Partial payment in other form (securities and benefits in nature or their equivalents) is permitted only when provided for by the statutory labour provisions or collective labour agreement.

Wages and salaries are comprised of:

- personal wages and salaries,
 - payments due to order agreement or assignment agreement (excluding fees),
 - fees (wages and salaries for using or disposal of author's rights or related works),
 - agent-commission wages and salaries,
 - annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
 - payments from profit for distribution or balance surpluses.
2. Personal wages and salaries are wages and salaries and other benefits for work, paid or handed over in nature (appropriately calculated) to employees – due, on the basis on employment contract, to outworkers – according to the basis of outwork agreements, under age persons who concluded labour contracts for the purpose of vocational training and persons of age who are finishing vocational training on terms defined for under aged persons.

Personal wages and salaries comprise in particular of:

- basic wages and salaries in the form of temporal, piece-work earnings, commission wages and other,
- bonuses for work seniority and other bonuses (extra wages and salaries) for specific characteristics of labour, specific qualifications or working conditions,
- statutory and incentive premiums and prizes,
- wages and salaries for overtime work,
- extra wages for works performed as part of the binding working time, not resulting however from the scope of duties,
- wages for work to be done outside regular working hours in the place of employment or in any other place designed by the employer (e.g. a stand-by duty, an on-call duty),
- compensation up to the amount of the lowest wages and salaries for employees' work defined on the basis of the minimum wage for the work,
- wages and salaries for time off, paid from an employer's funds (i.e. holidays, health service, inability to work caused by a disease, layoffs beyond employee's control and other).
- jubilee prizes, annuity severance pay and retirement pay, compensation for leave not taken and other,
- salaries of members of parliament or senate together with their extra wages and salaries, gratuities, annuity severance pays, retirement pays, parliamentary or senatorial office termination pay and also severance for local self-government employed under the option, which was resolved with the work in connection with the expiration of the term,
- allowances (value of benefits in part not paid by an employee) or their cash equivalents (e.g. coal allowances, energy transformation allowances, foodstuffs) as well as equivalents for uniforms if wearing it is enforced by law,
- claim benefits (e.g. for reduced termination period) compensatory benefits paid to employees who in result of accident at work or occupational disease incurred permanent or long-term health damage.

Personal wages and salaries do not include wages and salaries for disposal of author's rights to pieces of work created under employment contract.

3. **Impersonal wages and salaries** include i.a. payments due to order agreement or assignment agreement.
4. **Fees** (remuneration for use or disposing of copyrights or related rights) include in particular:
 - remuneration remitted to an author or performing artist due to the use of a work or artistic performance by the remuneration-payig entities, in case the work or artistic performance was created by employees based on an employment contract or by natural persons based on a contract of mandate or a contract for the specific task,
 - remuneration (royalties) remitted to an author or performing artist by organisations pre-occupied with management of copyrights or related rights,
 - remuneration for scientific and research and development studies performed by employees of scientific and research and development units in result of creative activity.
5. **Agency commission wages and salaries** cover wages and salaries of natural persons for activities commissioned to them on the basis of agency agreements, paid for the performed transactions of purchase or sale and for rendered services according to defined commission rate.
6. **Payments of annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities** cover payments from separate funds for wages and salaries, created on the basis of separate provisions.

7. **Payments from profit for distribution** include payments for employees from award fund created on the basis of separate provisions state enterprises and other economic entities from profit after taxation. **Payments from balance surpluses** include bonuses and prizes for members of co-operatives who are employed by the co-operative and co-operative employees, and in work of co-operatives – also payments for members for labour load.
8. Wages and salaries do not include i.a.:
 - social security benefits paid from Social Insurance Fund and from means of the state budget (benefits: sick, welfare, maternity and family),
 - benefits financed by the enterprise social fund and leave benefits,
 - the value of benefits arising from the provisions relating to occupational safety and health (including health food and beverages) and cash equivalents eligible for these benefits, as well as money equivalents for laundry of work clothes made by workers and cash equivalents for the use of their own clothing and footwear work,
 - the uniforms, if the obligation to wear them results from the laws in force,
 - statutory severance payments, indemnification, compensation or other benefits because of bankruptcy or liquidation of the employer or the restructuring of employment for reasons not related to employees,
 - dividends paid to shareholders.
9. The **rate of pay** is a wages salary of a employee per unit time (with temporary wage system) or a unit of product (at piece-work wage system).
10. **The average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:
 - the sum of wages and salaries: resulting from the employment relationship, personal wages and salaries excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad, fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract (e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers), payments for participation in profit and balance surplus, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
 - and the average employment rate – is the average number of employees calculated for the period under examination (e.g., month, quarter, year) on the basis of record employment status, after exclusion of persons employed abroad and translated part-time paid employees people on full-time part employees.
11. The **nominal wage** is understood as the duty to employee for work done, resulting from the employment relationship. In practice, the statistical measure of the overall level of remuneration is the average nominal monthly wage per 1 paid employee (employee).
12. Information **regarding retirement pay and pension benefits** (excluding those for farmers) concerns benefits financed from the Social Insurance Fund of the Social Insurance Institution as well as from the budgets of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Ministry of Justice.

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits financed from the Pension Fund of the Agricultural Social Insurance Fund as well as from the Social Insurance Fund, in the case of farmers who are authorized to receive benefits from both of these funds simultaneously.

13. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:
 - employed persons,
 - outworkers,
 - members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperative,

- persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
 - persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
 - clergy,
 - farmers;
 - war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.
14. **Retirement pay and pension benefits** (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:
- retirement pay,
 - pensions resulting from an inability to work,
 - family pensions.
15. **Retirement pay and pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory). Since 1995 benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.
16. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.
17. Data regarding benefits are given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes.

Aneks 1. Spis tablic załączonych do publikacji w wersji elektronicznej (format XLS)

Appendix 1. List of tables attached to the publication in the electronic version (XLS format)

Spis tablic List of tables	Numer tablicy Table number
TABLICE PRZEGLĄDOWE REVIEW TABLES	
Województwo na tle kraju w 2021 r. Voivodship on the background of the country in 2021	I
Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2010, 2015-2021)..... Major data on the voivodship (2000, 2005, 2010, 2015-2021)	II
Wybrane dane o podregionach i powiatach w 2021 r. Selected data on subregions and powiats in 2021	III
TABLICE WOJEWÓDZKIE VOIVODSHIP TABLES	
AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15-89 lat według płci, wieku i poziomu wykształcenia w 2021 r..... Economic activity of the population aged 15-89 by sex, age and educational level in 2021	1
Pracujący według statusu zatrudnienia i płci w 2021 r. Employed persons by employment status and sex in 2021	2
PRACUJĄCY. ZATRUDNIENI EMPLOYMENT. PAID EMPLOYEES	
Pracujący w gospodarce narodowej według płci, sektorów i form własności (2020, 2021)..... Employed persons in national economy by sex, sectors and owner-ship forms (2020, 2021)	1(3)
Pracujący w miastach i na wsi według sektorów własności oraz sekcji (2020, 2021) Employed persons in urban and rural areas by ownership sectors and sections (2019, 2020)	2(4)
Pracujący według sekcji, podregionów, powiatów i gmin w 2021 r. Employed persons by sections, subregions, powiats and gminas in 2021	3(5)
Pracujący według statusu zatrudnienia oraz sekcji (2020, 2021) Employed persons by employment status and sections (2020, 2021)	4(6)
Pracujący według statusu zatrudnienia oraz form organizacyjno-prawnych przedsiębiorstwa w 2021 r. Employed persons by employment status and legal-organization status of enterprise in 2021	5(7)
Pracujący w porze nocnej, emeryci i renciści oraz niepełnosprawni według sektorów własności i sekcji (2020, 2021)..... Employed persons shift hours, retirees and pensioners and disabled persons by ownership sectors and sections (2020, 2021)	6(8)

Spis tablic (cd.)

List of tables (cont.)

Numer tablicy
Table number

Przyjęcia do pracy według sektorów własności oraz sekcji (2020, 2021)	7(9)
Hires by ownership sectors and sections (2020, 2021)	
Absolwenci podejmujący pierwszą pracę (2020, 2021)	8(10)
Graduates first starting work (2020, 2021)	
Zwolnienia z pracy według przyczyn, sektorów własności oraz sekcji (2020, 2021).....	9(11)
Terminations by reasons, ownership sectors and sections (2020, 2021)	
Ruch zatrudnionych według sektorów własności oraz sekcji (2020, 2021)	10(12)
Labour turnover by ownership sectors and sections (2020, 2021)	
Zatrudnieni według sektorów własności oraz sekcji (2020, 2021).....	11(13)
Employees by ownership sectors and sections 2020, 2021)	
Przeciętne zatrudnienie według wybranych sekcji, podregionów i powiatów w 2021 r.....	12(14)
Average paid employment by selected sections, subregions and powiats in 2021	
Bilans czasu pracy (2020, 2021)	13(15)
Work time balance (2020, 2021)	
Bilans czasu pracy na 1 zatrudnionego (2020, 2021)	14(16)
Work time balance per 1 employed person (2020, 2021)	
Wolne miejsca pracy według sektorów własności, wielkości przedsiębiorstw i sekcji (2020, 2021)	15(17)
Vacancies jobs by ownership sectors, size of enterprises and sections (2020, 2021)	
Nowo utworzone miejsca pracy według sektorów własności, wielkości przedsiębiorstw i sekcji (2020, 2021)	16(18)
Newly created jobs by ownership sectors, size of enterprises and sections (2020, 2021)	
Zlikwidowane miejsca pracy według sektorów własności, wielkości przedsiębiorstw i sekcji (2020, 2021)	17(19)
Eliminated jobs by ownership sectors, size of enterprises and sections (2020, 2021)	
Pracujący niepełnosprawni według sektorów własności, wielkości przedsiębiorstw i sekcji (2020, 2021)	18(20)
Employed disabled persons by ownership sectors, size of enterprises and sections (2020, 2021)	

BEZROBOCIE REJESTROWANE

REGISTERED UNEMPLOYMENT

Podstawowe dane o bezrobotnych zarejestrowanych według podregionów i powiatów (2020, 2021).....	1(21)
Basic data on registered unemployed persons by subregions and powiats (2020, 2021)	
Bezrobotni zarejestrowani według wieku i poziomu wykształcenia (2020, 2021)	2(22)
Registered unemployed persons by age and educational level (2020, 2021)	
Bezrobotni zarejestrowani według czasu pozostawania bez pracy (2020, 2021)	3(23)
Registered unemployed persons by duration of unemployment (2020, 2021)	
Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy (2020, 2021)	4(24)
Registered unemployed persons by work seniority (2020, 2021)	

Spis tablic (cd.)
List of tables (cont.)

Numer tablicy
Table number

Bezrobotni według wybranych kategorii oraz podregionów, powiatów i gmin w 2021 r.	5(25)
Registered unemployed persons by selected categories and by subregions, powiats and gminas in 2021	
Bezrobotni zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy według miesięcy w 2021 r.	6(26)
Unemployed persons registered in powiat labour offices by months in 2021	
Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy (2020, 2021).....	7(27)
Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market (2020, 2021)	
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (2019, 2020, 2021).....	8(28)
Registered unemployed persons benefiting from labour market programme (2019, 2020, 2021)	
Bezrobotni nowo zarejestrowani w okresie sprawozdawczym (2020, 2021).....	9(29)
Newly registered unemployed persons in reporting period (2020, 2021)	
Bezrobotni wyrejestrowani z ewidencji urzędów pracy według przyczyn w okresie sprawozdawczym (2020, 2021).....	10(30)
Persons removed from unemployment rolls by causes in reporting period (2020, 2021)	
Bezrobotni nowo zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy według miesięcy oraz podregionów i powiatów w 2021 r.	11(31)
Newly registered unemployed persons in powiat labour offices by months and subregions and powiats in 2021	
Bezrobotni wyrejestrowani z ewidencji urzędów pracy według miesięcy oraz podregionów i powiatów w 2021 r.	12(32)
Persons removed from unemployment rolls in powiat labour offices by months and subregions and powiats in 2021	
Bezrobotni zarejestrowani i wyrejestrowani według wybranych kategorii (2019, 2020, 2021)..	13(33)
Registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls by selected categories (2019, 2020, 2021)	
Stopa bezrobocia rejestrowanego według podregionów i powiatów w 2021 r.	14(34)
Registered unemployment rate by subregions and powiats in 2021	
Wydatki z Funduszu Pracy (2019, 2020, 2021)	15(35)
Expenditures of Labour Fund (2019, 2020, 2021)	
Subsydiowanie aktywizacji zawodowej bezrobotnych w 2021 r.	16(36)
Subsidisation of professional activity stimulation unemployed persons in 2021	
Oferty pracy zgłoszone do urzędów pracy w okresie sprawozdawczym (2020, 2021).....	17(37)
Job offers submitted to labour offices in reporting period (2020, 2021)	
Bezrobotni zarejestrowani i oferty pracy według grup zawodów w 2021 r.	18(38)
Registered unemployed persons and job offers by occupational groups in 2021	

Spis tablic (cd.) List of tables (cont.)

Numer tablicy
Table number

WARUNKI PRACY I WYPADKI PRZY PRACY

WORK CONDITION AND ACCIDENTS AT WORK

Zbiorowość objęta badaniem oraz zatrudnieni w warunkach zagrożenia według sekcji (2020, 2021).....	1(39)
Population covered by the survey and persons working in hazardous conditions by sections (2020, 2021)	
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według czynników zagrożeń oraz sekcji (2020, 2021) ...	2(40)
Persons working in hazardous conditions by hazardous factors and sections (2020, 2021)	
Likwidacja lub ograniczenie zagrożeń według sekcji (2020, 2021).....	3(41)
Liquidation or limitation hazardous agents by sections (2020, 2021)	
Wypadki i poszkodowani w wypadkach przy pracy według rodzaju i skutku wypadku oraz sekcji (2020, 2021)	4(42)
Occupational accidents and persons injured in occupational accidents by kind and consequence of accident and sections (2020, 2021)	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wydarzeń powodujących uraz (2020, 2021) ...	5(43)
Persons injured in accidents at work by contact-mode of injury (2020, 2021)	
Przyczyny wypadków przy pracy według sekcji (2020, 2021)	6(44)
Causes of accidents at work by sections (2020, 2021)	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wieku oraz sekcji (2020, 2021).....	7(45)
Persons injured in accidents at work by age and sections (2020, 2021)	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wieku oraz grup zawodów w 2021 r.	8(46)
Persons injured in accidents at work by age and occupational groups in 2021	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według stażu pracy oraz sekcji (2020, 2021)	9(47)
Persons injured in accidents at work by work seniority and sections (2020, 2021)	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wybranych sekcji oraz grup zawodów w 2021 r.	10(48)
Persons injured in accidents at work by selected sections and occupational groups in 2021	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według statusu zatrudnienia oraz sekcji (2020, 2021)	11(49)
Persons injured in accidents at work by status and sections (2020, 2021)	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według liczby dni niezdolności do pracy spowodowanej wypadkami oraz sekcji (2020, 2021).....	12(50)
Persons injured in accidents at work by number of days inability to work caused by accidents and sections (2020, 2021)	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według miejsca zdarzenia oraz wydarzeń powodujących urazy (2020, 2021)	13(51)
Persons injured in accidents at work by location of accidents and contact-mode of injury (2020, 2021)	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według czynności wykonywanych przez poszkodowanych w chwili wypadku oraz przyczyn wypadku w 2021 r.	14(52)
Persons injured in accidents at work by specific physical activity performed by the victim at the moment of accident by consequence of accidents and causes in 2021	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy oraz liczba dni niezdolności do pracy spowodowanej wypadkami według podregionów i powiatów w 2021 r.	15(53)
Persons injured in accidents at work and number of days inability to work caused by accidents by subregions and powiats in 2021	

Spis tablic (cd.)
List of tables (cont.)

Numer tablicy
Table number

WYNAGRODZENIA I ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
WAGES AND SALARIES AND SOCIAL BENEFITS

Wynagrodzenia brutto według sektorów i form własności (2020, 2021)	1(54)
Gross wages and salaries by sectors and ownership forms (2020, 2021)	
Wynagrodzenia brutto według sekcji w 2021 r.	2(55)
Gross wages and salaries by sections in 2021	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej według sekcji (2019, 2020, 2021)	3(56)
Average monthly gross wages and salaries in national economy by sections (2019, 2020, 2021)	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sektorów i form własności (2020, 2021)	4(57)
Average monthly gross wages and salaries by sectors and ownership forms (2020, 2021)	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji (2020, 2021).....	5(58)
Average monthly gross wages and salaries by sections (2020, 2021)	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według wybranych sekcji, podregionów i powiatów (2020, 2021)	6(59)
Average monthly gross wages and salaries by selected sections, subregions and powiat (2020, 2021)	
Świadczenia społeczne (2019, 2020, 2021)	7(60)
Social benefits (2019, 2020, 2021)	

Tablice w formacie xls dostępne na stronie internetowej:
Tables in the Excel available on website

<https://zielonagora.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/praca-wynagrodzenie/rynek-pracy-w-województwie-lubuskim-w-2021-r-,3,16.html>